Kivijärvi
Kivijärven vesistöjen rantaosayleiskaavan muutos- ja päivityshankkeen muinaisjäännösinventointi 2018

Timo Sepänmaa
Hannu Poutiainen
Teemu Tiainen
Juuso Koskinen
Timo Jussila

MIKROLIITTI Oy
PIENI TEHOKAS TERÄVÄ
ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET TAIDOLLA VUODESTA 1988

Tilaaja: Kivijärven kunta

Sisältö

Perustiedot **3**
Inventointi **5**
Tulos 7
Lähteet: 8
Kohdeluettelo **9**
Yleiskartat **11**
Talot 1787 ..... **15**
Vanhoja karttoja **17**
Muinaisjäännökset **27**
2 KIVIJÄRVI SYRJÄNIEMENTYVI 27
8 KIVIJÄRVI HIEKKALAHTI 29
9 KIVIJÄRVI RAUNOLAHTI 31
10 KIVIJÄRVI KIRKKOHIEKKA 32
14 KIVIJÄRVI KALMOSAARET 33
15 KIVIJÄRVI URTINNIEMI 35
16 KIVIJÄRVI NIITTYPELTO 37
17 KIVIJÄRVI HANHINIEMI 1 38
18 KIVIJÄRVI HANHINIEMI 2 39
19 KIVIJÄRVI HANHINIEMI 3 40
20 KIVIJÄRVI HANHINIEMI 4 42
21 KIVIJÄRVI HANHILAHTI 43
22 KIVIJÄRVI HEITSAARI ETELÄ 44
23 KIVIJÄRVI HEITSAARI LAMPOKAARRE 45
24 KIVIJÄRVI HEITSAARI LUOTEISPÄÄ 1 46
25 KIVIJÄRVI HEITSAARI LUOTEISPÄÄ 2 47
26 KIVIJÄRVI MONTIAINEN ITÄ 48
27 KIVIJÄRVI MONTIAINEN LÄNSI 50
28 KIVIJÄRVI SAUKKOLAHTI 50
29 KIVIJÄRVI SAUKKOLAHTI 2 52
30 KIVIJÄRVI RASVALAHTI 53
32 KIVIJÄRVI VIETSAARI ITÄ 54
33 KIVIJÄRVI VIETSAARI METSÄMÖKKI 56
35 KIVIJÄRVI HUMARKIVI 58
36 KIVIJÄRVI RAJANIEMI RÅPUND 59
38 KIVIJÄRVI PETÄJÄNIEMI 1 60
39 KIVIJÄRVI PETÄJÄNIEMI 2 61
47 KIVIJÄRVI SAMMAKKOLAHTI 62
48 KIVIJÄRVI SAMMAKKOLAHTI 62
Mahdollinen muinaisjäännös **63**
37 KIVIJÄRVI KALLION TALO 63
Muut kulttuuriperintökohteet **64**
34 KIVIJÄRVI PILKKALAHTI 64
40 KIVIJÄRVI PETÄJÄNIEMI 3 66
41 KIVIJÄRVI KAIJANJÄRVI 67
44 KIVIJÄRVI VEITJÄRVI 69
45 KIVIJÄRVI VEITJÄRVI 70
46 KIVIJÄRVI TIMONKOSKI 70

Löytöpaikat 71
1 KIVIJÄRVI HEITSAARI 71
3 KIVIJÄRVI KIRKONKYLÄ 72
4 KIVIJÄRVI KÄRSÄSAARI 72
5 KIVIJÄRVI HIIDENJÄRVI-HIITOLA 73
6 KIVIJÄRVI LOKAKYLÄ-LOKALAHTI 74
7 KIVIJÄRVI VIPULAHTI 75
11 KIVIJÄRVI HANHINIEMI 75
12 KIVIJÄRVI HEINÄLAHTI-JOKELA 76
13 KIVIJÄRVI TYVELÄ 77
42 KIVIJÄRVI JOKINIEMI 77
43 KIVIJÄRVI TYNNYRINIEMI 78
Muita havaintoja 79
31 KIVIJÄRVI RASVALAHTI B 79
49 KIVIJÄRVI RANTALA 1 80
50 KIVIJÄRVI RANTALA 2 80
51 KIVIJÄRVI RANTALAN TILA 80
1700-luvun lopun talonpaikkoja isojakokartoilta – muita kohteita 81
52 KIVIJÄRVI PEURALAMPI SE 81
53 KIVIJÄRVI AUTIONIEMI 1 82
54 KIVIJÄRVI AUTIONIEMI 2 83
55 KIVIJÄRVI HIITOLA 83
56 KIVIJÄRVI PITKÄJÄRVI 84
57 KIVIJÄRVI TALVIAISNIEMI 86
58 KIVIJÄRVI KÄRSÄ 86
59 KIVIJÄRVI LEUKUNLAHTI LUKKARI 87
60 KIVIJÄRVI TULISAARI 88
61 KIVIJÄRVI RIMMI 89
62 KIVIJÄRVI LÄNTTÄ 90
63 KIVIJÄRVI TIIRONKYLÄ 91

Kansikuva: Vietsaari itä, kivikautinen asuinpaikka. Koilliseen.

Perustiedot

Alue: Kivijärven vesistöjen rantaosayleiskaavaan alue. Kaikkien Kivijärven kunnan vesistöjen (järvet ja lammet) ranta-alueet n. 60 - 300 m rantaviivasta, paitsi Kirkonkylän lähialueen rannat.

Tarkoitus: Selvittää alueen kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuurihistorialliset, suojeltavaksi katsottavat arkeologiset jäännökset.

Työaika: Maastotyö 20. - 30.9.2018

Kustantaja: Kivijärven kunta.

Aiemmat tutkimukset: Jussila 1989, inventointi. Laurila 2013 inventointi.

Tekijät: Mikroliitti Oy, maastotyö Timo Sepänmaa ja Hannu Poutiainen, ja lisäksi kolmen päivän ajan Teemu Tiainen ja Juuso Koskinen. Valmistelu ja raportin koostaminen Timo Jussila.

Tulokset: Alueelta tunnettiin ennestään (tarkoittaa että oli muinaisjäännösrekisterissä) neljä kiinteää muinaisjäännöstä, kivikautista asuinpaikka sekä yksi mahdollinen mui-

naisjäännös (hautasaari) ja 9 kiviesineen löytöpaikkaa. Näiden lisäksi v. 2013 Metsähallituksen kulttuuriperintöinventoinnissa rantakaava-alueelle sijoittuvia muinaisjäännöksiä löytyi kaksi (tervahauta ja –pirtti) sekä kolme muuta kulttuuriperintökohdetta (ne eivät ole muinaisjäännösrekisterissä).

Tässä inventoinnissa alueelta löytyi 14 esihistoriallista (kivikautista) asuinpaikkaa ja 8 historiallisen ajan muinaisjäännöstä (tervahautoja 5, talonpaikka, rajamerkkejä 2) sekä yksi ajoittamaton pyyntikuoppa, kaikkiaan 23 uutta kiinteää muinaisjäännöstä. Näiden lisäksi kolme kohdetta katsottiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Muita kohteita raportoitiin 14 kpl. Ne ovat pääosin 1700-luvun talonpaikkoja jotka ovat edelleen käytössä. Kaksi kiviesineen löytöpaikkaa rekisteröitiin (ennestään tunnettuja löytöjä). Muutaman aiemmin kaava-alueelle sijoittuneen löytöpaikan todettiin niiden löytötietoja tarkastettaessa sijoittuvan kaava-alueen ulkopuolelle. Mahdollisena muinaisjäännöksenä ollut hautasaari todettiin muinaisjäännökseksi.

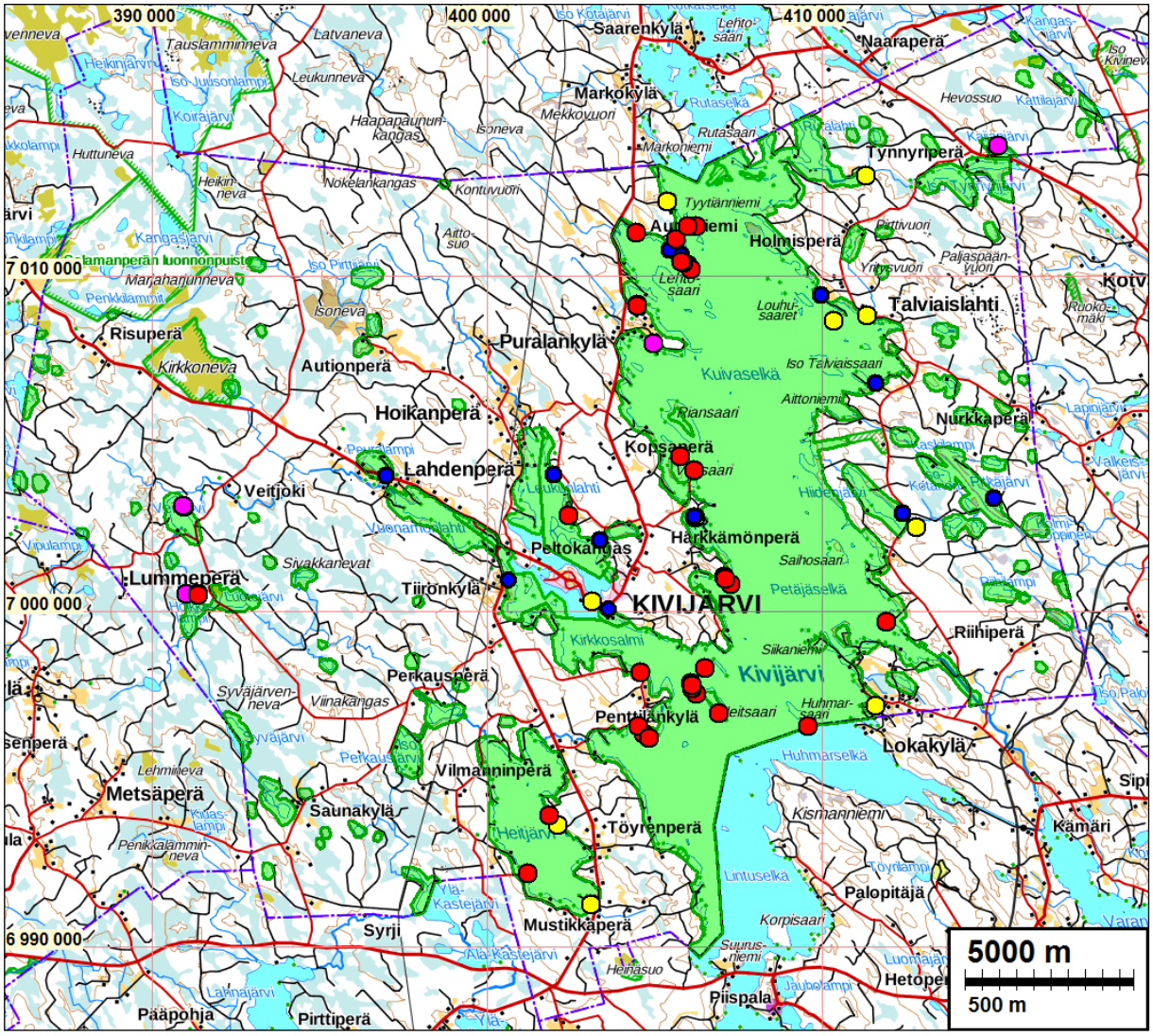

Tutkimusalueen raja vihreällä. Raportin kohteet eri symbolein ja kohdenumeroin. Punaiset muinaisjäännöksiä, sinipunaiset muita kulttuuriperintökohteita, keltaiset löytöpaikkoja ja siniset muita kohteita.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa ellei muuta mainittu. Maastokartat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta elokuussa v. 2018. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu elokuussa 2018. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat digitaalisia. Valokuvat ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä.

Inventointi

Kivijärven kunta on käynnistämässä Kivijärven vesistöjen rantaosayleiskaavan muutos- ja päivityshanketta ja samalla tarkasteluun otetaan ranta-alueita Kivijärven kirkonkylän yleiskaava-alueelta (ko. yleiskaavan osittainen muutos). Kivijärven kunta tilasi rantaosayleiskaavan alueen muinaisjäännösinventoinnin Mikroliitti Oy:ltä. Maastotyön tekivät syyskuun lopussa 2018 pääosin Timo Sepänmaa ja Hannu Poutiainen, muutamana päivänä maastossa olivat myös Teemu Tiainen ja Juuso Koskinen. Timo Jussila hoiti työn valmistelut (mm. vanhat kartat, vesistöhistoria ja muu materiaali) sekä raportin koostamisen.

Tutkimusalue käsitti Kivijärven kaikkien vesistöjen rannat – itse Kivijärven rannat ja muiden järvien ja lampien rannat, joista isoin on alueen lounaisosassa sijaitseva Heitjärvi (yli 5 km mittainen). Alueen itäosassa sijaitsevat Pitkäjärvi ja Hiidenjärvi ovat 2,5 – 3 km pituisia, mutta kapeita. Muut vesistöt ovat alle 2 km kokoisia pienjärviä tai lampia, pienimmät 100 - 200 m pituisia lampareita. Tutkimusalueen ulkopuolelle jäivät Kirkonkylän läheiset Kivijärven rannat. Tutkimusalue ulottui rantaviivasta noin 60 - 300 m etäisyydelle enimmiltä osiltaan noin 100 - 200 m etäisyydelle. Jokien ja purojen rannat eivät kuuluneet tutkimusalueeseen.

Alueella on inventoitu muinaisjäännöksiä v. 1989 (Timo Jussila, Mikroliitti Oy), jolloin kyseessä oli yleisinventointi. Ari Siiriäinen on tarkastellut laajemman inventointimatkansa yhteydessä myös Kivijärven rantoja v. 1969 – lähinnä tarkastanut joitain löytöpaikkoja. Näissä inventoinneissa ei historialliseen aikaan kiinnitetty lainkaan huomiota. Vuonna 2013 Ville Laurila inventoi valtionmaat Kivijärvellä Metsähallituksen kulttuuriperintöinventoinnissa.

Alueen rantamaastot ovat varsin vaihtelevia. Kivijärven ja myös useiden pienjärvien rannat ovat pääsääntöisesti kivikkoisia ja Kivijärven itärannat ovat pääosin louhikkoista – monin paikoin lähes kulkukelvotonta, rakkamaista louhikkoa. Lähes kaikkialla pintamaaperä on vaihtelevan kivikkoista moreenia mutta myös vähäkivisempiä maastoja tavattiin kuin myös suppea-alaisia rantahiekkakerrostumia. Useimmat rantojen vähäkivisemmät maastot on raivattu pelloiksi ja niityiksi. Alueen länsiosan monet lammet ja pienjärvet ovat suorantaisia ja jotkut täysin suon ympäröimiä. Kivijärven itäpuoliset rannat ovat paitsi kivikkoisia niin myös monin paikoin kallioisia ja jyrkkäpiirteisempiä kuin länsipuolen rannat. Sama koskee pienjärviä.

Kivijärvi on Päijänteen vesistön yksi latvajärvistä. Se on nykyään hieman alle 131 m korkeustasolla. Itämeren Ancylusjärvivaiheen aikana, sen alkupuolella on Ancylusjärvi ulottunut etelästä Kivijärven poikki Lestijärvelle, Kinnulan ja Lestijärven välillä olleen kapean salmen kautta. Tämä vesiyhteys luoteeseen on katkennut n. 8000 eKr. Sen jälkeen kannas on hiljalleen leventynyt, mutta yhteys Kivijärven puolen rannalta nykyisen Pohjanlahden alueen rannalle on kulkenut Kinnulan Muholasta alkavaa, luoteeseen kulkevaa harjua pitkin. Kivijärvi on kuroutunut Ancylusjärvestä noin 7300 eKr. Lasku-uoma on sijainnut Kivijärven kirkonkylän tasalla järven itärannalla Koskilahdella josta järvi on laskenut Partasuvantoa pitkin Vuosjärveen, aluksi myös Koiralahden kautta Vuosjärveen. Sen jälkeen Kivijärven vedentaso on ollut Lokakylän (lasku-uoman) tasalta pohjoiseen laskeva ja eteläpuolella nouseva. Sittemmin - noin kivikauden lopulla - on auennut uusi ja nykyinen lasku-uoma etelässä, Kannonkosken kautta Vuosjärveen.

Ihmisasutuksen aikaisen, n 8200 eKr. Ancylusjärven vedentaso on ollut tutkimusalueen eteläpäässä 146 m korkeustasolla ja alueen pohjoispäässä n. 154 m korkeustasolla – ja näiden välisellä alueella em. korkeustasojen välillä (tuon aikainen rantataso on nyt n. 0,42 cm/km kallistuneena luoteesta kaakkoon). Kivijärven kuroutumisen aikana vedentaso on ollut alueen pohjoispäässä n. 136-7 m tasolla ja laskenut sen jälkeen hiljalleen järvenlaskua (lupa laskuun on saatu v. 1893) edeltäneelle tasolle, joka on arviolta vajaan metrin verran nykyisen yläpuolella. Alueen eteläosassa vedentaso on ollut liki muuttumaton, muutaman metrin nykyisen tason yläpuolella.

Muinais-Päijänteen tulva ei ole ulottunut Kivijärveen. Moni Kivijärven läheinen pienjärvi on ollut osana Kivijärveä – siis Kivijärven kohdalla ollutta Ancylusjärveä.

Esihistoriallisia, rantasidonnaisia muinaisjäännöksiä voi siis Kivijärven rannoilta löytää Alueen pohjoisosasta 155 - 133 m korkeusväliltä ja eteläpäässä 147 – 132 m korkeusväliltä. ”Mehevin” korkeustaso on 135 m tuntumassa. Monin paikoin muinaisrannat ulottuvat kauas nykyrannasta, rantakaava-alueen ulkopuolelle.

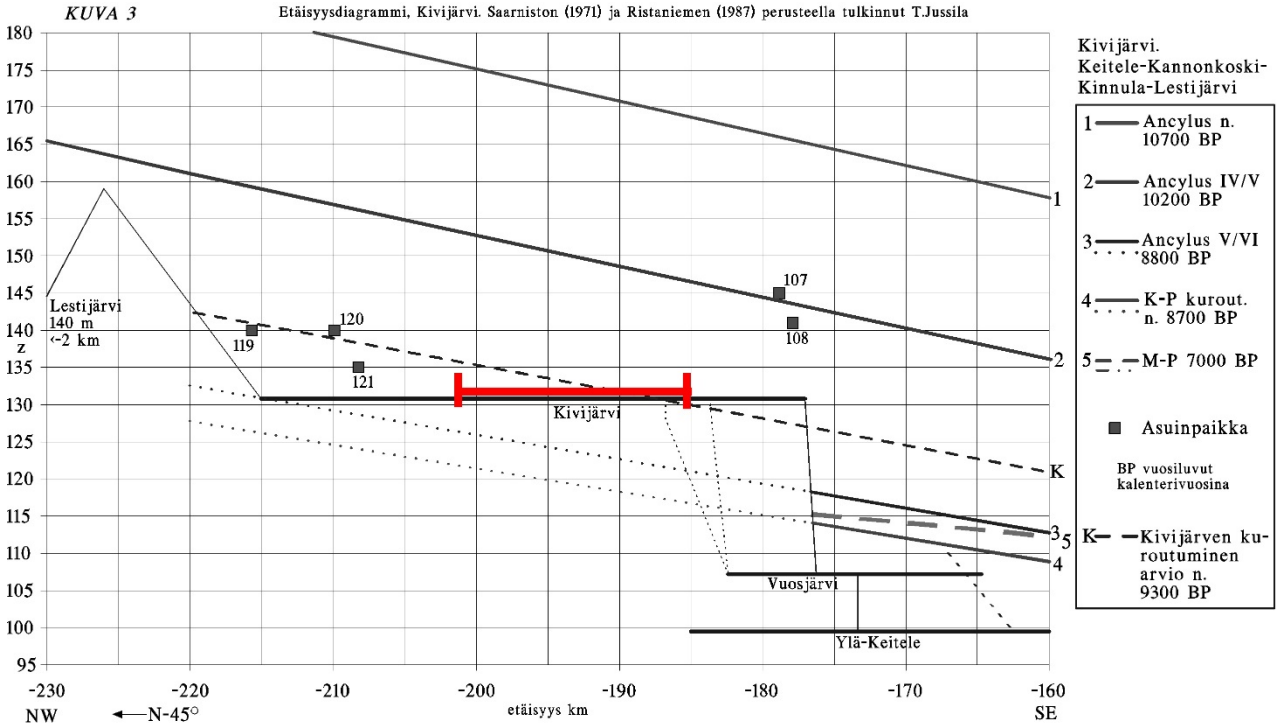

Kivijärven rannansiirtyminen (Jussila 2001). Punaisella on merkitty tutkimusalueen sijoittuminen diagrammiin.

Kivijärvi on ollut osa merkittävää vesireittiä koko esihistoriallisen ajan ja sen jälkeenkin. Kinnulan Muholasta alkanutta harjua pitkin on päässyt Suomenselän yli ”päiväseltään” Pohjanlahdelle. Tämän harjun päissä – kuten Muholassa – on runsaasti eriaikaisia esihistoriallisia asuinpaikkoja – kivikaudelta rautakaudelle.

Alueen pienjärvet taasen ovat kaikki ”pussinperiä” eivätkä ne muodosta vesireittiä mihinkään – muualle kuin seuraavalle pienjärvelle josta lopulta ei pääse enää mihinkään kuin hankalakulkuisten ja pitkien maataipaleiden kautta seuraavalle suurempaa vesistöön johtavalle pienjärviketjulle. Alueen pienjärvistä ainoastaan Heitjärvi on sen kokoinen, että se on voinut elättää osan vuotta yhden pyyntiyhteisön.

Kun Pienjärvien ja lampien kautta ei ole päässyt mihinkään ja yksikään pienjärvireitti tuskin on voinut pyyntiyhteisöä elättää edes osaa vuotta, niiden rannoilla tuskin on sijainnut esihistoriallisia pyyntikulttuurin asuinpaikkoja. Tilapäisiä pyyntileirejä on voitu niille tehdä – koska pienjärvien alueitakin on varmasti hyödynnetty - mutta koska ”iso järvi” ja sen rantojen pysyvät asuinsijat, ”muinaiset rintamaat”, sijaitsevat kuitenkin lähellä – alle päivämatkan päässä – pienjärvillä tuskin on asuttu muutoin kuin ehkä tilapäisesti yövytty ja ”evästulia pidetty” silloin tällöin. Sellaisten - oletettavasti varsin vähälukuisten - paikkojen havaitseminen (ja myös säilyminen) on varsin sattumanvaraista. Alueen esihistoriallisten muinaisjäännösten potentiaali keskittyy Kivijärven (muinaisille) rannoille.

Kivijärvi on kuulunut 1500-luvulta Rautalammin pitäjään ja vuodesta 1635 alkaen tuolloin muodostettuun Viitasaareen. Kivijärven kunta perustettiin v. 1868. Kinnula erotettiin Kivijärvestä v. 1913. Historiallisella ajalla alue on ollut varsin harvaan asuttua. Historiallisen ajan maankäyttö selvitettiin v. 1787 isojakokartoilta. Tuolloin tehtiin kartoitus. Kartat puhtaaksi piirrettiin vuosina 1803 -1806. Maankäyttöä tarkasteltiin myös v. 1848 Viitasaaren pitäjänkartalta sekä vanhoilta peruskartoilta.

Isojakokartoilta paikannettiin talotontit ja tutkimusalueelle osuvat kylien väliset rajapisteet. Myllyjä ei tutkimusalueelle sijoittunut. Myöhempään asutukseen ja isojakoa nuorempiin karttoihin kiinnitettiin huomiota pääsääntöisesti vain maastossa tehtyjen rakennehavaintojen selvittämiseksi ja v. 1787 talotonttien maankäytön selvittämisessä.

Inventoinnin valmisteluvaiheessa tarkasteltiin aluetta kuvaavaa Maanmittauslaitoksen paikkatietoikkunan rinnevarjostusta sekä maanmittauslaitoksen lidar aineistosta (laz) laatimaamme viistovalovarjostetta. Sen laadimme vain osasta aluetta rinnevarjostuksessa havaittujen ”epäselvien tapausten” kohdilta. Laserkeilausaineistosta erottui muutama tervahauta ja useita enemmän tai vähemmän epämääräistä ”kuoppaa ja kasaa”. Maastossa tarkastettaessa nämä osoittautuivat osin nykyaikaisiksi maanottokuopiksi mutta useimmiten luontaisiksi – monesti iso kivenlohkare ja louhikko tuottavat heijastuksia, jotka näkyvät sitten LIDAR materiaalista laadituissa viistovalovarjosteissa ”mahdollisesti arkeologisesti mielenkiintoisina” kuoppina.

Tutkimusalueen kaikki rannat käytiin siis tarkoin läpi laserkeilausaineistosta tuotetuilla viistovalovarjostekuvilla sekä myös maastokartalla ja osin myös ilmakuvilla. Näiden tarkastelulla pyrittiin paikantamaan paitsi mielenkiintoisia maarakenteita, myös muinaisjäännöksille sopivia ja sopimattomia maastoja – suunniteltiin maastotyötä ja valittiin maastossa tarkastettavia rantakaistoja. Erityisesti tämä koski pienjärviä, joiden teoreettinen muinaisjäännöspotentiaali katsottiin jo lähtökohtaisesti vähäiseksi.

Myös maastotyössä alueelta pyrittiin paikantamaan esihistorialliselle asutukselle sopivia maastoja – maastohavainnot siis ohjasivat maastotyön kohdentumista. Pellot olivat pääosin ummessa ja niitä ei juurikaan katsottu. Luonnonsuojelualueilla ei käyty lainkaan. Maastotyö keskittyi pääosin Kivijärven rannoille joita katsottiin paljon ja tihein pistokokein. Isommista pienjärvistä tarkasteltiin laajemmin Heitjärven, Ylä-Kasteljärven, Perkausjärvien sekä Hiidenjärven ja Pitkäjärven rantoja. Muiden pienjärvien rannoilla käytiin vähemmän – käytännössä toteamassa maaston arkeologinen kiinnostamattomuus. Lampia ei katsottu lainkaan - mitään tarvetta ei siihen nähty – mm. laserkeilausaineiston perusteella. Kahtena päivänä inventoitiin Kivijärven saarissa – kunta antoi käyttöömme veneen ja kuljettajan.

Historiallista aikaa ei erikseen etsitty muutoin kuin tarkastelemalla isojakokartoilta paikannettujen vanhimpien talonpaikkojen ympäristöä ja rajamerkkejä. Maastossa ja teillä kuljettaessa silmät pidettiin toki auki myös historiallinen aika ja sen tälle alueelle mahdolliset muinaisjäännökset mielessä.

Tulos

Ennestään alueelta tunnettiin neljä v. 1989 löytynyttä kivikautista asuinpaikkaa ja nimen perusteella mahdolliseksi muinaisjäännökseksi luokiteltu hautasaari, jota ei ole tarkastettu. Näiden lisäksi Metsähallituksen kulttuuriperintöinventoinnissa v. 2013 kaava-alueelta oli raportoitu kahdeksan kohdetta. Näitä ei ole merkitty muinaisjäännösrekisteriin. Niistä kaksi kohdetta luokittelimme kiinteiksi muinaisjäännöksiksi ja kolme muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Alueelta tunnettiin 11 kivikautisen esineen löytöpaikkaa, joista kahta ei ole merkitty muinaisjäännösrekisteriin.

Löytöpaikoista kolmen todettiin kuitenkin sijoittuvan tutkimusalueen ulkopuolelle, kun löytötietoja tutkittiin tarkemmin. Niiden paikkatiedot siis tarkennettiin.

Tässä inventoinnissa alueelta löytyi 14 esihistoriallista (kivikautista) asuinpaikkaa ja 8 historiallisen ajan muinaisjäännöstä (tervahautoja 5, talonpaikka, rajamerkkejä 2) sekä yksi ajoittamaton pyyntikuoppa, kaikkiaan 23 uutta kiinteää muinaisjäännöstä. Näiden lisäksi kolme kohdetta katsottiin muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Muita kohteita raportoitiin 14 kpl. Ne ovat yhtä lukuun ottamatta 1700-luvun talonpaikkoja jotka ovat edelleen käytössä. Kaksi kiviesineen löytöpaikkaa rekisteröitiin (ennestään tunnettuja löytöjä). Aiemmin mahdollisena muinaisjäännöksenä ollut hautasaari todettiin kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

Kaikkiaan rantaosayleiskaava-alueella on nyt 30 muinaisjäännöstä (joista yksi jäi mahdolliseksi) ja kuusi suojeltavaksi katsottavaa muuta kulttuuriperintökohdetta.

14.12.2018

Timo Jussila

Lähteet:

Anttila Veikko 1967: Järvenlaskuyhtiöt Suomessa. Kansatieteellinen tutkimus. Kansatieteellinen arkisto 19. SMYA.

Jussila Timo, 1989: Kivijärvi. Muinaisjäännösten inventointi (Mikroliitti Oy / Keski-Suomen Museo). Raportti.

Jussila Timo, 2000: Pioneerit Keski-Suomessa ja Savossa. Rannansiirtymisajoitusmenetelmien perusteita ja vertailua. Muinaistutkija 2 / 2000. 13-27.

Laurila Ville, 2013: Pohjoinen Keski-Suomi kulttuuriperintöinventointi 2013. Metsähallitus, Metsätalous.

Tuomaala Saara, 1988. Yhteisöllinen toiminta. Kivijärven kirja. Jyväskylä.

Vilkuna Janne, 1986: Kivijärven esihistoria. Kivijärven kirja (toim. Martti Peltonen). Jyväskylä. 15-37.

Vilkuna Janne, 1999: Keski-Suomen esihistoria. Keski-Suomen historia 1 (toim. Mauno Jokipii). Jyväskylä.

Peruskartat 2233 02, 2333 05, 2333 06, 2333 08, 2333 09 v. 1966 ja 2334 012, 2334 04, 2334 07 v. 1964. Maanmittauslaitos.

Pitäjänkartat, Viitasaari 1848. Sittemmin leikattu: Kivijärvi Socken i Laukkas Härad och Wasa Län.

Isojakokartat

Tekijä, vuosi, kartan otsikko, (signum), *kartan numero ja nimi raportissa*

Boringh, J.L, 1818-1819. Charta öfver Jauhoniemi med Pispala Samfällighet i Witasaari Socken af Korsholman Östra Härad och Wasa Län. (E42d:3) ***01** Jauhoniemi, **02** Jauhoniemi*

Costian, A, Kjellman M. 1787-1811. Charta öfver Heinolax Byss Ågor belänge i Witasaari Socken Korsholms Östra Härad och Wasa Lähn. (E42c:5) Första delen ***03** Veitjärvi-Ruostelampi*, Andra delen ***04** Vuonamonlahti W –Luotojärv*i, Tredje delen ***05** Vuonamonlahti*

Costian, A., Kiellman, M. 1787-1802. Charta öfver Kuiwaniemi Byss Ågor Witasari Socken Korsholma oh Östra Härad Wasa Län. (E42c:6). Andra Delen ***06** Kuivaniemi*, Första Delen ***07** Kuivaniemi* Hiidenjärvi. Femte Delen. ***08** Kuivaniemi Hiidenjärvi Pitkäjärv*i, Fierde Delen **09**a Kuivaniemi *Talviaislahti,* Tredje Delen ***09**b Talviaslahti N Kaijanjärvi*

Costian, A., Kiellman, M. 1787-1811. Charta öfver Begttilä Tenhola med Länttä Samfällinghets Ågor Kivijärvi Kyrckoby och Witasari Socken af Wasa Län. (E42c:4). Första Delen ***10** Kivijärvi kk*, Andra Delen ***11** Kivijärvi kk N ja a **12** Kivijärvi kk NE ja **13** Kivijärvi kk SW*.

Kansallisarkistossa käytiin läpi signumit: E42c:4, E42c:5, E42c:6, E42d:3, E42d:14.

Kohdeluettelo

Rno	N	E	Nimi	Ajoitus	Laji	Status	Mjtunnus
1	6998036	405918	HEITSAARI	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	-
2	6996535	404530	SYRJÄNIEMENTYVI	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	265010002
3	7000446	402994	KIRKONKYLÄ	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	-
4	7008826	410176	KÄRSÄSAARI	rautakautinen	löytö	löytöpaikka	1000010353
5	7002683	412653	HIIDENJÄRVI-HIITOLA	rautakautinen	löytö	löytöpaikka	1000010366
6	6997358	411441	LOKAKYLÄ-LOKALAHTI	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	1000010368
7	7008979	411184	VIPULAHTI	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	1000010369
8	6996758	404368	HIEKKALAHTI	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	265010004
9	6996411	404676	RAUNOLAHTI	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	265010005
10	6998346	404432	KIRKKOHIEKKA	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	265010006
11	7010760	405623	HANHINIEMI	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	1000010392
12	7013123	411157	HEINÄLAHTI-JOKELA	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	1000010372
13	7002945	406047	TYVELÄ	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	1000010348
14	6998470	406360	KALMOSAARET	historiallinen	hautaus	kiinteä muinaisj. (sm)	1000003296
15	6999863	411764	URTINNIEMI	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
16	7011252	405469	NIITTYPELTO	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
17	7010470	405842	HANHINIEMI 1	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
18	7010353	405914	HANHINIEMI 2	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
19	7010540	405693	HANHINIEMI 3	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
20	7010573	405633	HANHINIEMI 4	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
21	7011423	404288	HANHILAHTI	ajoittamaton	pyyntikuoppa	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
22	6997141	406746	HEITSAARI ETELÄ	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
23	6997711	406094	HEITSAARI LAMPOKAARRE	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
24	6997878	405955	HEITSAARI LUOTEISPÄÄ 1	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
25	6997977	405954	HEITSAARI LUOTEISPÄÄ 2	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
26	7011639	406074	MONTIAINEN ITÄ	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
27	7011640	405816	MONTIAINEN LÄNSI	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
28	6994076	401705	SAUKKOLAHTI	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
29	6993810	401970	SAUKKOLAHTI 2	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
30	7009275	404318	RASVALAHTI	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
31	7009289	404322	RASVALAHTI B	historiallinen	kuoppia	havainto / muu kohde	uusi
32	7004368	406028	VIETSAARI ITÄ	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
33	7004786	405612	VIETSAARI METSÄMÖKKI	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
34	7008128	404800	PILKKALAHTI	historiallinen	asuinpaikka	muu kulttuurip (s)	uusi
35	6996753	409427	HUMARKIVI	historiallinen	rajamerkki	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
36	6992358	401065	RAJANIEMI RÅPUND	historiallinen	rajamerkki	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
37	7003013	402271	KALLION TALO	historiallinen	talonpaikka	mahdollinen muinaisj.	uusi
38	7000961	407101	PETÄJÄNIEMI 1	kivikautinen	asuinpaikka	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
39	7001137	406937	PETÄJÄNIEMI 2	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisj. (sm)	uusi
40	7001193	406913	PETÄJÄNIEMI 3	historiallinen	raivausröykkiö	muu kulttuurip (s)	uusi

Rno	N	E	Nimi	Ajoitus	Laji	Status	Mjtunnus
41	7014029	415089	KAIJANJÄRVI	historiallinen	torppa	muu kulttuurip (s)	uusi
42	6991429	402955	JOKINIEMI	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	1000010340
43	7012360	405237	TYNNYRINIEMI	kivikautinen	löytö	löytöpaikka	1000010374
44	7003281	390810	VEITJÄRVI	historiallinen	uittokämppä	muu kulttuurip (s)	mh 159567
45	7003307	390807	VEITJÄRVI	historiallinen	uittopato	muu kulttuurip (s)	mh 159565
46	7000688	390881	TIMONKOSKI	historiallinen	uittopato	muu kulttuurip (s)	mh 159756
47	7000696	391237	SAMMAKKOLAHTI	historiallinen	tervahauta	kiinteä muinaisj. (sm)	mh 160990
48	7000659	391227	SAMMAKKOLAHTI	historiallinen	tervapirtti	kiinteä muinaisj. (sm)	mh 160991
52	7004208	396833	PEURALAMPI SE	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
53	7010918	405298	AUTIONIEMI 1	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
54	7010778	405648	AUTIONIEMI 2	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
55	7003093	412245	HIITOLA	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
56	7003518	414964	PITKÄJÄRVI	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
57	7006966	411426	TALVIAISNIEMI	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
58	7009588	409813	KÄRSÄ	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
59	7002276	403201	LEUKUNLAHTI LUKKARI	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
60	7002996	406031	TULISAARI	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
61	7004228	401836	RIMMI	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
62	7000196	403246	LÄNTTÄ	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
63	7001156	400373	TIIRONKYLÄ HONKALA a	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi
63	7001118	400416	TIIRONKYLÄ HONKALA b (?)	historiallinen	talo 1700-l	havainto / muu kohde	uusi

Metsähallituksen nykyaikaisia kohteita alueella

49	6996869	398155	RANTALA	historiallinen	ladonjäännös	havainto / muu kohde	mh 162006
50	6996848	398120	RANTALA 2	historiallinen	ladonjäännös	havainto / muu kohde	mh 162007
51	6996934	398063	RANTALA	historiallinen	asuintila	havainto / muu kohde	mh 162005

Yleiskartat

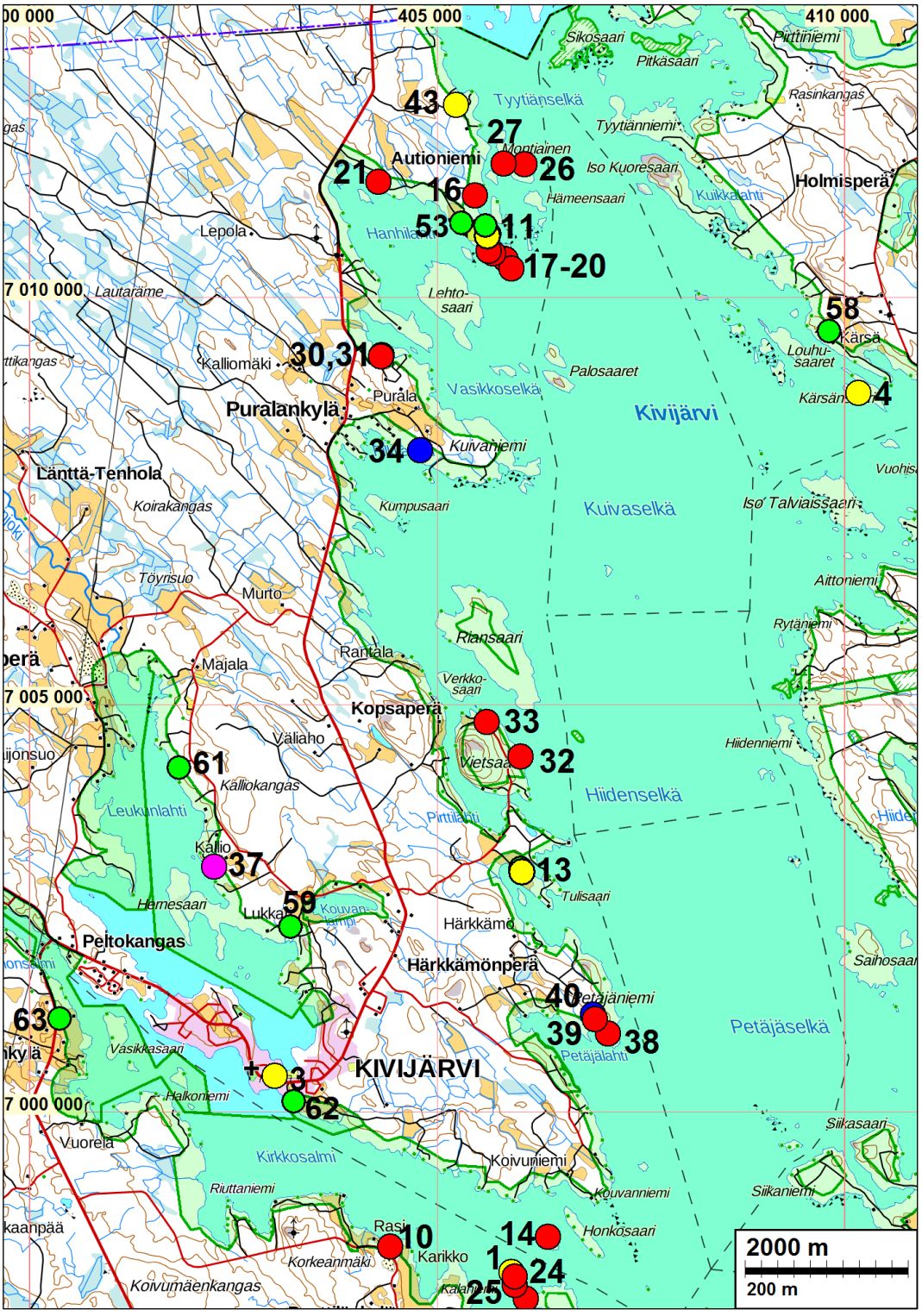

Alueen pohjoisosa. Tutkimusalueen rajaus vihreällä.

- Kiinteä muinaisjäännös
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Muu kulttuuriperintökohde
- Löytöpaikka
- Muu kohde - havaintopaikka

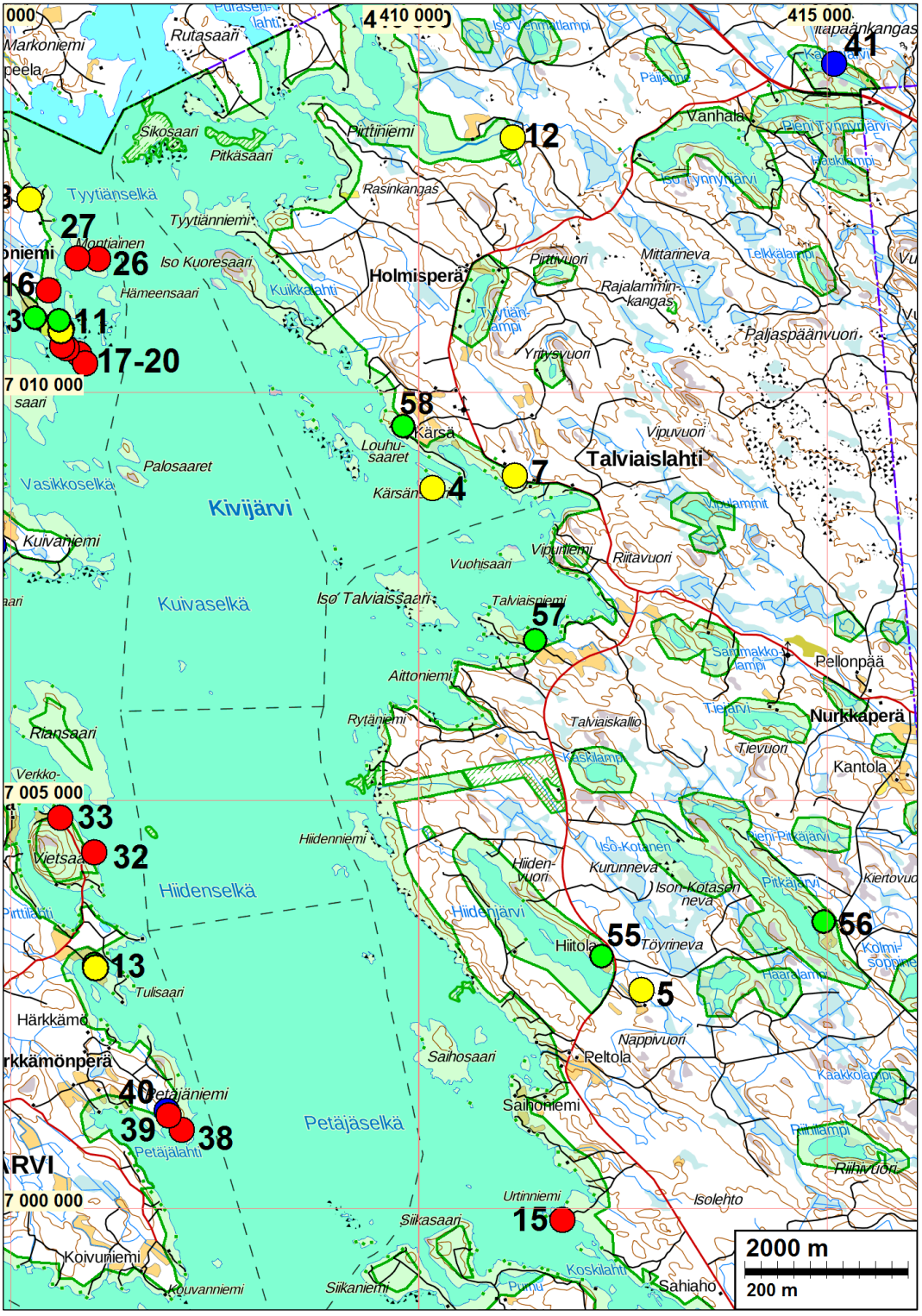

Alueen koillisosa

- Kiinteä muinaisjäännös
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Muu kulttuuriperintökohde
- Löytöpaikka
- Muu kohde - havaintopaikka

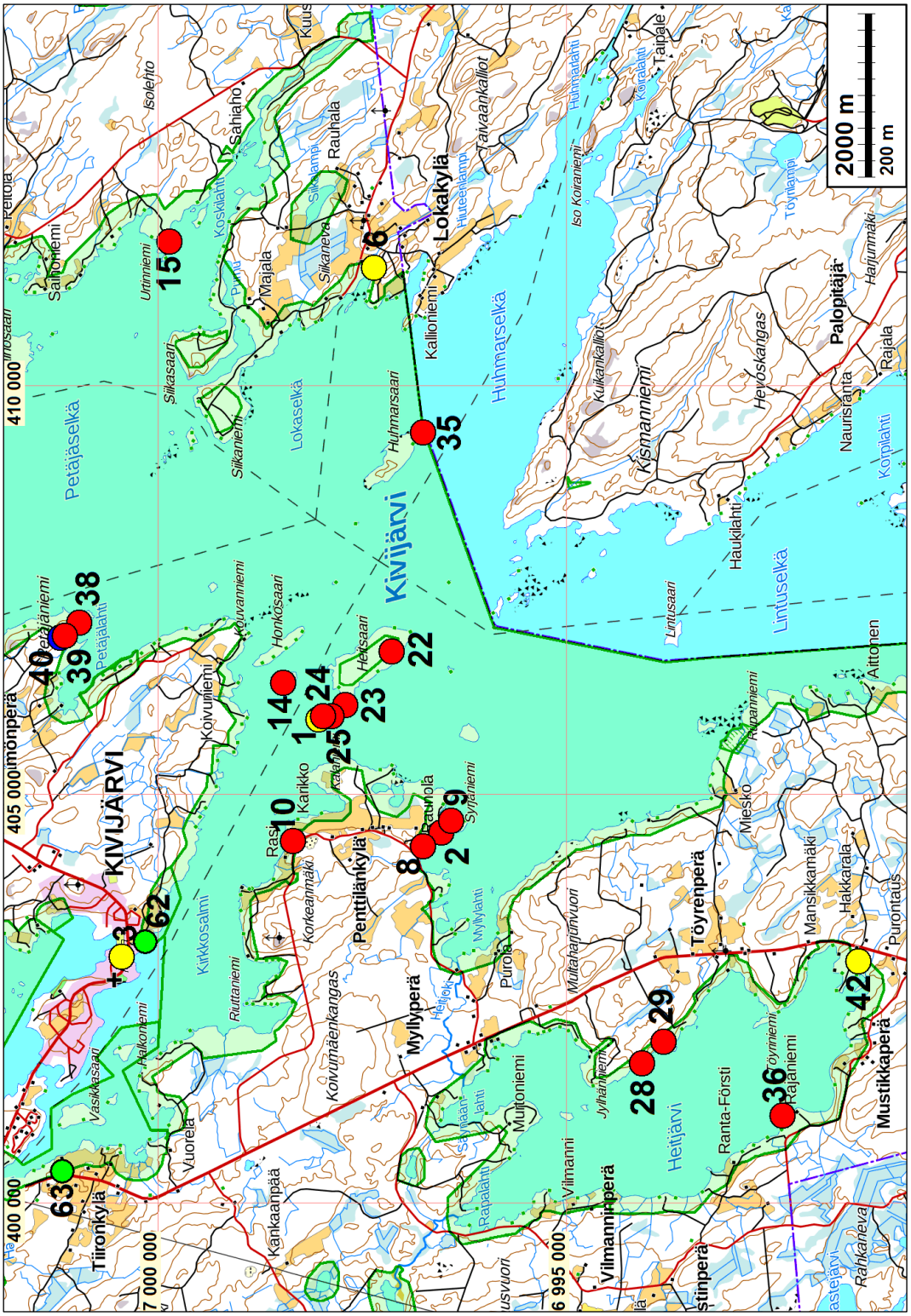

Alueen eteläosa

- Kiinteä muinaisjäännös
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Muu kulttuuriperintökohde
- Löytöpaikka
- Muu kohde - havaintopaikka

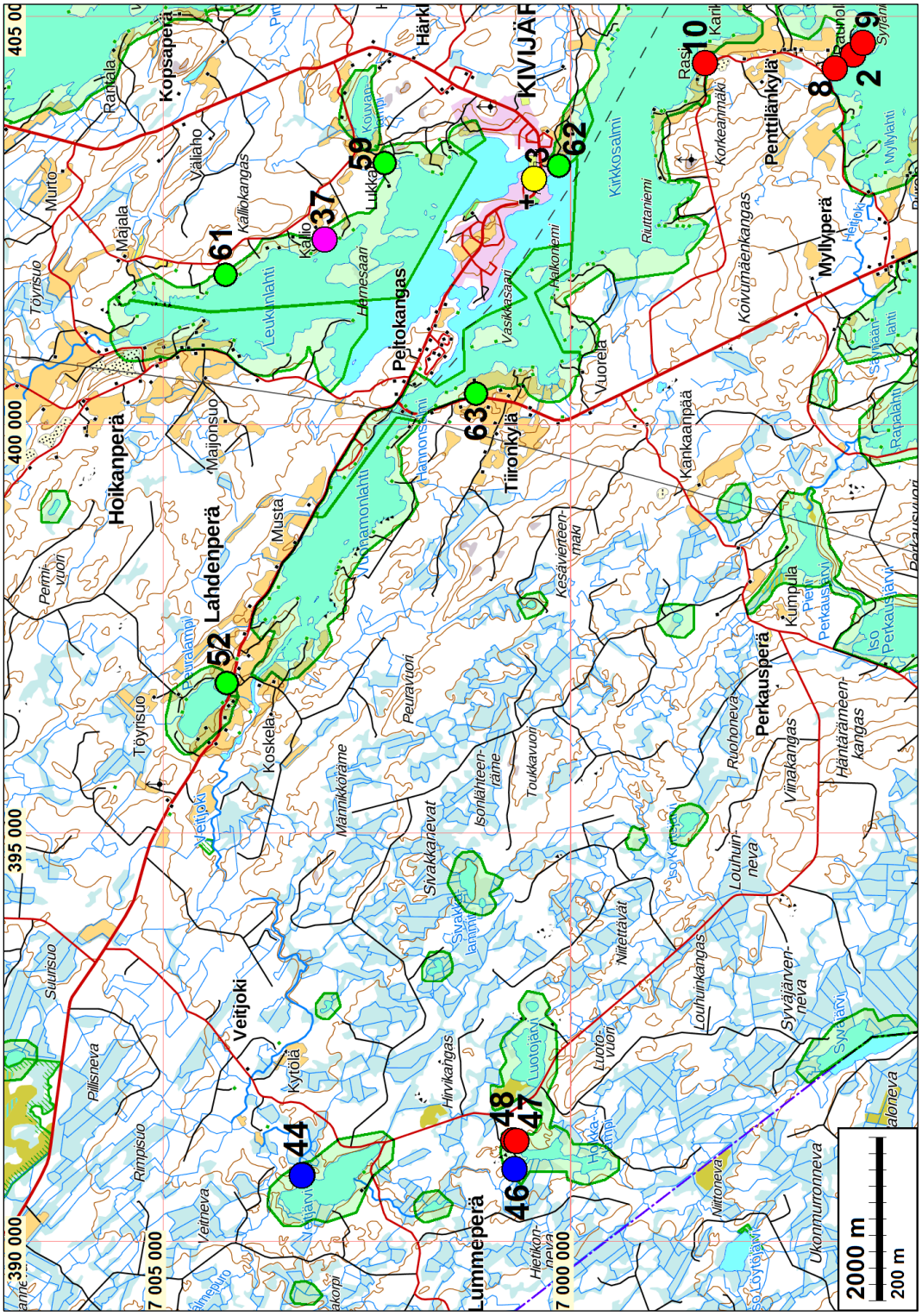

Alueen lounaisosa

- Kiinteä muinaisjäännös
- Mahdollinen muinaisjäännös
- Muu kulttuuriperintökohde
- Löytöpaikka
- Muu kohde - havaintopaikka

Talot 1787

Työssä käytiin läpi käytännössä kaikki Kivijärveä kuvaavat isojakokartat (ks. lähdeluettelo). Kartat on kartoitettu (”afmätte”) V. 1787 Paitsi yksi v. 1818. Kartat ovat paikoin tulkinnan varaisia. Taloja tai tonttimaita ei ole aina selkeästi niihin merkitty. Joissain tapauksissa talonpaikka on pitänyt arvioida peltokuvioiden perusteella ja niitä tulkintoja on tarkasteltu ja haettu niihin vahvistusta v. 1848 pitäjänkartoilta. Taloja ja torppia ei ole eroteltu – ei myöskään aina isojakokartoilla.

Vuoden 1787 kartoilla on Kivijärvelle merkitty kaikkiaan 29 taloa (tai torppaa). Niistä 12 paikantui rantayleiskaavan alueelle, muut sen ulkopuolelle. Yksi autioitunut talonpaikka katsottiin mahdolliseksi muinaisjäännökseksi – mahdolliseksi sen takia, että konkreettisia todisteita ei siitä maastossa saatu (kohde nro 37) ja yski vasta viime vuosisadan lopulla autioitunut talonpaikka muuksi kulttuuriperintökohteeksi (kohde nro 41). Muut talonpaikat luokiteltiin tässä vaiheessa havaintopaikoiksi eli muiksi kohteiksi. Ne sijoittuvat nykyisten talojen ja tilakeskusten kohdille. Joissain tapauksissa niiden tarkka paikantaminen oli ongelmallista joten näiden ”muiden kohteiden” statusta voidaan ehkä joutua tarkistamaan tarkemmilla tutkimuksilla – maastossa ei paikannuksiin saatu varmuutta silmänvaraisin havainnoinnein.

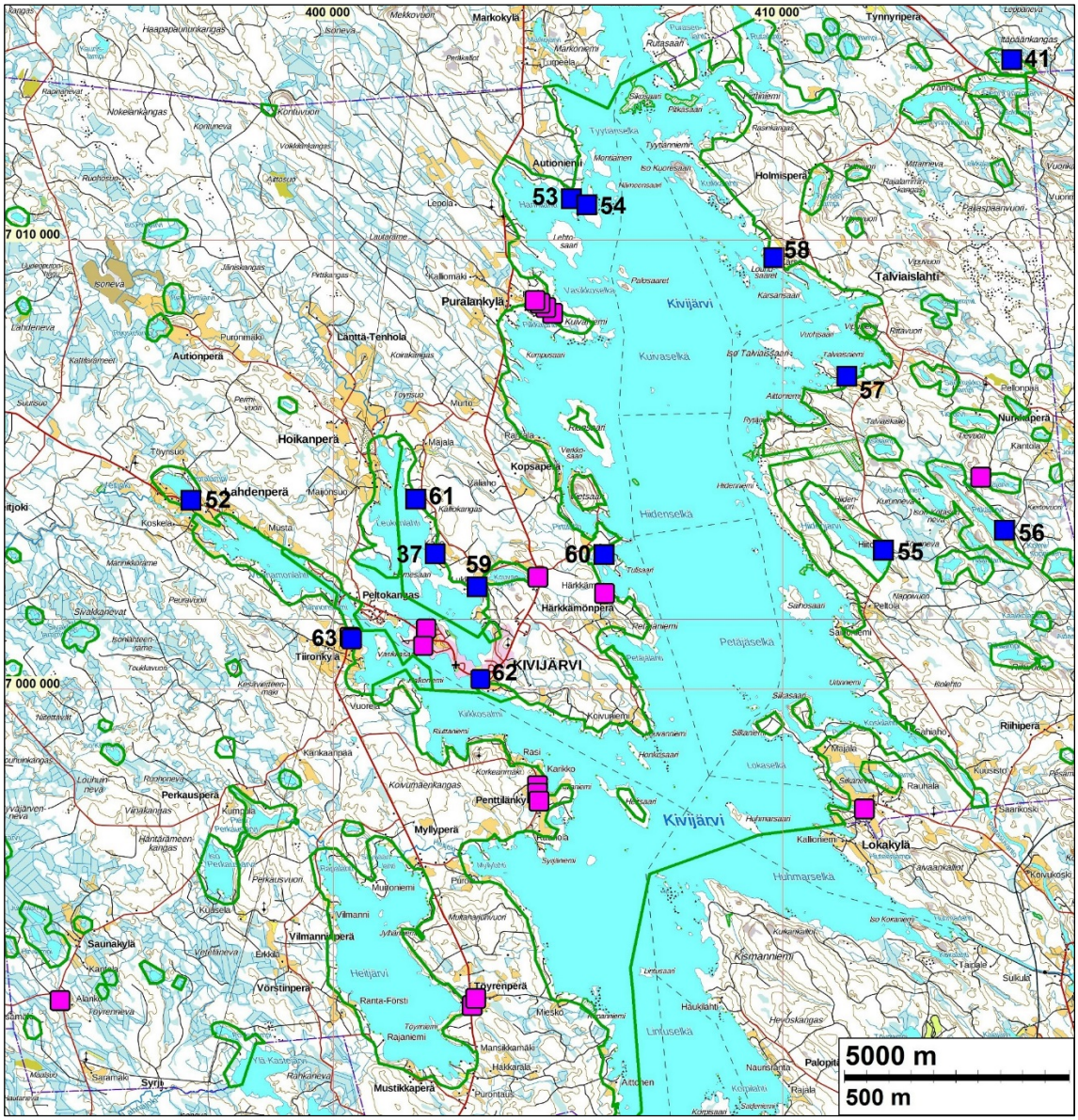

Vuonna 1787 kartoitetuilta isojakokartoilta paikannetut talot ja torpat. Sininen neliö on tutkimusalueelle paikantuva talo ja sinipunainen tutkimusalueen ulkopuolelle paikantuva talo.

Taloluettelo. *Ijk* sarakkeessa on isojakokartta mistä paikannettu. *Rapno* on raportin kohdenumero. Taloja ja torppia ei ole eritelty.

N	E	ijk	selitysi	**Rapno**
7004208	396833	4	Peuralampi SE, epävarma - taloa ei merkattu	52
7010918	405298	6	Autioniemi, tulkinta paikasta	53
7010778	405648	6	Autioniemi, tulkinta paikasta	54
7003093	412245	7	Hiitola	55
7003518	414964	7	Pitkäjärvi	56
7006966	411426	8	Talviaisniemi	57
7009588	409813	9	Kärsä	58
7014014	415098	9	Kaijanjärvi	**41**
7003013	402271	10	Leukunlahti W, Kallio, autio - peltoa	**37**
7002276	403201	10	Leukunlahti Lukkari, epäselvä	59
7002996	406031	10	Tulisaari	60
7004228	401836	11	Rimmi	61
7000220	403276	10	Länttä	62
7001156	400373	5	Tiironkylä Honkala a	63
7001118	400416	5	Tiironkylä Honkala b	63
6992954	403090	1	Ei alueella, F Töyriniemi	
7008366	404881	6	Ei alueella, Kuivaniemi (Puralankylä), laaja tontti - nybygge?	
7008496	404736	6	Ei alueella, Kuivaniemi (Puralankylä)	
7008591	404606	6	Ei alueella, Kuivaniemi (Puralankylä)	
7008651	404493	6	Ei alueella, Kuivaniemi (Puralankylä)	
6997333	411820	7	Ei alueella, Lokakylä	
7004718	414410	8	Ei alueella, Pitkäjärvi NE, autio	
7002488	404553	10	Ei alueella, Kouvanlampi E	
7002131	406036	10	Ei alueella, Härkämö, epäselvä	
6993113	403171	12	Ei alueella, Töyrenperä	
6997856	404551	12	Ei alueella, Penttilänkylä	
6997681	404546	12	Ei alueella, Penttilänkylä	
7001348	402068	10	Ei alueella, Kirkonk Karkea paikannus	
7000964	402004	10	Ei alueella, Kirkonk Karkea paikannus	

Vanhoja karttoja

1_Jauhoniemi E42d:3

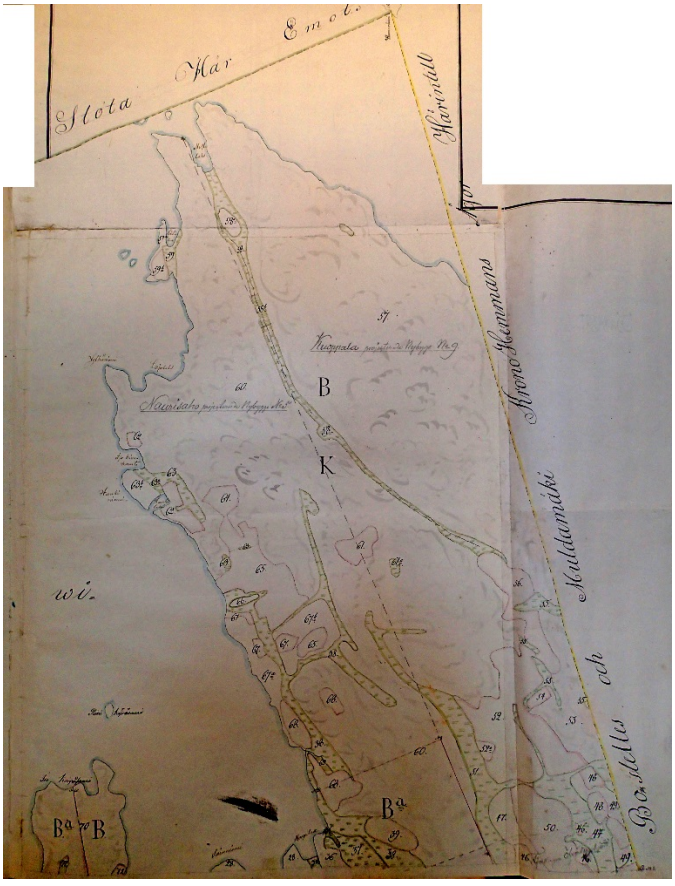

2_Jauhoniemi E42d:3
Tämä kartta ei ulotu tutkimusalueelle vaan on nykyisen Kannonkosken aluetta – yllä olevan kartan itäosa.

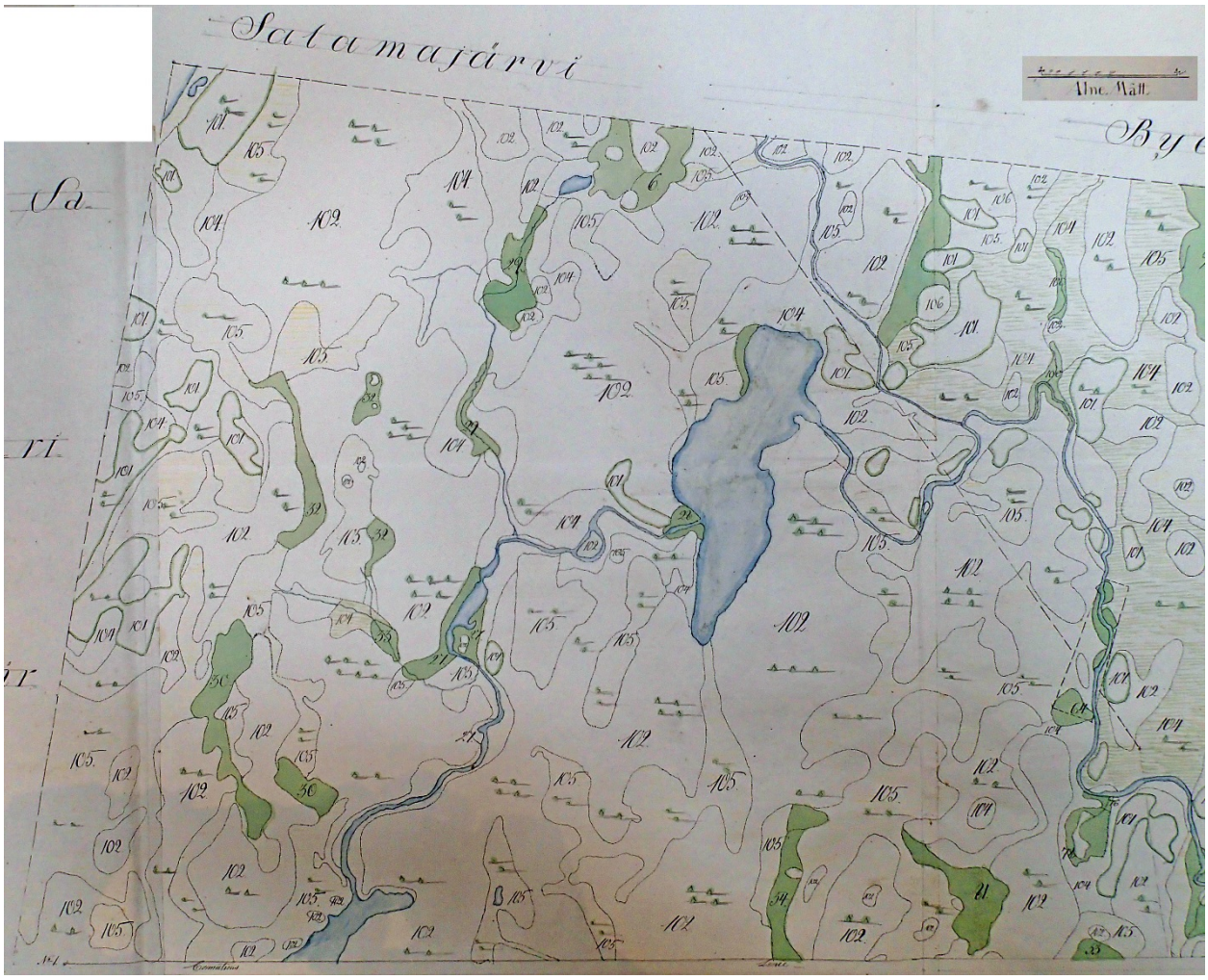

3_Veitjärvi-Ruostelampi väli ei taloja E42c:5

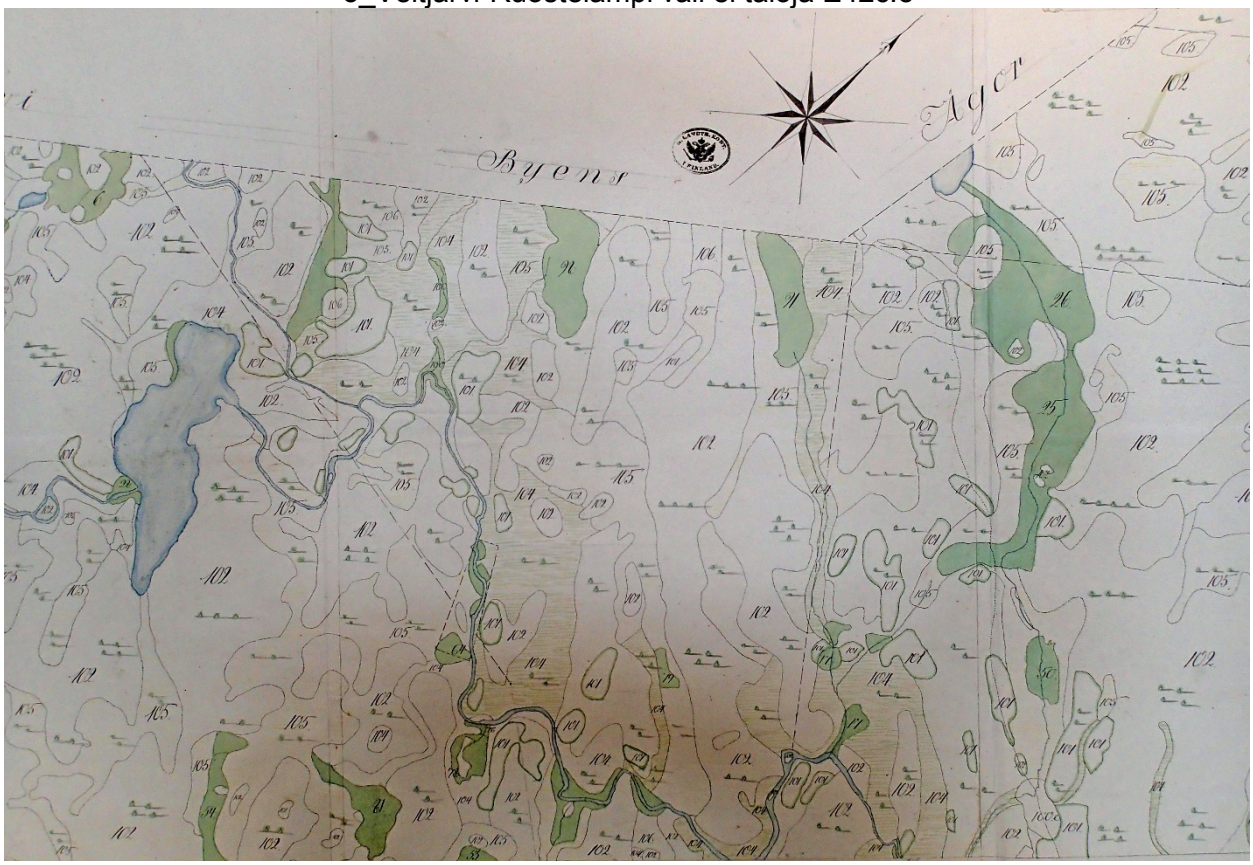

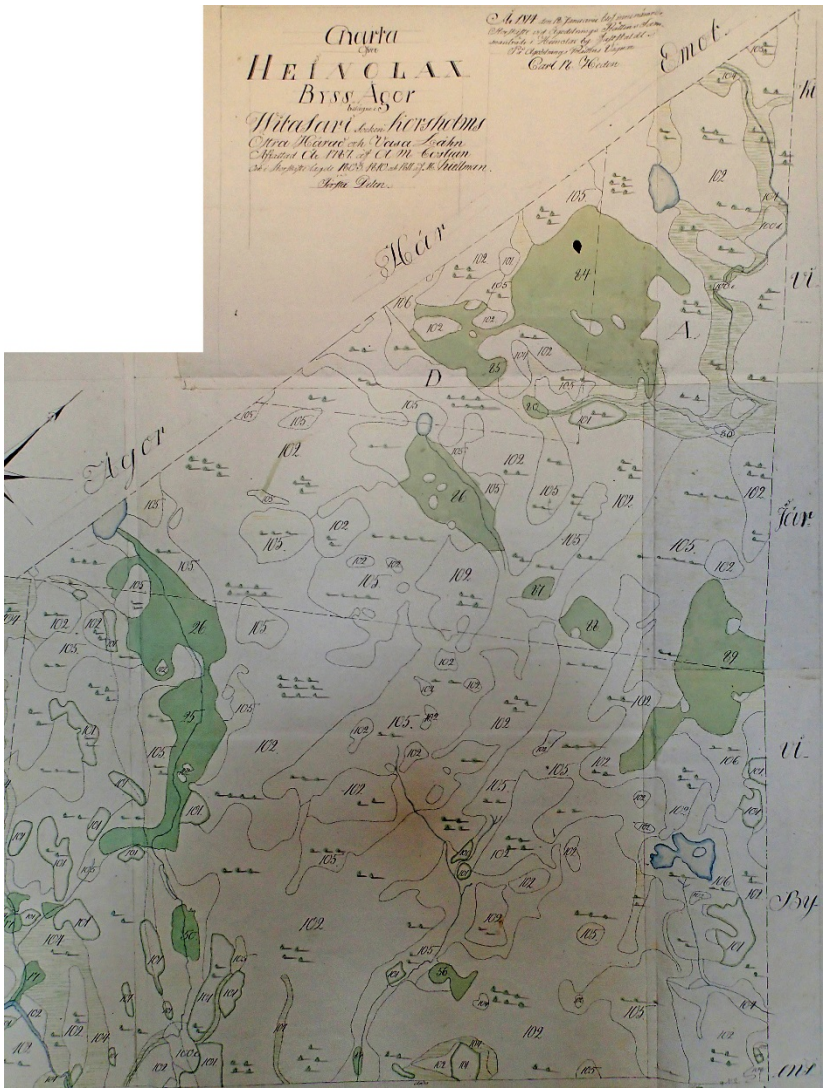

3_Veitjärvi-Ruostelampi väli, itä-osa, E42c:5

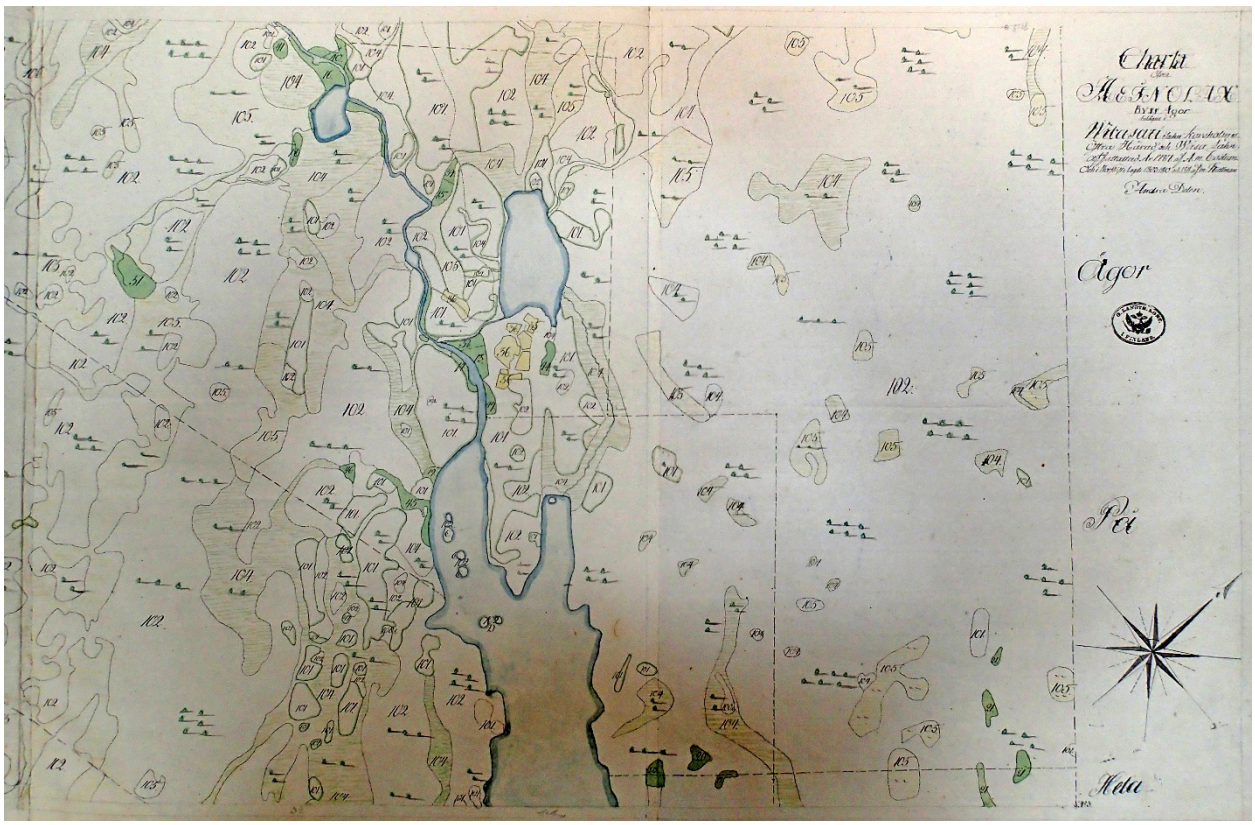

4_Vuonamonlahti W - Luotojärvi väli E42c:5

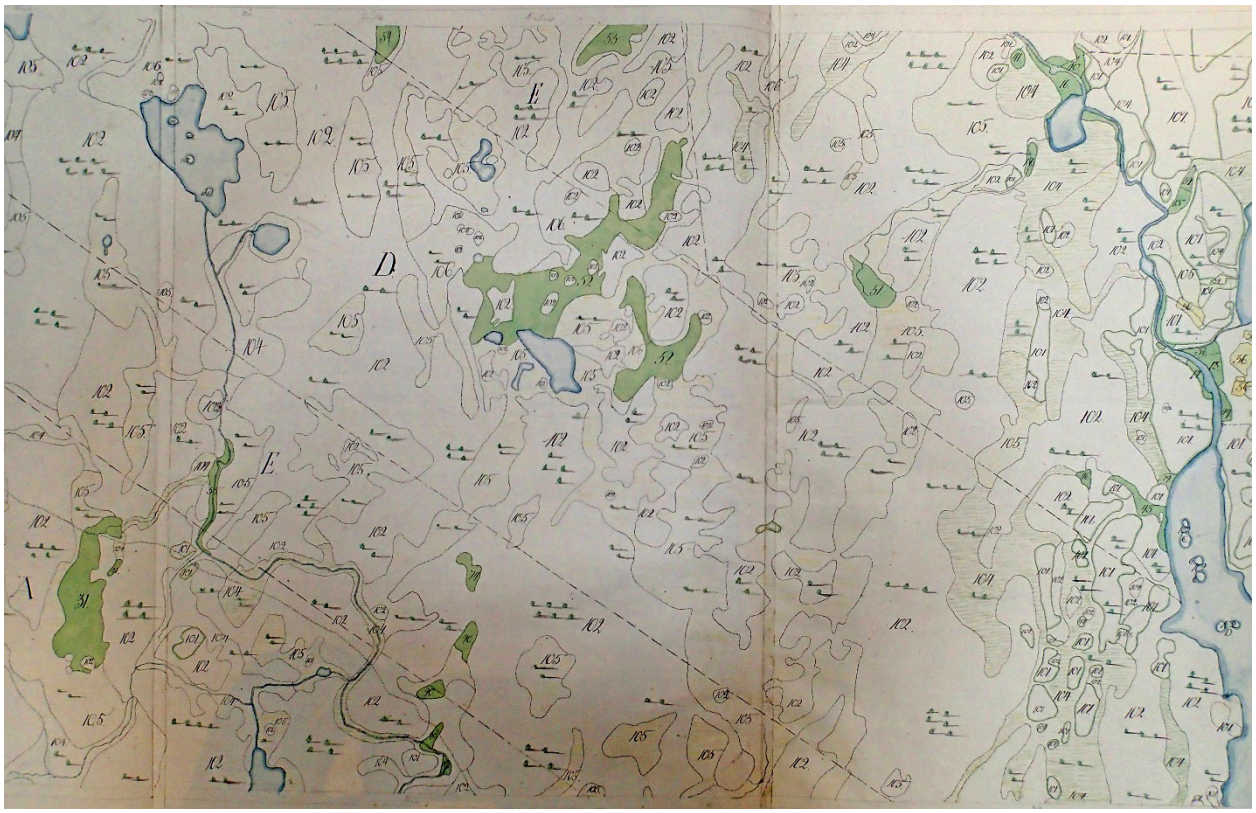

4_Vuonamonlahti W - Luotojärvi väli E42c:5

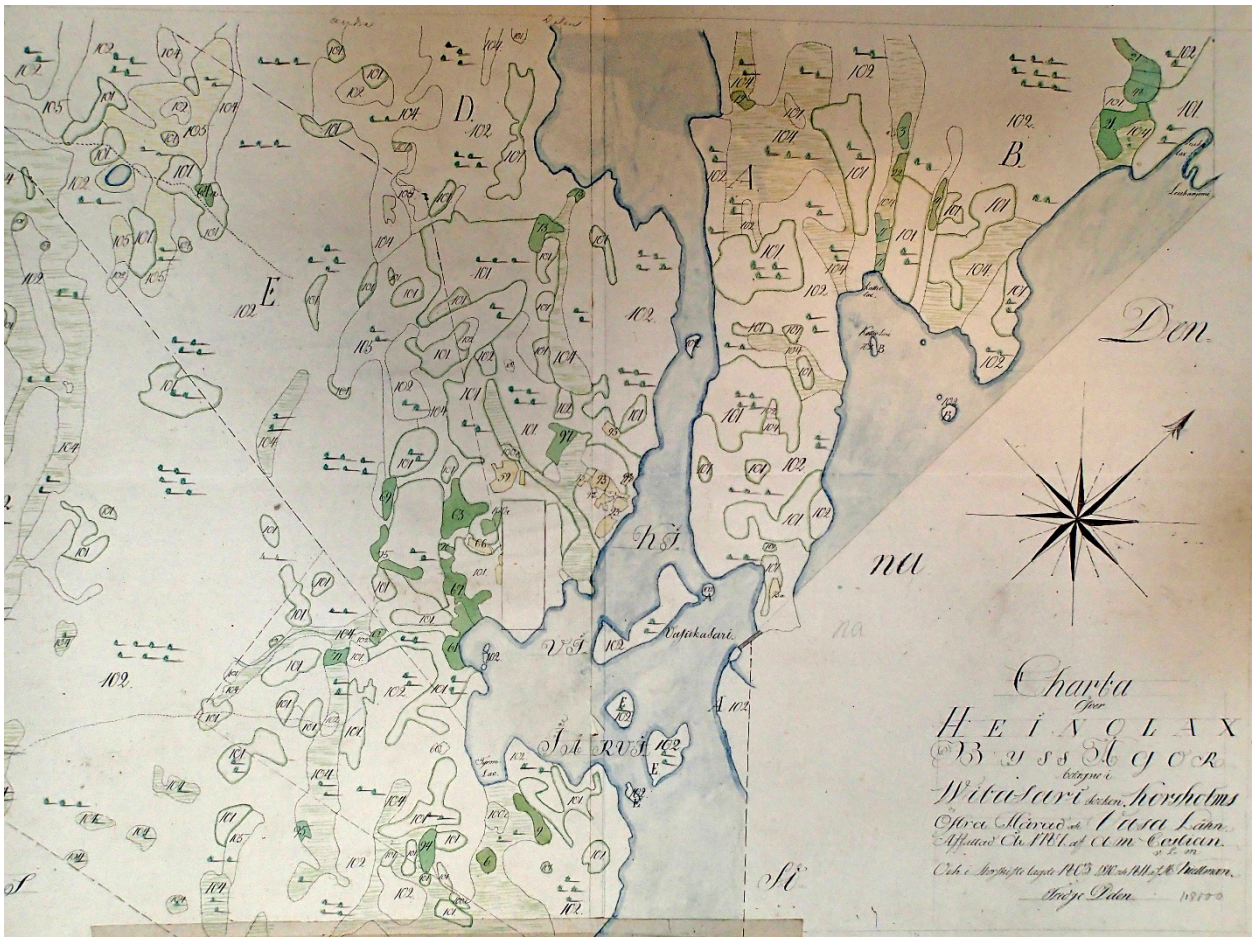

5 Vuonamonlahti SE E42c:5

6_Kuivaniemi E42c:6

7_Kuivaniemi Hiidenjärvi E42c:6

7_Kuivaniemi Hiidenjärvi E42c:6

8_Kuivaniemi Hiidenjärvi Pitkäjärvi E42c:6

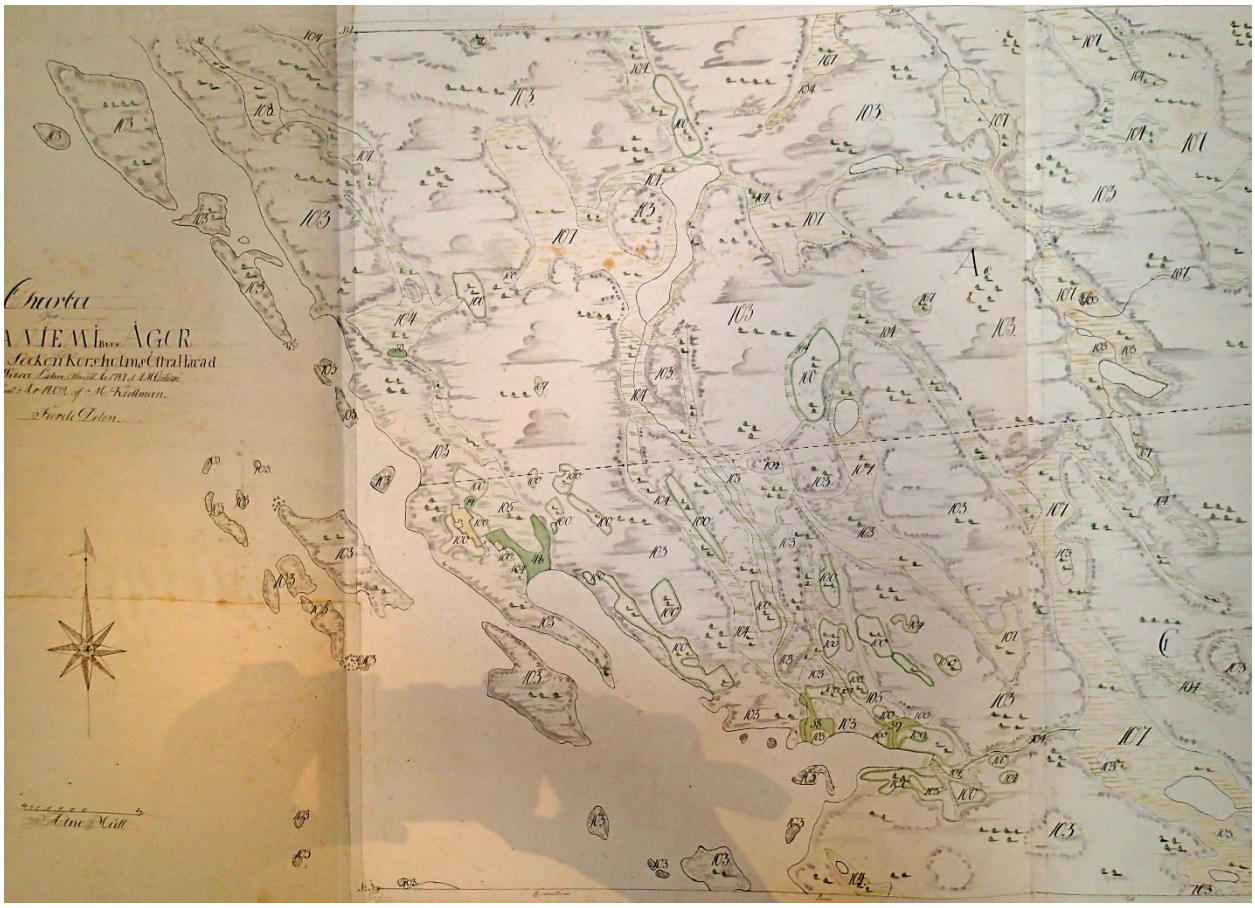

9_KuivaniemiTalviaislahti E42c:6

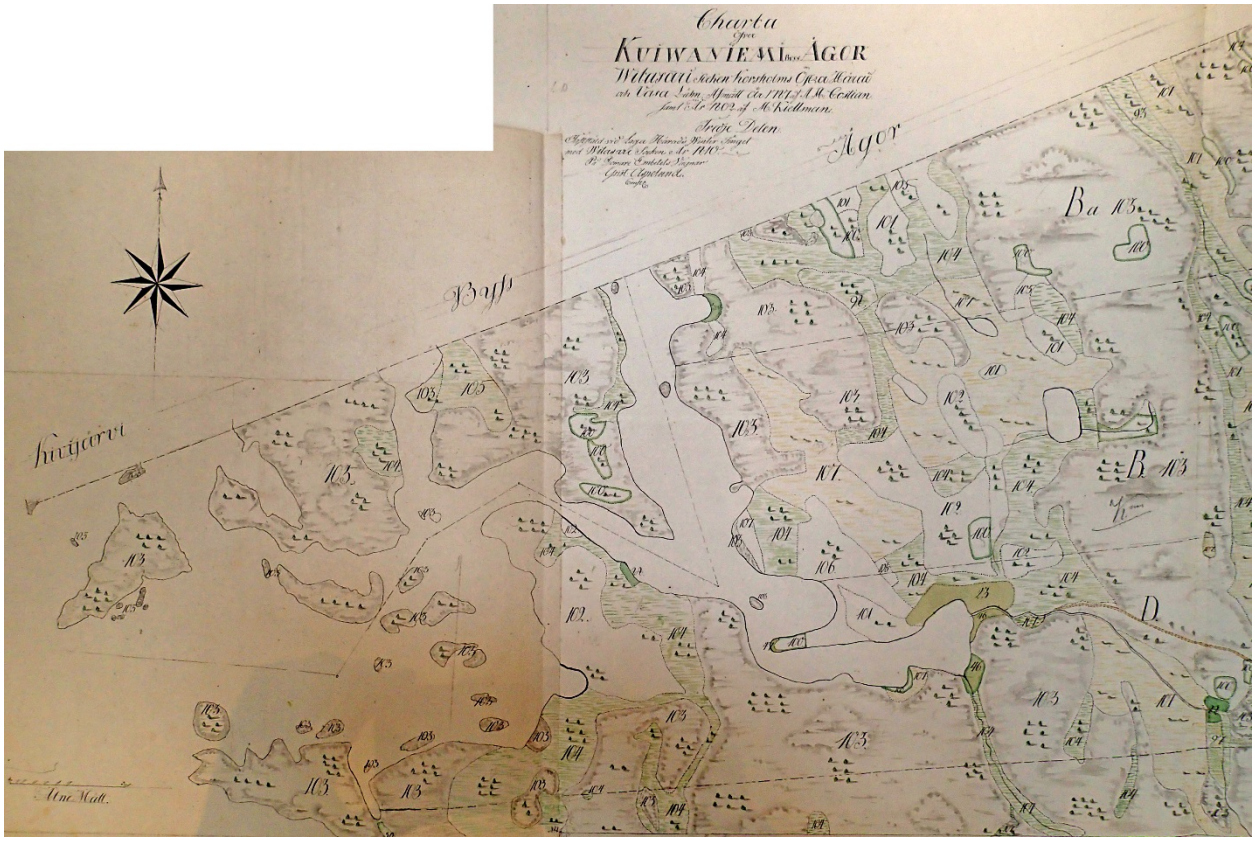

9_KuivaniemiTalviaislahti N Tynnyrijärvi Kaijanjärvi E42c:6

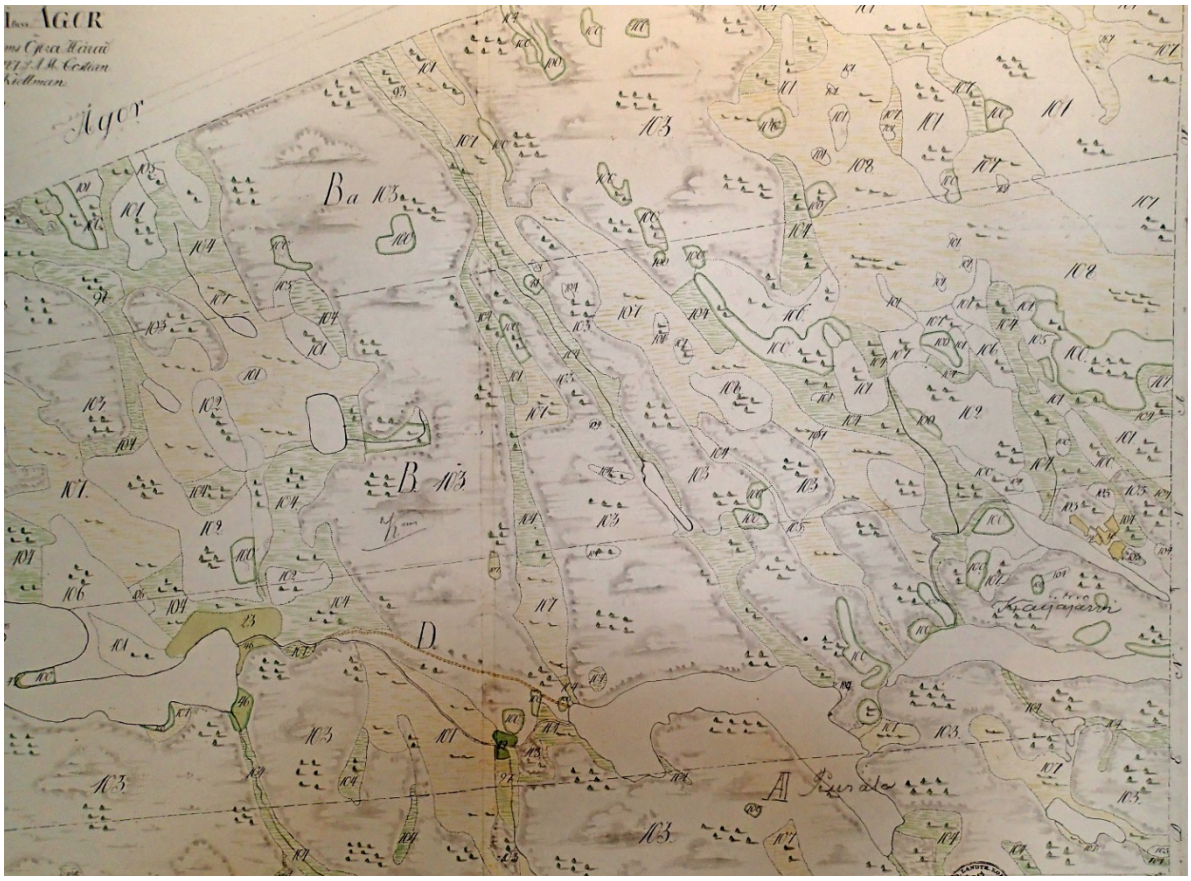

9_KuivaniemiTalviaislahti N Tynnyrijärvi Kaijanjärvi E42c:6

10_Kivijärvi kk E42c:4

11_Kivijärvi kk N E42c:4

12_Kivijärvi kk NE E42c:4

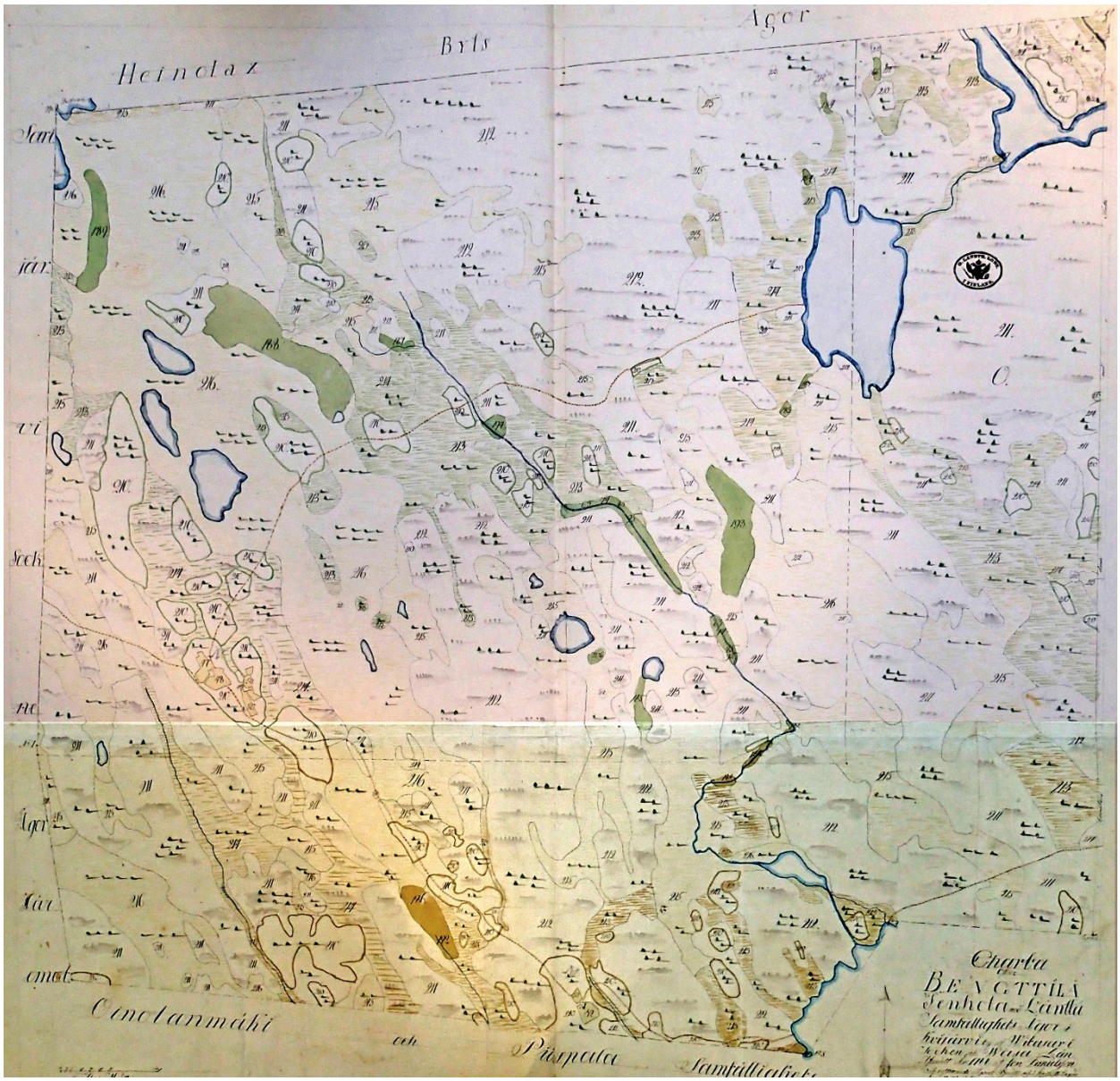

13_Kivijärvi SW E42c:4

Muinaisjäännökset

2 KIVIJÄRVI SYRJÄNIEMENTYVI

Mjtunnus: 265010002
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6996535 E: 404530 Z: 135
Tutkijat: Jussila T 1989 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkolta 4.5 km S-SE, Penttilänkylän eteläosassa, Hiekkalahden E-puolisella rannalla, Syrjäniemeen vievän tien alla sekä tien ja muinaisen rantatörmän välisellä kapealla alalla, törmän ylärinteessä.

Huomiot: Jussila 1989:
Rannassa 150 x 20 m matkalla. Kunto huono - kohtalainen. Hiekkakangas, harju, rantatörmä. Poimin kvartseja ja luuta Syrjäniemeen vievältä tieltä. Löytöjä tuli poh-

joisesta alkaen siltä kohtaa, missä Raunolan tilan peltokieleke tulee aivan tien laitaan, etelään aina Syrjäniemen tyveen, missä maasto alkaa jyrkästi kohota. Niemeen vievä tie kulkee aivan rantatörmän reunalla. En havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa tien itäpuolella. Poimin kvartseja myös tien levennyksiltä ja rantatörmän alapuolella oleville kolmelle mökille vieviltä tien ja polun pätkiltä. Itsemökkien pihasta, törmän alapuolelta, en löytänyt mitään. Asuinpaikan pohjoisosassa olevan mökin pihamaalla oli tehty "maansiirtotöitä" eli rantatörmää oli koverrettu.

Suurin osa asuinpaikasta on jäänyt tien alle. Tie on toisaalta kevytrakenteinen "mökkitie", joka on suoraan tasoitettu kovapohjaiselle harjulle, joten tien alla lienee vielä lähes koskematonta kulttuurikerrosta. Täysin kajoamattomia kohtia on vielä asuinpaikasta paikoin jäljellä tien ja törmän reunan välisillä kapeilla tasanteilla ja loivilla rinteillä.

Asuinpaikan Pohjoispuolella ranta kaartuu loivasti länteen ja törmä kohoaa 135 m:n korkeudelle. Maaperä on edelleen täällä tasarakeista hiekkaa ja maasto törmän päällä tasaista. Tein alueelle tasaisin välein useita koekuoppia, mutta en havainnut mitään. 100 m N asuinpaikan pohjoislaidasta alkaa Kivijärven [27] Hiekkalahden asuinpaikka.

Tiainen & Koskinen:
ei uusia havaintoja - paikka vaikuttaa olevan jokseenkin samassa kunnossa kuin 1989. Muinaisjäännöksen keskikoordinaattia hieman muutettu - entinen osoitti vesirajaan.

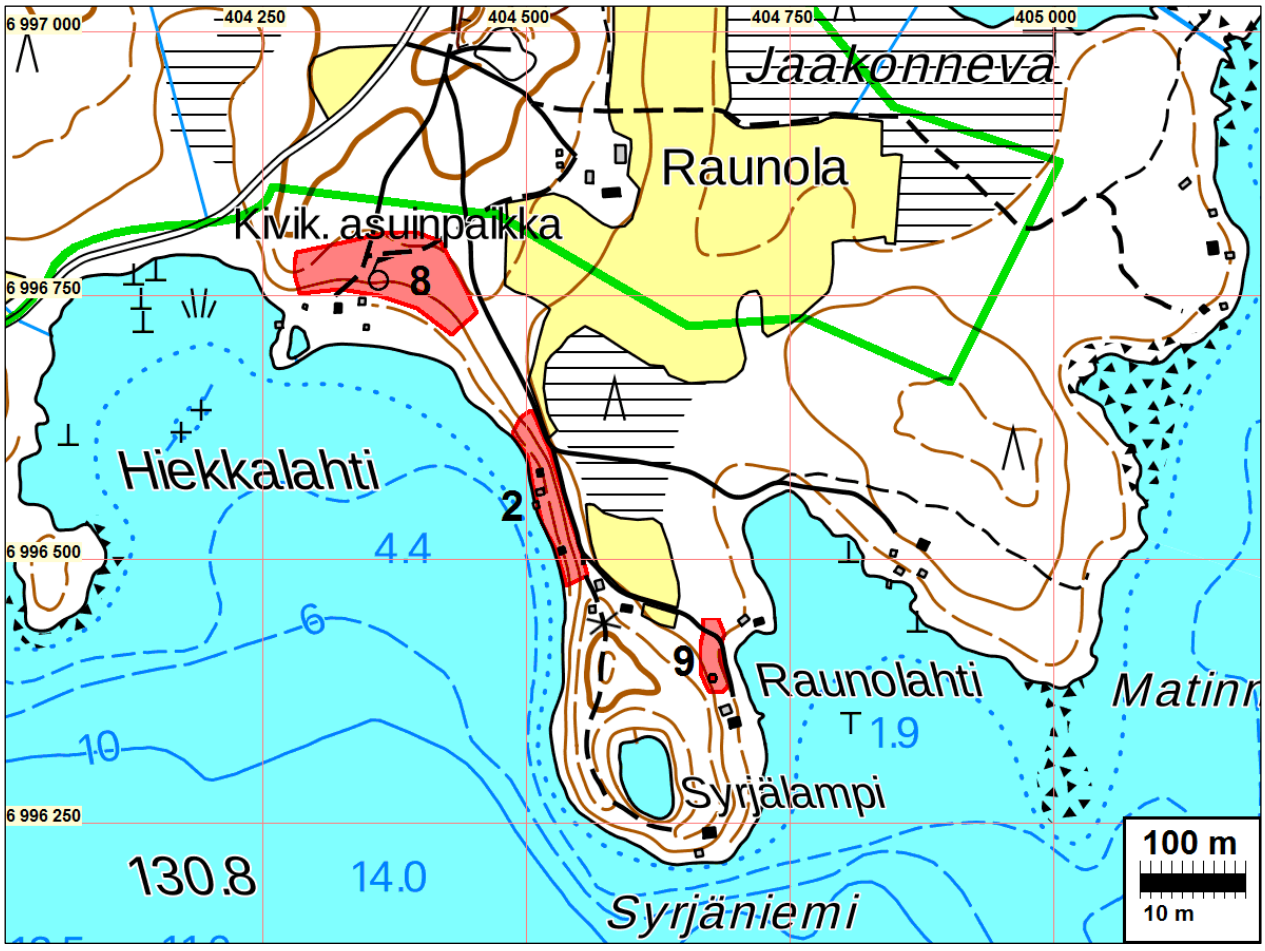

Keskiosaa. Etelään.

8 KIVIJÄRVI HIEKKALAHTI

Mjtunnus: 265010004
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6996758 E: 404368 Z: 135
Tutkijat: Jussila T 1989 inventointi. Pesonen P 2001, tarkastus.
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,1 km etelään.

Huomiot: *Jussila 1989*:
Kunto erinomainen. Asumuspainanne, vahva kulttuurikerros. Deltan reuna, hiekkaa, tasainen mäntykangas. Paikka sijaitsee Penttilänkylässä, Kivijärven kirkosta 4.1 km S-SE, vanhalla 135 m:n rantatörmällä Hiekkalahden N ja NE puolella, Raunolan talosta 190 m SW ja maantieltä 90 m SE. Asuinpaikka-alue ulottuu lännessä Hiekkalahden perukassa olevasta mökistä 65 m W olevaan kallioiseen mäkeen ja idässä tästä samasta mökistä 110 m E, kohtaan missä ranta kaartuu etelään, n. 30 m päähän Syrjäniemeen vievästä tiestä, tien W puolelle. Paikka on kouluesimerkki kivikautisen asuinpaikan sijainnista: etelään viettävä suojaisa hiekkaranta, tasaisella kovalla hiekkapohjalla. Asuinpaikka on erittäin hyvin säilynyt. Ainoastaan lahden pohjukkaan vievä mökkitie on hieman häirinnyt asuinpaikan pintakerrosta. Mökki on muinaisen rantatörmän alapuolisella tasanteella, eikä se ole haitannut asuinpaikan säilymistä. Asuinpaikka on melko laaja: 175 m pitkä rantakaistale, tosin asuinpaikka ei ulottune kovin pitkälle sisämaahan, ehkä vain muutaman kymmenen metriä törmän reunasta N. Tein alueelle kolme koekuoppaa, joista kaikista löytöjä ja vahvaa likamaata. Koekuoppa 1 on mökistä 100 m E, jossa havaitsin laakean matalan painanteen, asumuspainanteen. Koekuopasta kvartseja ja palanutta luuta. Toisen koekuopan tein mökin N-puolelle ja kolmannen mökin tasalta 40 m W. Tästä koekuopasta tuli vain palanutta luuta, mutta myös vahvaa likamaata. Lisäksi poimin kvartseja mökille vievältä tieltä.

Paikan suojeluun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Paikka on toistaiseksi ainoa lähes täysin säilynyt kivikautinen asuinpaikka Kivijärven kunnassa, ja lisäksi ilmeisen intensiivisesti asuttu ja löytörikas.

Pesonen 2001:
T. Jussilan (1989) mukaan kohde sijaitsee Penttilänkylässä, 135 m mpy rantatörmällä Hiekkalahden pohjois- ja koillispuolella, Raunolan talosta 190 m lounaaseen ja maantieltä 90 m kaakkoon. Asuinpaikka-alue ulottuu lännessä Hiekkalahden perukassa olevasta mökistä 65 m länteen olevaan kallioiseen mäkeen ja idässä tästä samasta mökistä 110 m itään, kohtaan missä ranta kaartuu etelään, n. 30 m päähän Syrjänniemeen vievästä tiestä, tien länsipuolelle.

Jussilan kertomuksen mukaan ainoastaan lahden pohjukkaan vievä mökkitie on hieman häirinnyt asuinpaikan pintakerrosta, muuten paikka on ehjä. Myös em. mökki on muinaisen rantatörmän alapuolisella tasanteella. Jussila teki kohteella kolme koekuoppaa, joissa kaikissa oli löytöjä ja vahvaa likamaata. Yksi kuopista (kuoppa 1) tehtiin laakeaan, matalaan asumuspainanteeseen, joka sijaitsee mökistä 100 m itään. Toinen kuoppa tehtiin mökin pohjoispuolelle ja kolmas mökin tasalta 40 m länteen. Lisäksi hän poimi kvartseja mökille vievältä tieltä.

V. 2001 tarkastuksen tarkoituksena oli siis käydä vain katsomassa Jussilan mainitsemaa asumuspainannetta. Paikalla havaittiin kuitenkin neljä suurta asumuspainannetta ja lisäksi 3-4 pyyntikuopiksi tulkittu ja pienempiä painanteita. Painanteista ensimmäinen on matalahko, pyöreähkö, halkaisijaltaan n. 10 m painanne, jonka GPS-koordinaatit ovat: x= 6998 81, y= 2556 08. Tämä painanne on Jussilan kertomuksessa mainitulle mökille johtavan metsätien varrella (ks. valokuva). Muut painanteet ovat em. kertomuksessa mainitulla rantatörmällä. Painanne 2 on kooltaan n. 6 x 8 m, sen GPS-koordinaatit ovat: x= 6998 77, y= 2556 09 ja tähän painanteeseen on kaivettu yksi em. pyyntikuopista, asumuspainanteen keskustan laidalle. Painanne 3 on halkaisijaltaan n. 10 m, sen GPS-koordinaatit ovat: x= 6998 76, y= 2556 J J. Viimeinen asumuspainanteista on aivan edellisen painanteen itäpuolella, halkaisijaltaan se on n. 7-8 m.

Tiainen ja Koskinen 2018:
Paikka vaikuttaa olevan samassa kunnossa kuin 1989 ja 2001- ei uusia havaintoja.

Kartta s. 28

Koillisosaa. Lounaaseen.

9 KIVIJÄRVI RAUNOLAHTI

Mjtunnus: 265010005
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6996411 E: 404676 Z: 133
Tutkijat: Jussila T 1989 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,6 km etelään.

Huomiot: Jussila 1989:
Epämääräinen mahdollinen asuinpaikka. Kunto kohtalainen. Soraa, hiekkaa, harjun lieve, matala, selvä rantatörmä. Paikka sijaitsee Kivijärven kirkolta 4.5 km SW-S, Penttilänkylässä Syrjäniemen NE tyvessä, vanhalla rantatörmällä, Matinniemeen ja Raunolahden mökeille vievän tien alla ja pari kymmentä metriä sen N ja S puolella, osittain pellolla, osittain metsäisellä törmällä. Poimin tieleikkauksesta, kohdalta missä tie on viety rantatörmän läpi, muutaman kvartsin. Pari kvartsia tuli ylempää aivan pellon reunasta. Maasto nousee tieltä etelään. Tutkin mökin takana olevat törmät tuloksetta. Maasto laskee tieltä pohjoiseen ja itse Raunolahden pohjukka on jo melko alavaa, ja lienee ollut kivikaudella asuin kelvotonta rämettä. Mahdollinen asuinpaikka lienee ollut suppealla alalla juuri tien kohdalla. Epämääräinen paikka.

Tiainen 2018:
Timo Jussilan vuonna 1989 löytämä kivikautinen asuinpaikka vaikuttaisi olevaan ennallaan. Paikalla ei ole tehty uusia rakennuksia tms. maankäyttöä, mikä olisi vahingoittanut asuinpaikkaa.
Tunnetun kohteen eteläpuolella on varsin selvä vanha rantatörmä noin 132,5 metrin korkeustasolla. Mökkitie kulkee tasanteen alla, eli sen itäpuolella. Tasanteen leveys on hieman alle 10 metriä. Tasanteelle tehtiin kaksi koekuoppaa, joista jälkimäisestä (N 6996387 E 404677) löytyi kaksi kvartsi-iskosta noin 7 cm syvyydestä, huuhtoutumis- ja rikastumiskerroksen rajalta. Maalaji paikalla on vähäkivinen hiekka.

Asuinpaikan muinaisjäännösrajausta laajennettiin siten, että se kattaa nyt myös mainitun tasanteen alueen. Keskikoordinaattia korjattu.

Kartta s. 28

Asuinpaikan maastoa Pohjoiseen

10 KIVIJÄRVI KIRKKOHIEKKA

Mjtunnus: 265010006
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6998346 E: 404432 Z: 134
Tutkijat: Jussila T 1989 inventointi
palanutta luuta, 40 m keskimmäisen mökin tieltä W. tuulenkaadosta.
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 2,8 km kaakkoon.

Huomiot: Jussila 1989:
Kunto hyvä. Hiekkaa, rantatörmä, harjun lieve, mäntykangas. -Kirkkohiekka sijaitsee Kivijärven kirkolta 2.8 km SE, Kirkkosalmen lahden etelärannalla, Penttilänkylän pohjoisosassa, Kiviniemen itäpuolella ja Rasin tilasta 200 m E. Alueella on kolme kesämökkiä. Asuinpaikka sijoittuu läntisimmän ja itäisimmän mökin väliselle 130 m leveälle rantakaistalle, vanhalle rantatörmälle alkaen n. 20 m rannasta ja tästä 20 - 30 m etelään olevalle ylemmälle muinaiselle rantatörmälle. Tein alueelle kaikkiaan 7 koekuoppaa. löytöjä tuli koekuopista, jotka olivat keskimmäisen mökin ohi rantaan vievältä tieltä 10 -20 m W mökin tasalla olevalta rantatörmältä sekä 15 m törmästä S olevalta ylemmältä rantatörmältä. Toinen löytöalue on tästä 40 m E ulottuen itäisimmälle mökille, sekä alemmalta, että ylemmältä rantatörmältä. Havaitsin koekuopissa myös hiiltä ja likamaata. Poimin kvartseja keskimmäisen mökin pihalta ja sen E-puolelta kulkevalta tieltä. Tiellä havaitsin myös vahvaa likamaata. Poimin kvartseja myös itäisimmälle mökille vievältä polulta. Asuinpaikka on hyvin säilynyt. Ainoastaan keskimmäisen mökin alla ja sitä sivuavan tien alla on asuinpaikkaa tuhottu. Alueella on selvästi kaksi eri korkuista (n 2 m:n ero) rantatörmää, jolta kummaltakin löytöjä. Paikka on mielenkiintoinen ja tarkan suojelun arvoinen. Toiseksi parhaiten säilynyt esihistoriallinen kohde Kivijärven kunnassa.

Tiainen & Koskinen 2018: Paikka ennallaan - ei uusia havaintoja.

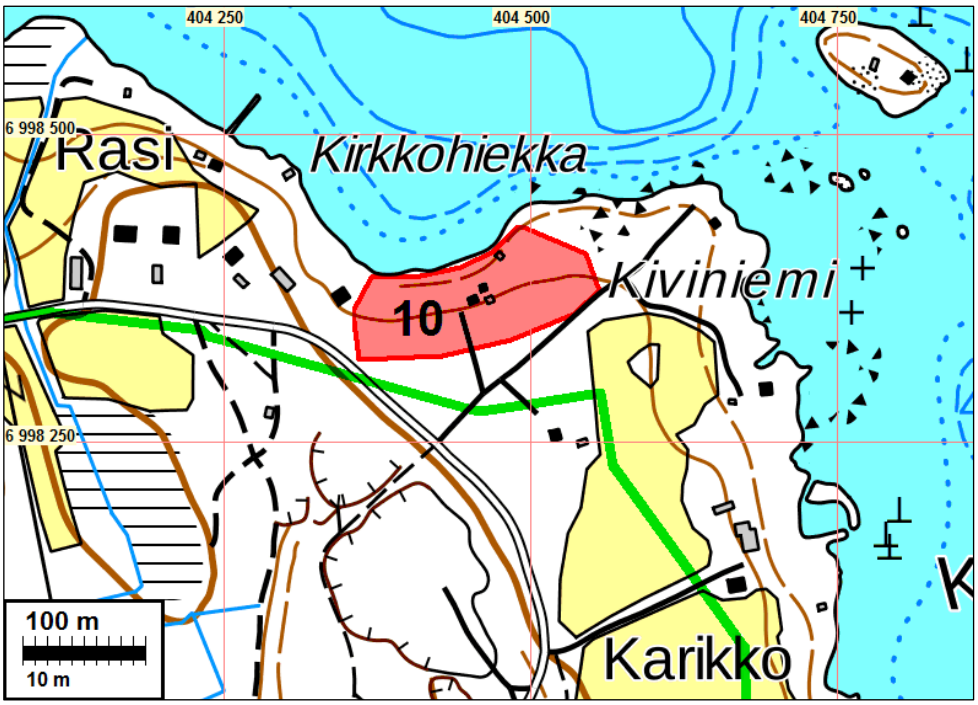

Asuinpaikan maastoa koilliseen.

14 KIVIJÄRVI KALMOSAARET

Mjtunnus: 1000003296
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: hautaus
Koordin: N: 6998470 E: 406360 Z 132 - 135
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,2 km kaakkoon.

Huomiot: Sepänmaa ja Poutiainen 2018: Hautapaikka (mj-rekisteritunnus 1000003296). Kohde sijaitsee Kivijärven (130.8 m mpy) keskivaiheilla, kirkolta nelisen kilometriä kaakkoon. Kyseessä on nykyisin kaksiosainen saari, jonka pohjois- ja eteläosaa yhdistää kapea ja matala kannas. Vielä vuoden 1966 peruskartalla (2333 06 Kivijärvi) paikalla on kaksi saarta, nimeltään Kelmusaaret. Vuoden 1848 pitäjänkartalla (2333 06 Kivijärvi Kannonkoski) saarten kohdalla on nimi Kalmusaari, ja vuoden 1988 peruskartalla (2333 06 Kivijärvi) Kalmosaaret. Kelmusaari on aivan ilmeisesti kirjoitusvirhe tms. Molemmat saaret ovat lakiosia lukuun ottamatta matalia ja myös suhteellisen kivisiä. Eteläisemmässä saaressa on sen korkeimmalla kohdalla kesämökki, joka on merkitty jo vuoden 1966 peruskartalle.

Kalmosaarten pohjoisosan korkeimmalla kohdalla havaittiin kaksi suorakaiteen muotoista painannetta. Ne ovat kooltaan noin 2 x1 x 0.4 m, varsin selvärajaiset, jokseenkin itä-länsisuuntaiset. Ne eivät vaikuttaneet luontaisilta. Muita yhtä selviä painanteita ei havaittu. Maasto paikalla on kuitenkin hieman epätasainen, ja inventointiajankohtana siellä oli suhteellisen korkea ja tiheä varvikko, mikä haittasi havaintojen tekoa. Maaperä paikalla on hiekkamoreenia ja puusto mäntypuuvaltaista sekametsää.

Kivijärven kunnan historiikissa mainitaan perimätiedon mukaisena ja ikivanhana hautapaikkana Lintusaari (Tuomaala 1988). Se sijaitsee Kivijärven Lintuselällä, nykyisen Kannonkosken puolella, parisataa metriä kuntarajasta itään. Kalmosaarista ei kyseisessä yhteydessä ole mainintaa. Kun otetaan tyypillinen hautapaik-

kaan viittaava nimi v. 1848 kartalla sekä maastossa havaitut painanteet, on perusteltua pitää Kalmosaaria hautapaikkana. Muinaisjäännöksen rajaus on alustava ja se perustuu alueen topografiaan ja maaperään sekä havaittuihin painanteisiin. Alue vaikutti hyvin säilyneeltä.

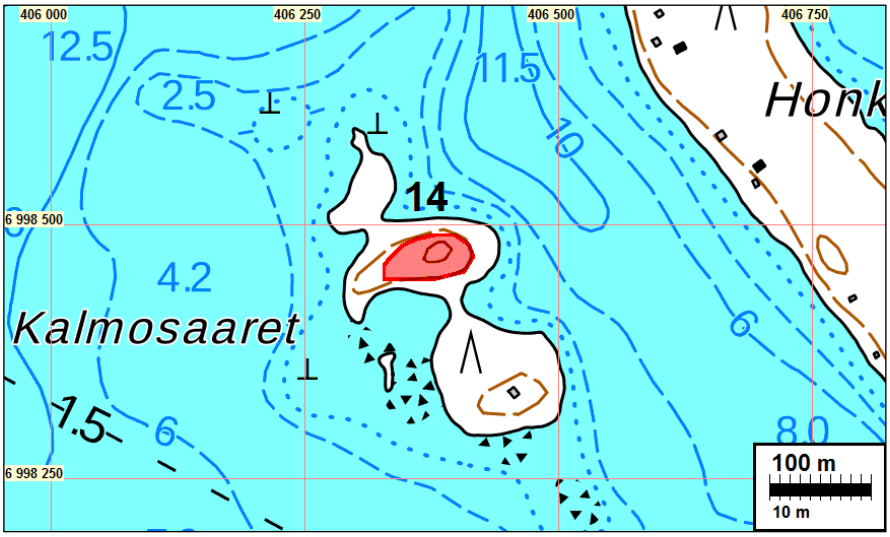

Suorakaiteen muotoinen todennäköinen hautapainanne, Kalmosaarten pohjoisemmassa osassa.

Mahdollinen hautapainanne

Kalmosaari

15 KIVIJÄRVI URTINNIEMI

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6999863 E: 411764 Z: 133
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 9,1 km itään.

Huomiot: Poutiainen 2018: Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Kivijärven (130.8 m mpy) itärannan lähellä, Kivijärven kirkosta 9 km jokseenkin itään. Paikka on muinaisen, lounas-koillissuuntaisen, noin 2 m korkean ja kivisen rantatörmän yläpuolisella tasanteella. Se on nykyrannasta noin 20 m etäisyydellä ja nelisen metriä Kivijärven vedenpintaa korkeammalla tasolla. Törmän juurta sivuaa mökkitie. Maalaji tasanteella on hyvin vähäkivistä hiekkamoreenia, mutta pinnasta noin 15 - 40 cm syvyyteen on selvä muokkauskerros. Alue on peltoa vielä v. 1988 peruskartalla (2333 09 Nurkkaperä), mutta nykyisin se on osittain metsittynyt. Siellä kasvaa enimmäkseen heinäkasveja ja nuoria lehtipuita. Lounaan ja lännen suunnalla asuinpaikka rajautuu kiviseen ja lohkareiseen metsämaastoon. Koillisessa asuinpaikka-alueen rikkoo vanha hiekkakuoppa.

Tasanteelle kaivettiin 12 koekuoppaa ja kuudesta tuli asuinpaikkaa osoittavia löytöjä: kvartsikaavin ja iskoksia, palanutta luuta ja yksi saviastian pala. Yhdestä koekuopasta löytyi muokkauskerroksen alapuolelta rapautuneita kiviä ja samasta kontekstista hiilenpaloja. Hiekkakuopan lounaispuolella löytöjä tuli noin 30 m matkalla. Löytöjen perusteella asuinpaikka jatkuu hiekkakuopan koillispuolella ainakin 10 m, mutta maaperän ja topografian perusteella se voi jatkua pidemmällekin. Kaikkiaan asuinpaikkalöytöjä on runsaan 40 m matkalta rantatörmän suunnassa. Osa löydöistä on muokkauskerroksesta, mutta niitä on myös sen alapuolisesta hiekkamoreenista. Pohjoisessa rinne nousee loivasti, ja siellä on ainakin osassa aluetta hienojakoisempaa maalajia.

Muokkauskerroksen alapuolella on todennäköisesti ainakin paikoin säilynyttä kulttuurikerrosta. Asuinpaikan rajaus on alustava ja se perustuu alueen topografiaan ja maaperään sekä koekuoppalöytöihin.

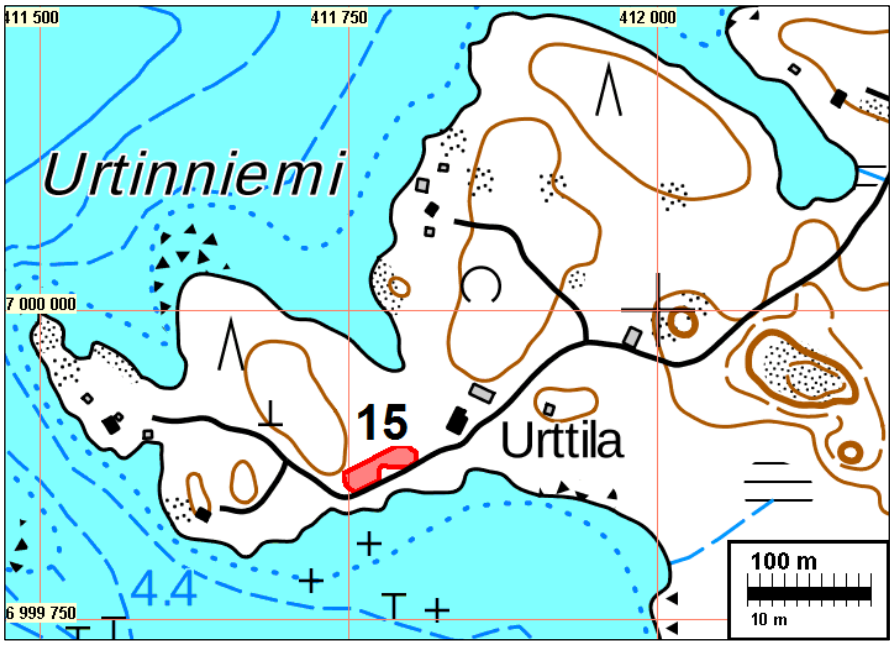

Kivikautinen asuinpaikka tasanteella, joka on vanhaa peltoa. Taustalla Kivijärvi. Kaakkoon.

Kivikautinen asuinpaikka törmän yläpuolisella tasanteella. Koilliseen.

Kivikautista asuinpaikkaa muinaisrantaterassilla. Etualalla vanhaa sorakuoppaa. Lounaaseen.

16 KIVIJÄRVI NIITTYPELTO

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: valmistus: tervahauta
Koordin: N: 7011252 E: 405469
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 11,1 km pohjoiseen.

Huomiot: Sepänmaa ja Poutiainen 2018: Tervahauta sijaitsee Kivijärven kirkolta noin 11 km pohjoiskoilliseen, Kivijärven länsirannasta noin 80 m länteen. Tervahauta on tyypillisen pyöreähkö, melko laakea, ja siinä on selvät vallit. Tervahaudan syvyys on metrin verran ja maksimihalkaisija noin 13 m valleineen. Halssi on alarinteen eli järven puolella. Maaperä on hiekkamoreeni, puusto on nuorta kuusikkoa ja lehtipuuta.

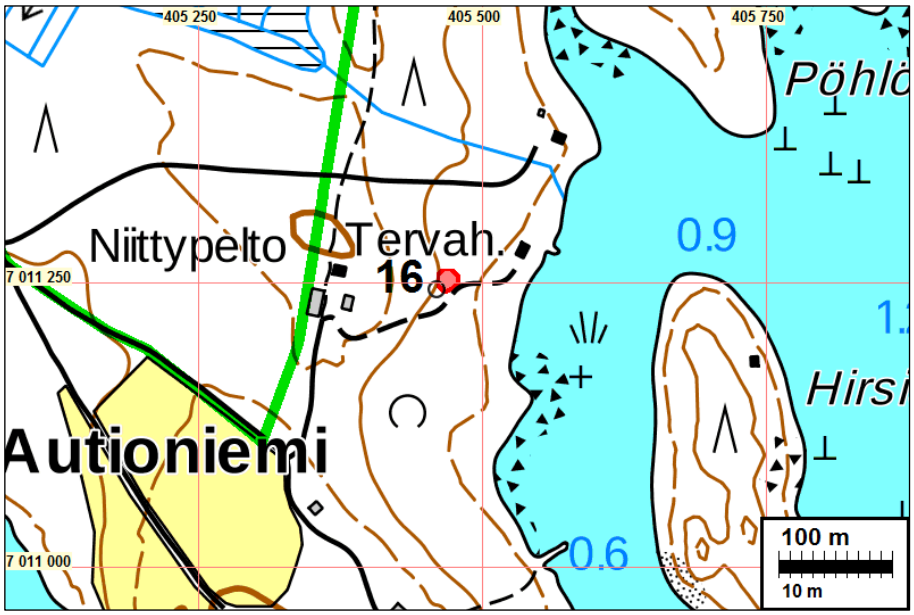

Etualalla ja vasemmalla vallia, kuoppa häämöttää oikealla. Koilliseen.

17 KIVIJÄRVI HANHINIEMI 1

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: valmistus: tervahauta
Koordin: N: 7010470 E: 405842
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 10,4 km pohjoiseen.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Paikalla on pieni, halkaisijaltaan noin 7 m hyvin säilynyt tervahauta, jonka halssi osoittaa länteen. Se sijaitsee loivan hiekkaisen rinteen lounaisosassa. Alueen puusto on nuorta mäntymetsää, tervahaudan kohdalla kasvaa lisäksi joitakin nuoria lehtipuita.

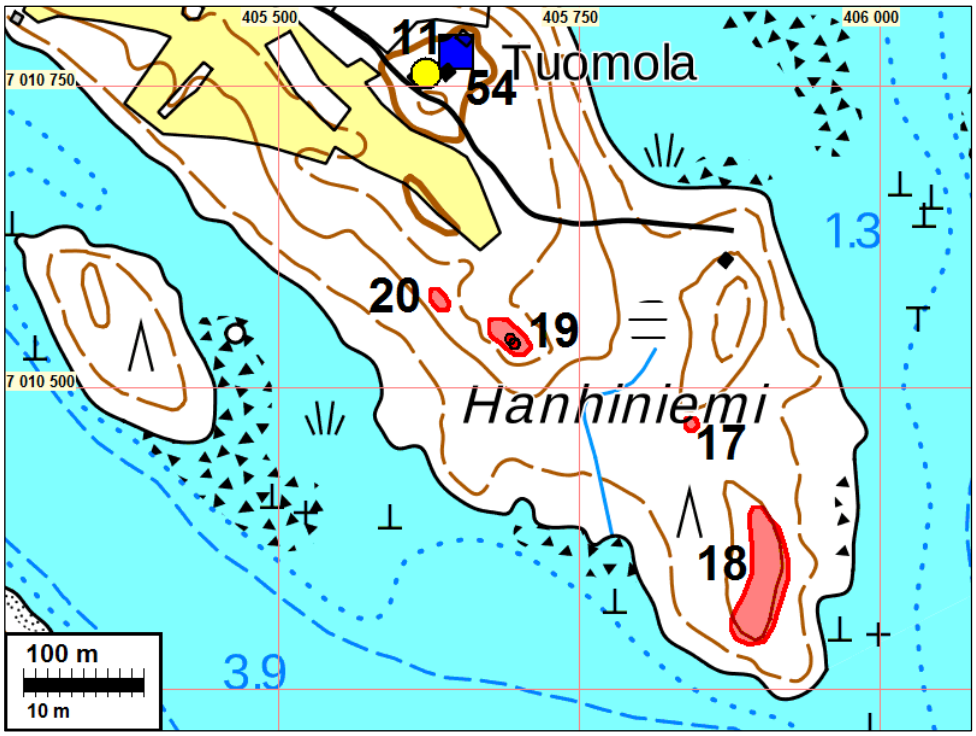

Tervahauta. Kuvattu lounaaseen. alla kaakkoon

18 KIVIJÄRVI HANHINIEMI 2

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 7010353 E: 405914 Z 135
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 10,3 km pohjoiseen.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Hanhiniemen kaakkoiskärjessä on ympäristöään nelisen metriä korkeammalla oleva (n. 135 m tasolla) tasanne, kooltaan noin 120 x 40 m - siis muinainen saari. Alue on kivistä hiekkamoreenia. Alueelle tehtiin kymmenisen koekuoppaa, joista viidestä tuli kivikautista asuinpaikkaa osoittavia löytöjä: kvartsi- ja kivilaji-iskoksia, palanutta luuta. Alue vaikuttaa hyvin säilyneeltä. Puusto alueella on nuorta mäntymetsää.

Alueen laajuus on arvioitu topografian perusteella - ainakin koko lakialue lienee asuinpaikka-aluetta. Mainittakoon, että myös hyvin kivikkoisista kohdista, joihin oli vaikea tehdä koekuoppia, tuli löytöjä.

Kartta s. 38

Kivikautisen asuinpaikan pohjoisosaa. Kuvattu etelään.

Kivikautisen asuinpaikan keskiosaa. Tällä kohdalla on pyöreähkö, vähäkivinen alue - on mahdollista että aluetta on raivattu kivistä paikalla asuttaessa. Kuvattu etelään.

19 KIVIJÄRVI HANHINIEMI 3

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 7010540 E: 405693 Z: 138
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 10,4 km pohjoiseen.

Huomiot: Poutiainen 2018: Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Kivijärven kirkolta kymmenkunta kilometriä pohjoiskoilliseen, Kivijärven Hanhiniemessä, sen keskivaiheilla. Paikalla on luode-kaakkosuuntainen niemeke. Nykyinen järvenranta on siitä lähimmillään runsaat 100 m lounaaseen. Niemekkeen kärkiosassa on ihmistekoiselta vaikuttava maakuoppa (N 7010536 E 405699). Se on säännöllisen pyöreä, halkaisija on noin 2 m ja syvyys noin puoli metriä. Sen lähistölle kaivetuista koekuopista löytyi kvartsi-iskoksia. Alueelle kaivettiin 7 koekuoppaa ja kolmesta tuli löytöjä, yhteensä 5 kvartsia. Tasainen ja potentiaalinen asuinpaikka-alue on niemekkeen poikkisuunnassa 15 - 20 m. Löytökohdasta luoteeseen on toinen mutta pienempi kuoppa, halkaisija 1 m syvyys ja 30 cm, mutta se voi olla luontainenkin (N 7010547 E 405682). Maaperä alueella on kivinen hiekkamoreeni, puusto on mäntyä. Alue on hyvin säilynyt, ja maaperä vaikutti käytännössä koskemattomalta. Asuinpaikan rajaus on alustava ja se perustuu alueen topografiaan ja maaperään sekä koekuoppalöytöihin.
Kvartsien löytökohdat:
7010540 405693, 7010536 405697, 7010536 405696

Kartta s. 38

Kivikautinen asuinpaikka. Lapion kohdalla maakuoppa. Kaakkoon. Alla maastoa lounaaseen.

Kivikautinen asuinpaikka. Lapion kohdalla maakuoppa. Kaakkoon.

20 KIVIJÄRVI HANHINIEMI 4

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 7010573 E: 405633 Z: 136
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 10,4 km pohjoiseen.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Alueella on pienehkö, noin 20 x 5 m, loivasti lounaaseen viettävä terassi. Maaperä on kivistä hiekkamoreenia. Terassille tehtiin kaksi koekuoppaa, joista toinen oli löydötön, toisesta löytyi noin 15 cm paksuisesta rikastumiskerroksesta 10 kvartsi-iskosta ja yksi palaneen luun siru. Alueen laajuus on minimi - arvioitu topografian perusteella. Puusto alueella on nuorehkoa mäntymetsää. Paikasta noin 60 m kaakkoon on toinen kivikautinen asuinpaikka (kohde 19) noin 3 m korkeammalla tasolla - siis eriaikainen.

Kartta s. 38

Kuvan keskellä olevan lapion kohdalle tehdystä koekuopasta löytyi kvartsi-iskoksia ja palanut luunsiru. Kuvattu kaakkoon.

21 KIVIJÄRVI HANHILAHTI

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: pyyntikuoppa
Koordin: N: 7011423 E: 404288 Z: 136
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 11,0 km pohjoiseen.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Hanhilahden pohjoisosan koillispuolella olevalla hiekkamoreenitasanteella todettiin kuoppajäännös. Kohde sijaitsee mökkitiestä noin 10 m luoteeseen.

Kyseessä on pyöreä, suppilomainen kuoppa, halkaisijaltaan noin 5 m, syvyydeltään noin 2 m. Kuoppaa reunustaa 2 - 2,5 m leveä ja 20 - 30 cm korkea reunavalli. Koekuopissa ja kairauksissa kuopassa ja sen reunavallissa havaittiin podsolimaannos, yhdessä vallille tehdyssä kairauksessa oli selvä kaksoispodsoli. Mainittakoon, että hiiltä tai nokea ei havaittu. Kyseessä lienee pyyntikuoppa.

Kohta ympäristöineen on avohakattu - ennen metsänhakkuuta paikalla on kasvanut mäntymetsää. Metsänhakkuista huolimatta kohde vaikuttaa hyvin säilyneeltä.

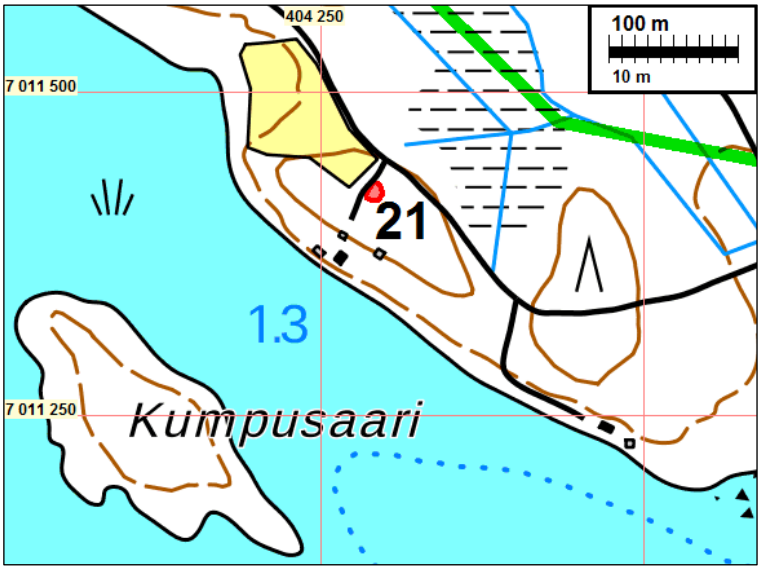

Mahdollinen pyyntikuoppa kuvan keskikohdalla, lapio reunavallin ulkolaidalla.

22 KIVIJÄRVI HEITSAARI ETELÄ

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: tervahauta
Koordin: N: 6997141 E: 406746
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 5,3 km kaakkoon.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Paikalla on halkaisijaltaan noin 14 metrinen, hyvin säilynyt tervahauta. Haudan syvyys on noin 1 m. Vallit ovat noin 3 m leveät. Halssi osoittaa pohjoiskoilliseen. Vallin ulkopuolella on muutaman metrin välein noin 50 x 50 cm - 1 x 1 m kuoppia. Tervahauta sijaitsee loivassa notkelmassa. Maaperä kohdalla on kivikkoista hiekkaa ja puusto mäntymetsää.

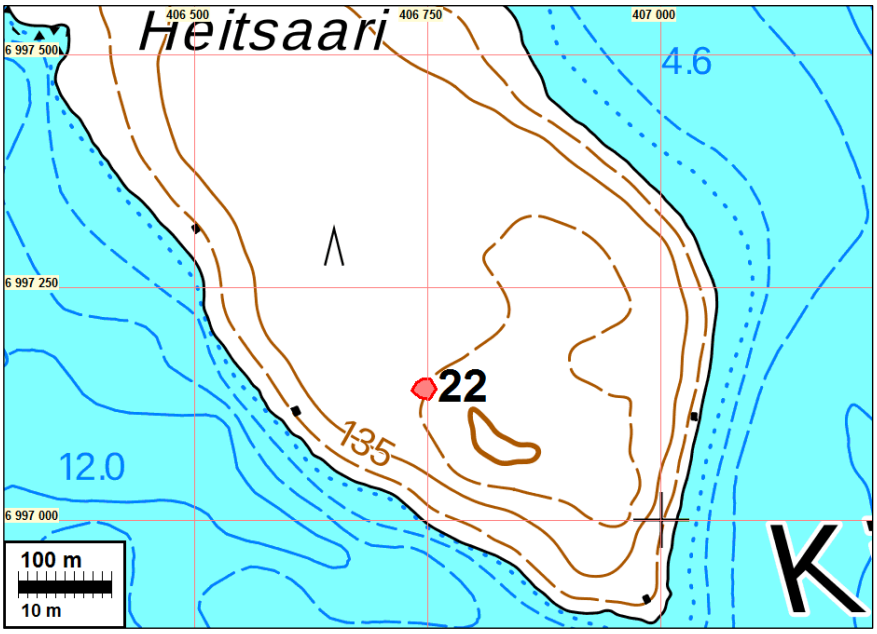

Tervahauta luoteeseen. Vallit erottuvat kuvan keskellä.

23 KIVIJÄRVI HEITSAARI LAMPOKAARRE

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6997711 E: 406094 Z: 135
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,4 km kaakkoon.

Huomiot: Poutiainen 2018: Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Kivijärven Heitsaaressa, Kivijärven kirkolta noin 4.5 km kaakkoon. Saaren luoteisosassa on luode-kaakkosuuntainen kapeahko niemeke, sen kainalossa, saaren pohjoisrannalla on lahti nimeltä Lampokaarre. Asuinpaikkalöydöt, kvartseja ja luuta, ovat Lampokaarteen lounaispuoleiselta harjanteelta noin 135 m mpy. tasolta. Alue on hyvin säilynyt, ja maaperä vaikutti käytännössä koskemattomalta. Maaperä alueella on kivinen hiekkamoreeni, puusto on mäntyä. Asuinpaikan rajaus on alustava ja se perustuu alueen topografiaan ja maaperään sekä koekuoppalöytöihin.
Löytöpaikkakohdat:

6997711	406094
6997715	406090
6997733	406085
6997740	406079

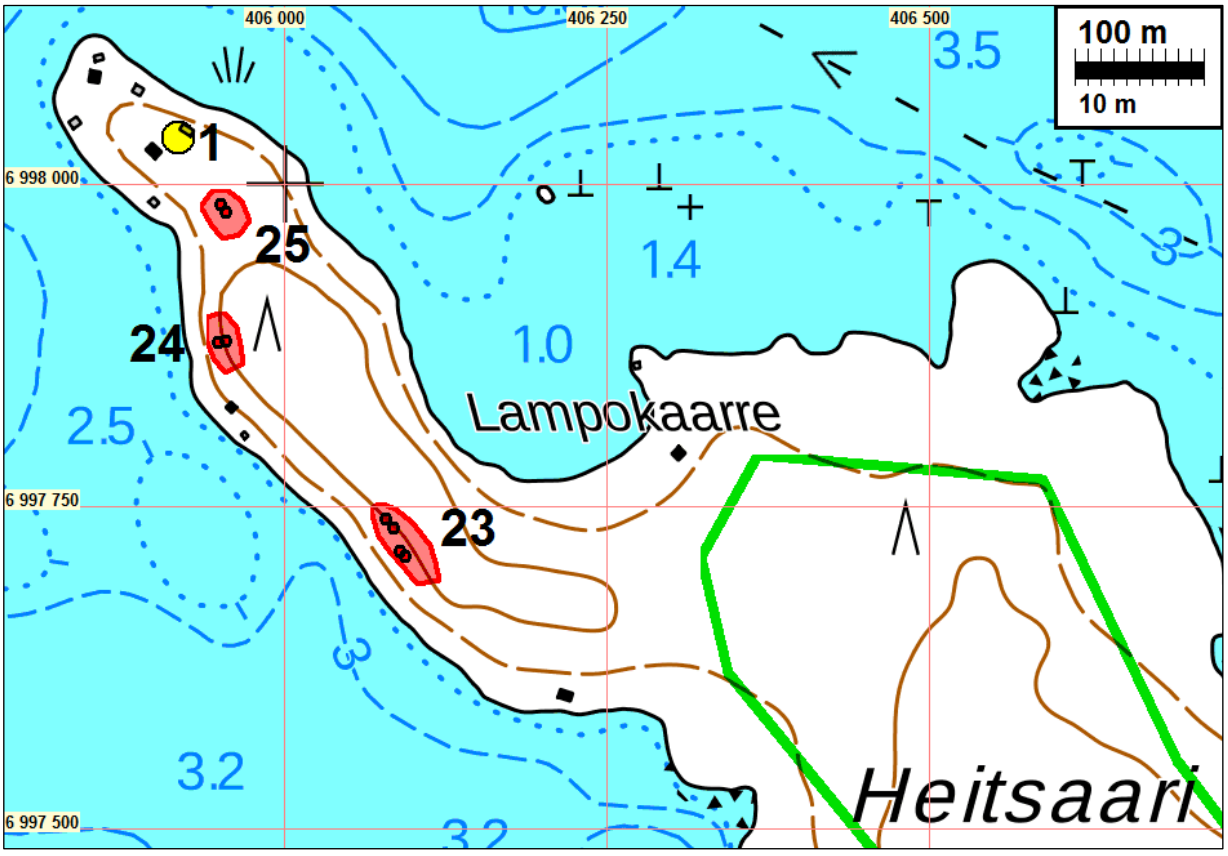

Kivikautinen asuinpaikka. Luoteeseen, alla lounaaseen.

24 KIVIJÄRVI HEITSAARI LUOTEISPÄÄ 1

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6997878 E: 405955 Z: 135
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,2 km kaakkoon.

Huomiot: Poutiainen 2018: Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Kivijärven Heitsaaressa, Kivijärven kirkolta nelisen kilometriä kaakkoon. Saaren luoteisosassa on luode-kaakkosuuntainen kapeahko niemeke. Asuinpaikkalöydöt, kvartseja ja palanutta luuta, ovat niemekkeen keskivaiheilta, sen länsirannasta noin 30 m etäisyydellä. Paikalla on 135 m mpy. tuntumassa tasanne. Siihen kaivetuista kahdesta koekuopasta saatiin palanutta luuta ja yksi kvartsi-iskos. On kuitenkin huomattava, että paikalla ei tehty intensiivistä koekuopitusta. Alue on hyvin säilynyt, ja maaperä vaikutti käytännössä koskemattomalta. Maaperä alueella on kivinen hiekkamoree-

ni, puusto on mäntyä. Asuinpaikan rajaus on alustava ja se perustuu alueen topografiaan ja maaperään sekä koekuoppalöytöihin. Löytökohdat: 6997878 405955 ja 6997877 405949.

Kartta sivulla 45

Kivikautinen asuinpaikka. Luoteeseen alla lounaaseen.

25 KIVIJÄRVI HEITSAARI LUOTEISPÄÄ 2

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6997977 E: 405954 Z: 133
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,1 km kaakkoon.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Kahdesta noin 8 m etäisyydelle toisistaan tehdystä koekuopasta löytyi kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta. Löytökohdalla on noin 7 m levyinen teras-

si, jonka koillispuolella on matala harjanne. Maaperä kohdalla on hiekkaa ja puusto mäntymetsää. Asuinpaikan arvioitu laajuus on minimi. Samalla niemellä on kaksi muuta kivikautista asuinpaikkaa sekä kivikautinen hajalöytökohde (kohteet 1, 23 ja 24). Koko aluetta ei inventoinnin yhteydessä ollut mahdollisuutta koekuopittaa kattavasti. Mahdollisesti koko niemi on asuinpaikka-aluetta (pesäkkeistä).
Löytöpaikkakohdat:
6997978 405955
6997984 405951

Kartta sivulla 45

Lapion kohdalta koekuopasta kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta. Taustalla kivikautiseen hajalöytökohteeseen (kohde 1) liittyvä mökki. Kuvattu luoteeseen, alla länteen.

26 KIVIJÄRVI MONTIAINEN ITÄ

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 7011639 E: 406074 Z: 135

Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 11,6 km pohjoiseen.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Saaren itäosassa on pohjoiskoilliseen aukeavalla rinteellä tasanne, pituudeltaan noin 30 m ja leveydeltään noin 10 m. Maaperä tällä alueella on vähäkivistä hiekkaa. Lähiympäristö on kivisempää.

Tasanteelle tehtiin yksi koekuoppa, jossa 5 cm paksuisen huuhtoutumiskerroksen alla oli 15 cm paksuinen hyvin runsaasti palanutta luunsirua ja muutamia kvartsi-iskoksia sisältänyt kerros. Muita koekuoppia ei tehty. Asuinpaikan laajuus on arvioitu topografian perusteella. Alue vaikuttaa koskemattomalta. Puusto alueella on nuorta mäntymetsää.

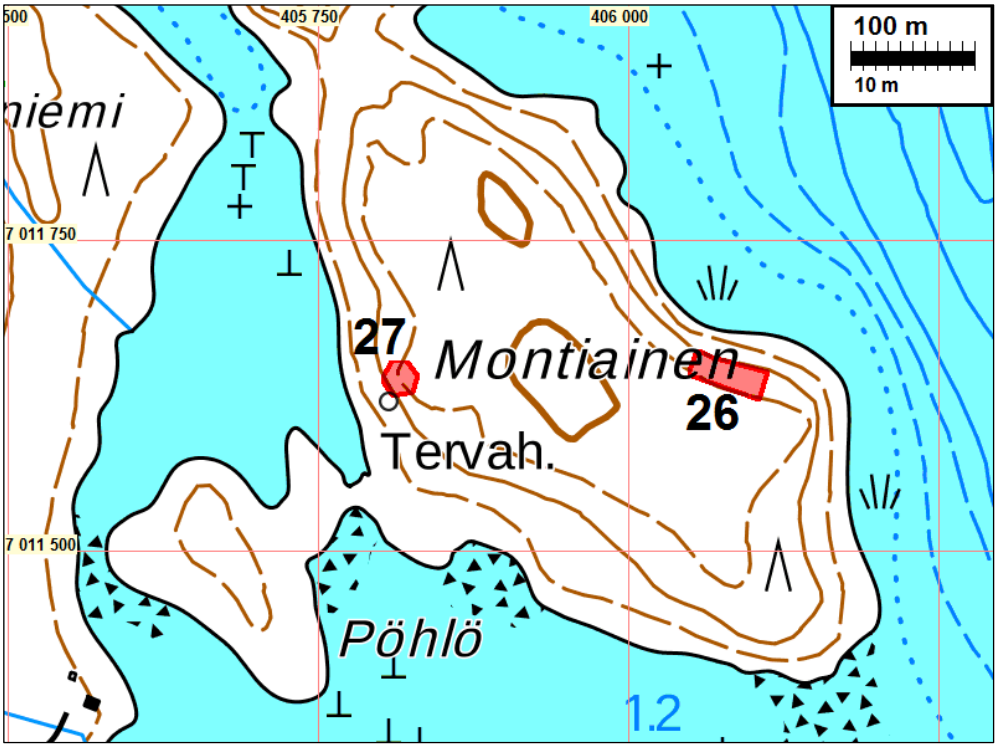

Kuvan keskellä olevan lapion kohdalle tehdystä koekuopasta löytyi kvartsi-iskoksia sekä runsaasti palaneita luunsiruja.

27 KIVIJÄRVI MONTIAINEN LÄNSI

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: tervahauta
Koordin: N: 7011640 E: 405816
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 11,5 km pohjoiseen.
Huomiot: Poutiainen 2018: Tervahauta sijaitsee Montiainen nimisen saaren länsirannalla. Tervahauta on pyöreähkö, kuopassa on melko jyrkät seinämät. Vallit ovat selvät. Tervahaudan syvyys on noin 1.3 m ja maksimihalkaisija noin 8 m valleineen. Halssia ei näkynyt. Alueella oli hiljattain tehty risusavotta eli ensiharvennus, ja siellä oli ristiin rastiin nuorten lehtipuiden ja mäntyjen runkoja. Niitä oli paljon myös tervahaudan päällä. Maaperä on hiekkamoreeni, puusto on nuorta männikköä.

Kartta edellisellä sivulla

Tervahauta. Kaakkoon.

28 KIVIJÄRVI SAUKKOLAHTI

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6994076 E: 401705 Z: 145
Tutkijat: Tiainen ja Koskinen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 6,5 km etelään.

Huomiot: Tiainen 2018: Heitjärven länsirannalta, Selänrannanmäen itälaidalta ja Saukkolahden pohjoispuolelta havaittiin neljä kvartsi-iskosta noin neljän neliömetrin alueelta (keskipiste N 6994076 E 401705). Ensimmäinen iskos löytyi kopaisemalla vanhaa metsäkoneen nostamaa mätästä. Kaksi iskosta löytyi kun mättään ympäristöä

puhdistettiin lastalla. Neljäs iskos löytyi koekuopasta noin 10 cm syvyydestä, vaaleasta huuhtoutumiskerroksesta.

Paikan maaperä on hyvin kivistä ja soraista, puhtaan hiekan alueita ei paikalta tavattu. Rantaan löytöpaikalta on noin 20 metriä. Maa laskee löytöpaikalta loivasti kohti järveä, joskin löytöjen kohdalla on hieman tasaisempi kohta. Kohteen muinaisjäännösrajaus on arvio, joka perustuu löytöihin ja paikan topografiaan.

Kvartsi-iskokset löytyivät lapion ympäriltä, noin neljän neliön alueelta. Luoteeseen.

Länteen

29 KIVIJÄRVI SAUKKOLAHTI 2

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 6993810 E: 401970 Z: 146
Tutkijat: Tiainen ja Koskinen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 6,8 km etelään.

Huomiot: Koskinen 2018: Paikka on Saukkolahteen viettävä mäntykangasrinne, jonka maaperä on hiekkamoreenia. Kvartsi-iskos löytyi koekuopasta n. 5 cm humuskerroksen alapintaa syvemmältä, huuhtoutumiskerroksesta. Toinen iskos löytyi toisesta koekuopasta n. 26 m pohjoiseen tästä. Sen löytö syvyys oli sama kuin ensimmäisen. Toinen iskos ilmeisesti halkesi kahteen osaan lapion osuessa siihen.

(Jussila:) Löydöt ovat vähäisiä, mutta koekuopasta, mineraalimaasta löydettynä ne voisivat kyllä viitata paikalla olevaan kivikautiseen asuinpaikkaan - nyt ei koekuopituksessa osuttu huonolla onnella paikan "ytimeen". Muinaisjäännösstatuksen voisi käsittää alustavaksi eikä se ole aivan varma. Mahdollisena muinaisjäännöksenä paikan maankäyttö olisi kuitenkin käytännössä samalla tavalla rajoitettua.
Löytöpaikkakohdat:
6993836 401962
6993810 401970

Kartta edellisellä sivulla

Kvartsi-iskos löytyi kuvan keskellä olevasta koekuopasta. Luoteeseen.

30 KIVIJÄRVI RASVALAHTI

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 7009275 E: 404318, Z: 136
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 8,9 km pohjoiseen.

Huomiot: Poutiainen 2018: Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Kivijärven kirkosta noin 9 km pohjoiskoilliseen, Kivijärven (130.8 m mpy.) luoteisrannan tuntumassa. Siellä on luode-kaakkosuuntainen lahti, jonka etelärannalla korkeuskäyrät muodostavat luoteeseen työntyvän niemekkeen. Siinä on 135 - 140 m mpy. korkeuskäyrien välillä noin 1 m korkea selvä törmä ja sen päällä lähinnä länteen avautuva terassi. Sillä on myöhäisiä historiallisen ajan kuoppia 4 kappaletta, 3 vierekkäin ja yksi sivummalla. Kaivelulta säilynyttä asuinpaikkaa on ainakin kuoppien eteläpuoleisen terassin osalla. Siitä löytyi koekuopista, heti turpeen alta hiekasta, palanutta luuta ja kvartseja. Säilynyttä terassia on törmän pituussuunnassa noin 15 m ja syvyyssuunnassa noin 10 m. Toinen löytökohta on hieman ylemmällä tasolla, 3 kuopan muodostaman ryhmän koillispuolella. Siinä löytöjä tuli yhdestä koekuopasta, harmaasta huuhtoutumiskerroksesta 5 -15 cm syvyydestä.

Kuopat omana kohteena (havaintopaikka, nro 31)

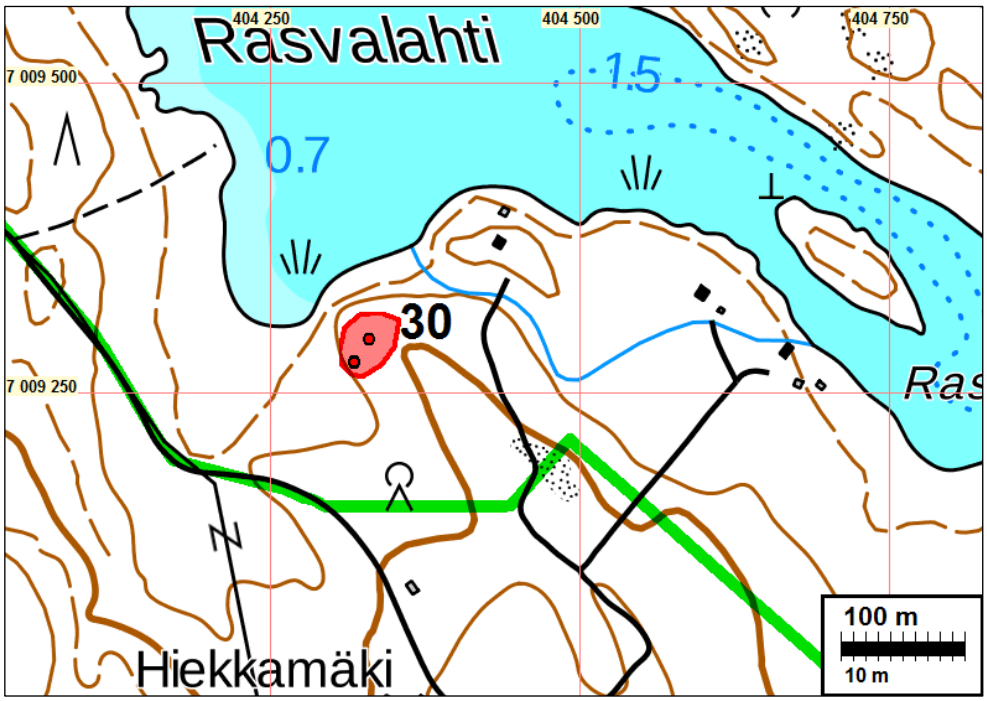

Asuinpaikkalöytöjä lapioiden paikkeilta (vasemmalla). Etelään.

32 KIVIJÄRVI VIETSAARI ITÄ

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 7004368 E: 406028, Z: 133
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 5,1 km koilliseen.

Huomiot: Poutiainen 2018: Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 5 km koilliseen, Kivijärven (130.8 m mpy.) länsirannan Vietsaaressa. Saaren itäosassa on järvelle työntyvä kallioinen, laakea ja matalahko niemi. Sen luoteispuolella on pieni

lahti. Asuinpaikka löytyi lahden lounaispuolelta kalliomuodostuman päältä. Löydöt tulivat turpeen alta huuhtoutumiskerroksesta. Paikalla on lähes kivetön hiekkamoreeni silokallion päällä, maakerroksen paksuus noin 7 cm.

Kaikki kvartsit löytyivät kahdesta vierekkäisestä koekuopasta, toisesta yksi ja toisesta 5 kappaletta. Yhteensä kaivettiin 10 koekuoppaa ympäristöön. Löytökohdasta on noin 16 m koilliseen järven suuntaan, kallioharjanteen kärkeen. Vastakkaisessa suunnassa on 2 x 1 x 1 m kokoinen kivi. Etäisyys siihen on löytökohdasta noin 10 m. Asuinpaikan rajaus on arvio topografian perusteella. Se perustuu alueen topografiaan ja maaperään sekä koekuoppalöytöihin. Löytökohdan (7004368 406028) ympäristö vaikutti hyvin säilyneeltä.

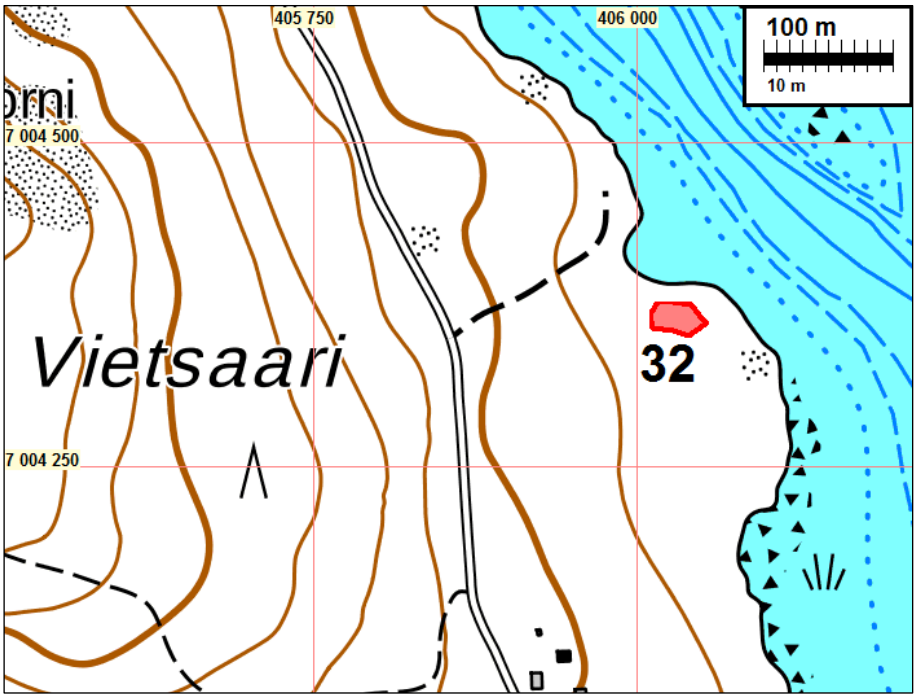

Kivikautinen asuinpaikka taustalla olevan niemen tasanteella. Kaakkoon.

Kivikautinen asuinpaikka. Löytöpaikka lapion kohdalla. Koilliseen.

33 KIVIJÄRVI VIETSAARI METSÄMÖKKI

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 7004786 E: 405612 Z: 136
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 5,1 km koilliseen.

Huomiot: Poutiainen 2018: Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 5 km koilliseen, Kivijärven (130.8 m mpy.) länsirannan Vietsaaressa. Saaren pohjoisosassa on pieni lahti, jonka edustalla on Luolasaari. Lahdenpohjukan rannasta noin 40 m etelään on kahden kalliomuodostuman välinen, osin metsittynyt pelto. Sen itäpään tuntumassa on Metsämökiksi nimetty asumiskäyttöön tarkoitettu rakennus. Asuinpaikkalöydöt tulivat rakennuksen läheltä, pellon koilliskulmasta. Paikalla on selvä, hyvin loivasti pohjoiseen viettävä tasanne, jossa maalaji lähes kivetön hiekka. Muokkauskerros törmän reunan lähellä on noin 40 cm, ylempänä noin 25 cm.

Paikalle kaivettiin 7 koekuoppaa, joista löytöjä tuli neljästä koekuopasta. Asuinpaikkalöytöjä on törmän reunasta ainakin 10 m matkalla sisämaahan. Asuinpaikan rajaus löytöjen perusteella, mutta potentiaalista asuinpaikkaa on koko kallioiden välinen alue. Pellon kohdalla kulttuurikerroksen ylin osa on tuhoutunut, mutta syvemmällä sitä voi olla jäljellä. Ehyttä asuinpaikkaa saattaa olla jäljellä pellon koillisnurkkauksen ja kallion välisellä alueella. Löydöt koordinaattien osoittamasta kohdasta ja siitä 10 m säteeltä. Rajausta on "venytetty" löytökohdasta länteen topografian perusteella.

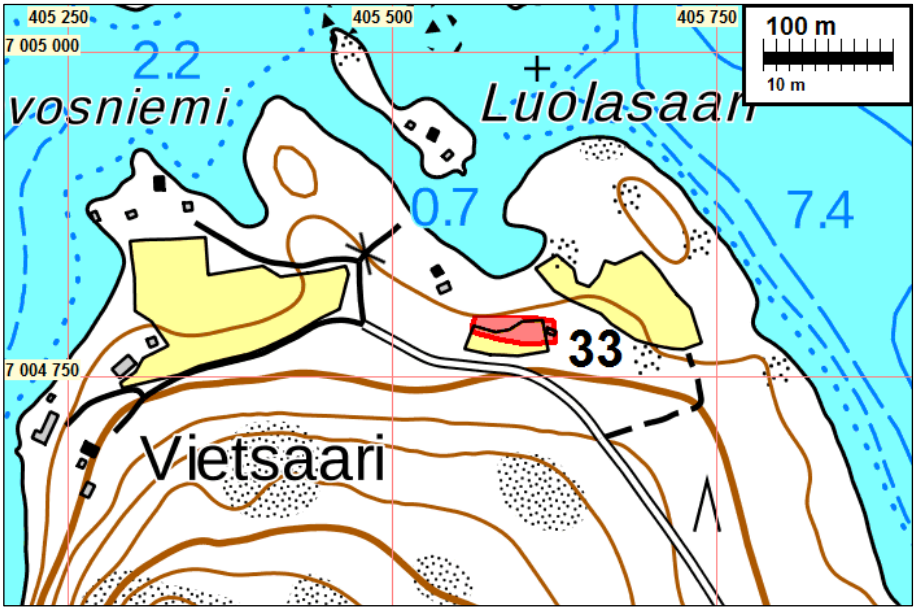

Kivikautinen asuinpaikka terassilla vanhassa pellossa. Kuva itään

Länteen

35 KIVIJÄRVI HUMARKIVI

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: rajamerkki
Koordin: N: 6996753 E: 409427
Isojakokart: 2
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 7,7 km kaakkoon.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Huhmarsaaren kaakkoiskärkeen on vuosien 1815-19 isojakokartalla (signum: E42d:3/1-10) merkitty "Huhmarkivi"-niminen rajamerkki. Kyseessä on ollut neljän kylän: Kivijärvi, Kuivaniemi, Jauhoniemi ja Huopana yhteinen rajapiste. Kartta-analyysin perusteella vaikutti siltä, että kyseinen isojakokartalle merkitty rajapaikka ei ehkä olisi täsmälleen sama kuin nykyinen, aivan rantaviivalle merkitty. Kohde tarkastettiin vuoden 2018 inventoinnissa.

Oletetulla vanhan rajamerkin kohdalla, louhikkoisella rantavallilla havaittiin rantalouhikon päällä noin 2 x 2 m alalla luontaista louhikkoa huomattavasti pienempiä kiviä (läpimitaltaan noin 20 - 60 cm), joista osa oli laattamaisia. Kivikasauman korkeus oli noin 40 cm. Merkintöjä ei kivien pinnoilla havaittu, mutta niitä ei myöskään käännelty tai puhdistettu.

Ilmeisesti todettu kiveys on ihmisen tekemä, todennäköisesti vanhan rajamerkin jäännös. Se sijaitsee noin 7 m luoteeseen nykyisestä rajapisteestä. Mainittakoon, että inventointiajankohtana oli sateinen ja kivikossa erittäin liukas sää, joten turvallisuussyistä koko kivikkoa ei tarkkaan inventoitu.

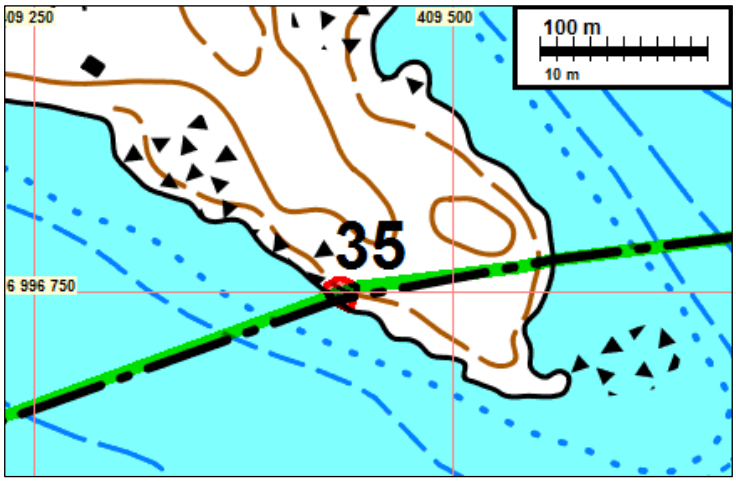

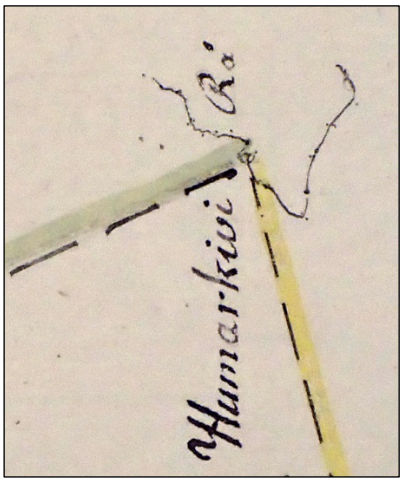

Etualalla vasemmalla mahdolliset vanhan rajamerkin jäännökset. Kuvattu kaakkoon.

36 KIVIJÄRVI RAJANIEMI RÅPUND

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: rajamerkki
Koordin: N: 6992358 E: 401065
Isojakokart: 1
Tutkijat: Tiainen ja Koskinen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 8,4 km etelään.

Huomiot: Tiainen 2018: Vuoden 1818 kartalta paikannettu Kivijärven ja Jauhoniemen kylien välinen rajamerkki on nimetty vanhaan karttaan nimellä Rajaniemi Råpunct. Rajamerkin kohta sijaitsee nykyiselläkin kiinteistörajalla kesäasunnon pihassa, välittömästi nykyisen rantatörmän päällä.

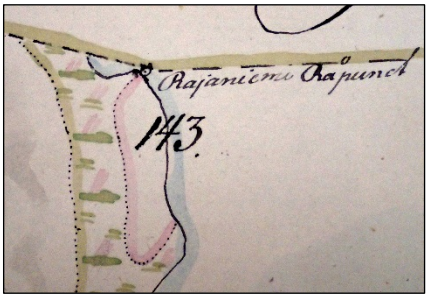

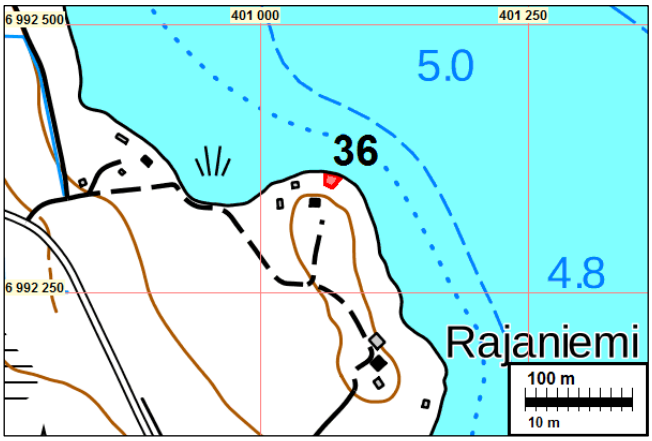

38 KIVIJÄRVI PETÄJÄNIEMI 1

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 7000961 E: 407101 Z: 135
Tutkijat: Tiainen ja Koskinen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,4 km itään.

Huomiot: Tiainen 2018: Petäjäniemen kaakkoiskärjen tuntumassa, noin 135 m mpy tienoilla on kolme muinaista rantaterassia noin +- 2,5 metrin välein. Niemen kaakkoiskärjessä on kesämökki sivurakennuksineen - sen pihamaalla ei inventoitu. Mökin pihapiirin luoteispuolella oli useita tuulenkaatoja (mäntyjä), joiden juurakoissa neljässä kohtaa havaittiin kvartsi-iskoksia tai palanutta luuta. Löytöalue on pienen niemen tyvellä itään loivasti viettävää rinnettä, jossa on siis 3 muinaista rantaterassia. Löytöjä on kaikilta terasseilta.

Maaperä löytökohdilla on hiekkaa ja puusto mäntyä. Löytöalueen lounaispuolella maaperä on soransekaista hiekkaa. Sen luoteispuolella on arviolta alle 10 vuoden ikäistä hakkuuaukeata, jonka laikutusaukot olivat umpeutuneet, joista lisähavaintoja ei tehty. Muinaisjäännösalueen arviointi on minimi. On mahdollista, että asuinpaikka ulottuu kaakossa kesämökin pihamaalle ja ympäristössä laajemminkin.

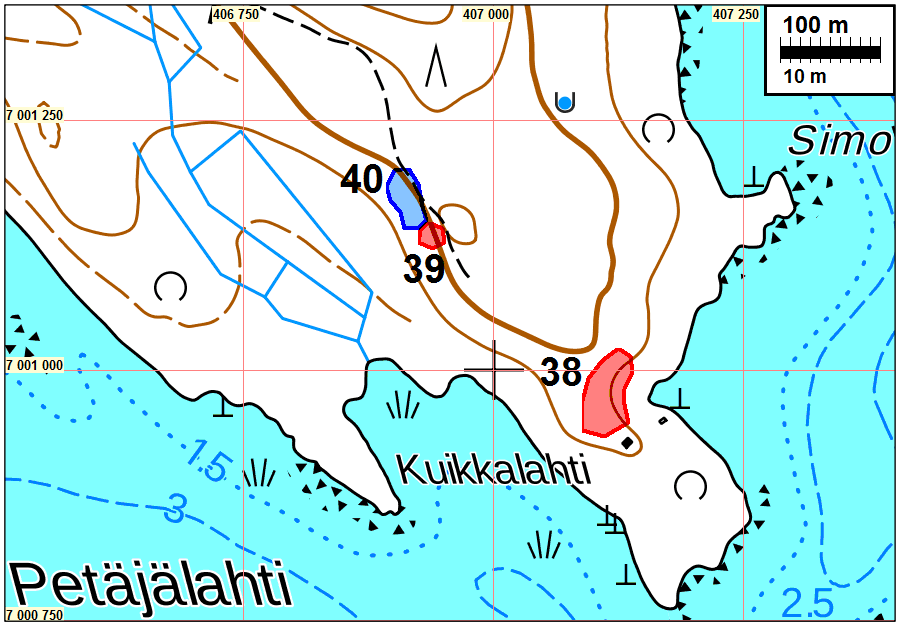

palanutta luuta tuulenkaadossa

Asuinpaikan maastoa.

39 KIVIJÄRVI PETÄJÄNIEMI 2

Mjtunnus: uusi
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: tervahauta
Koordin: N: 7001137 E: 406937
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,3 km itään.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Paikalla on halkaisijaltaan noin 10 m tervahauta. Se sijaitsee jyrkähkössä lounaaseen viettävässä rinteessä, haudan lakiosan sijaitessa loivemmin viettävällä rinteellä. Halssi osoittaa etelälounaaseen. Reunavallit ovat laakeat ja matalat, leveydeltään 2 - 2,5 m. Haudan syvyys on hieman alle 1 m. Tervahaudan ympäristön metsä on arviolta alle 10 vuotta sitten hakattu, äestetty ja taimitettu. Tervahauta vaikuttaa kuitenkin ehjältä eli säilyneen äestykseltä. Maaperä kohdalla on hiekkamoreenia. Puusto kohdalla on nuorta kuusi- ja mäntytaimikkoa sekä nuorta lehtipuuta. Tervahaudasta noin 50 m pohjoiseen on vuoden 1848 pitäjänkartalle (2333 06) merkitty torppa (kts. kohde 40).

Kartta s. 60.

Tervahaudan halssi. Kuvattu pohjoiskoilliseen.

47 KIVIJÄRVI SAMMAKKOLAHTI

Mjtunnus: mh 160990
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: tervahauta
Koordin: N: 7000696 E: 391237
Tutkijat: Laurila 2013 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 11,5 km länteen.

Huomiot: Laurila 2013: Tervahaudan halkaisija on noin 14m, vallit ovat hyvin paksut. Halssi on luoteispuolella. Haudan vierestä menee vanha retkeilyreitti jonka betonirenkaasta ja lahonneista penkeistä koostuva taukopaikka on haudan sisällä. Rajaus sisältää pirtin, kohde 48

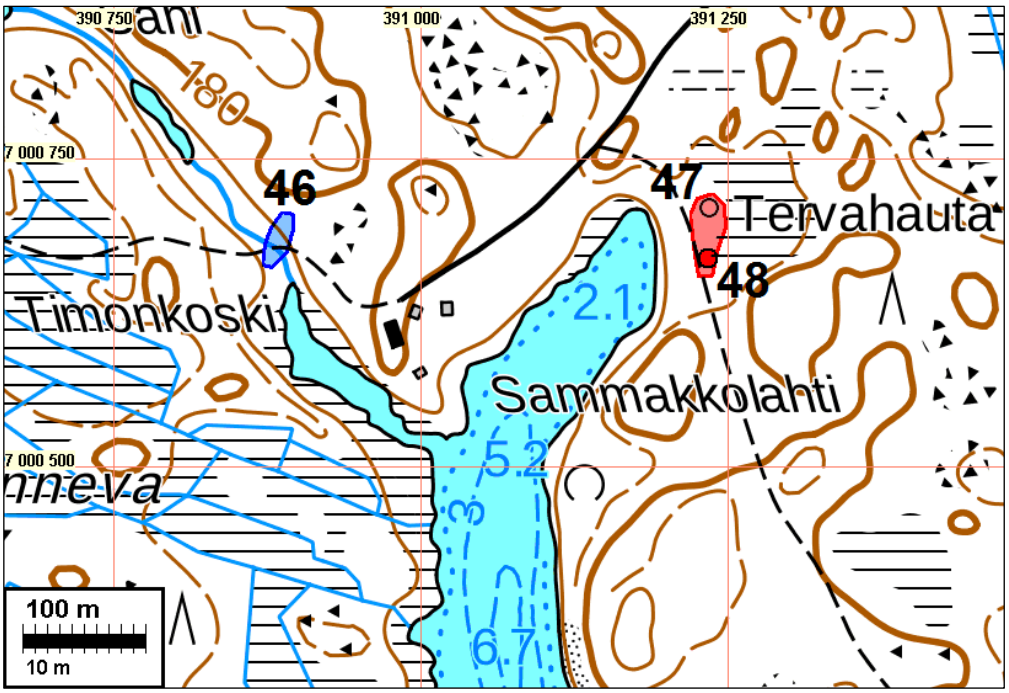

48 KIVIJÄRVI SAMMAKKOLAHTI

Mjtunnus: mh 160991
Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
Ajoitus: historiallinen
Laji: tervapirtti
Koordin: N: 7000659 E: 391227
Tutkijat: Laurila 2013 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 11,5 km länteen.

Huomiot: Laurila 2013: Kohde sijaitsee polun varressa Sammakkolahden rannan läheisyydessä. Maaperä on moreenia, metsä vanhaa mäntyvaltaista rantametsää. Pirtistä on jäljellä noin 1,5 m halkaisijaltaan oleva, noin 0,5m korkea luonnonkivisen kiukaan jäännös. Kasvillisuudesta on hahmoteltavissa itse rakennuksen kokoa, mahdollisesti mitat ovat olleet noin 4,5m x 5m. Rakennuksenjäänteen vieressä on kaksi matalaa kuoppaa mitoiltaan noin 0,5m x 1m. Kyseessä on viereiseen tervahautaan liittyvä tervapirtti vähintään 1800-luvulta. Sisältyy kohteen 46 rajaukseen.

Mahdollinen muinaisjäännös

37 KIVIJÄRVI KALLION TALO

Mjtunnus: uusi
Status: mahdollinen muinaisjäännös (S)
Ajoitus: historiallinen
Laji: talonpaikka
Koordin: N: 7003013 E: 402271
Isojakokart: 10
Tutkijat: Tiainen ja Koskinen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 2,5 km pohjoiseen.

Huomiot: Tiainen 2018: Vuoden 1787kartalta paikannettu talon paikka sijoittuu nykyiseen peltoon, vajaa parisataa metriä Kallion talosta lounaaseen. Samalle paikalle on merkitty Kallio niminen talo vuoden 1848 pitäjänkartalla, mutta vuoden 1966 peruskartalla paikka on jo peltoa.

Tarkastuksen aikaan pelto paikalla oli puitu. Pelto loppuu länsireunaltaan jyrkkään rantatörmään. Osin rantatörmän laella ja osin sen rinteessä on paljon kiviä, mitkä aivan ilmeisesti on lykitty sinne pellon raivauksen yhteydessä. Ei ole kuitenkaan poissuljettua, että osa kivistä olisi peräisin paikalla mahdollisesti olleista rakennuksista. Paikalta ei tehty havaintoja vanhasta talosta, mutta karttapaikannuksen perusteella kyseessä on mahdollinen muinaisjäännös.

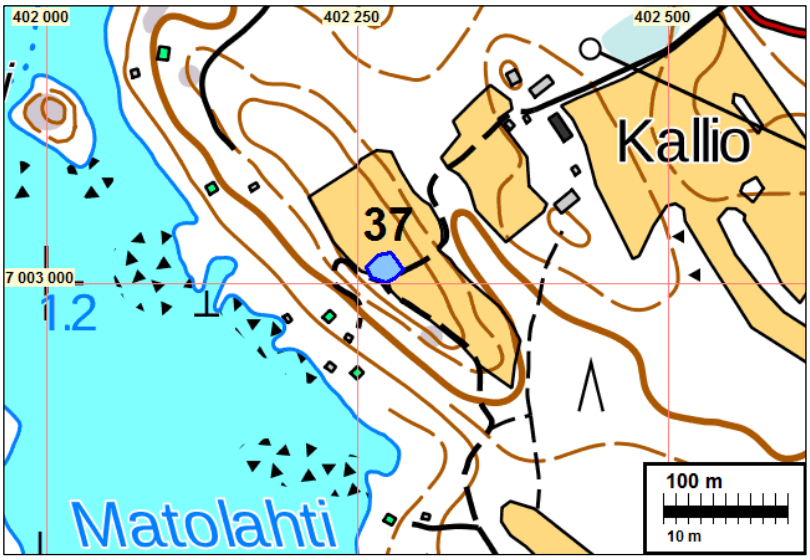

Alla ote 1787 kartasta

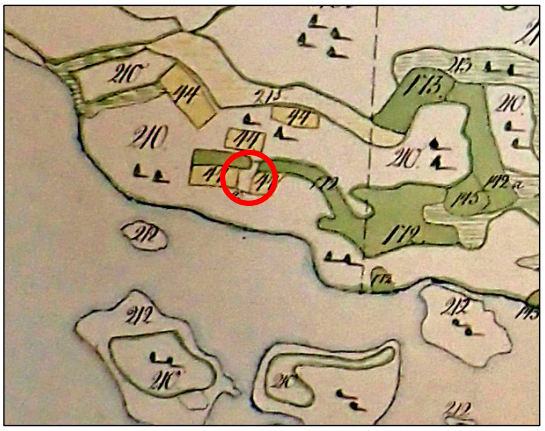

Autioitunut talon paikka sijoittuu kuvassa näkyvälle pellolle

Muut kulttuuriperintökohteet

34 KIVIJÄRVI PILKKALAHTI

Mjtunnus: uusi
Status: muu kulttuuriperintökohde (S)
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka
Koordin: N: 7008128 E: 404800
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 7,9 km pohjoiseen.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Kuivaniemen lounaisosassa, Kivijärven Pilkkalahden koillispuolella, Kuivaniemen kylästä rantaan johtavan pikkutien kaakkoislaidalla havaittiin rakennusjäännös.

Kyseessä on ulkomitoiltaan noin 6 x 6 m:n kokoinen multapenkkirakennuksen perusta. Uunin (n. 3 x 3 m, korkeus noin 1 m) jäännös on koillisnurkassa. Rakenteen keskiosassa on L:n muotoinen noin 2 x 1 m kokoinen syvennys, joka on pohjaosaltaan noin 1 m reunavalleja alempana. Tähän syvennykseen tehtiin koekuoppa, josta noin 30 cm paksuisesta hiilen, nokimaan, hiekan ja kivien sekaisesta maasta löytyi astia- ja tasolasia, punasavikeramiikkaa, fajanssia sekä rautaveitsen katkelma (ks. kuva). Löydöt viittaavat lähinnä 1800-lukuun, tuskin juuri vanhempaan aikaan, mutta myöskään selvästi alle 100-vuotiaita löytöjä ei ollut joukossa.

Muutaman kymmenen metrin säteellä kohteesta kaakkoon ei havaittu muita rakennusjäännöksiä tai mm. raivausröykkiöitä. Polun luoteispuolella oleva alue oli tiheää pusikkoa, jota ei inventoitu.

Isojakokartalla vuosilta 1787 - 1802 (signum: E42c:6/1-9, raportin isojakokartta nro 6) paikalle tai aivan lähistölle ei ole merkitty asutusta tai viljelyksiä. Kohta oli tuolloin talon A aluetta. Varsin lähelle kohdetta on isojakokartalla merkitty katkoviivoin pieni alue, jolle on annettu numero 106. Isojakokartan selitysosioon ei kuitenkaan jostain syystä ole merkitty selitystä ko. numerolle. Kohta osuu kuitenkin suunnilleen esim. vuoden 1964 peruskartalle (2334 04) merkityn pienen peltoalueen kohdalle, havaituista jäännöksistä viitisenkymmentä metriä koilliseen.

Pitäjänkartalle (v. 1848) kohdalle tai lähiympäristöön ei ole merkitty asutusta tai viljelyksiä.

Vuoden 1992 peruskartalle on merkitty rakennusjäännöksen kupeesta rantaan johtava pikkutie sekä siitä viitisenkymmentä metriä pohjoiseen sijaitseva pieni peltoalue (joka v. 2018 oli kesannolla ja metsittymässä).

Vanhojen karttatietojen sekä kohteesta saadun löytöaineiston perusteella kyseessä lienee lähinnä 1800-luvulle ajoittuvan torpan jäännökset. Jäännökset ovat hyvin säilyneet, mutta kyseessä ei ole kiinteä muinaisjäännös, vaan muu kulttuuriperintökohde.

Kohta on nuorta mäntymetsää, jossa kasvaa myös koivua ja katajaa. Maaperä on hiekkamoreenia.

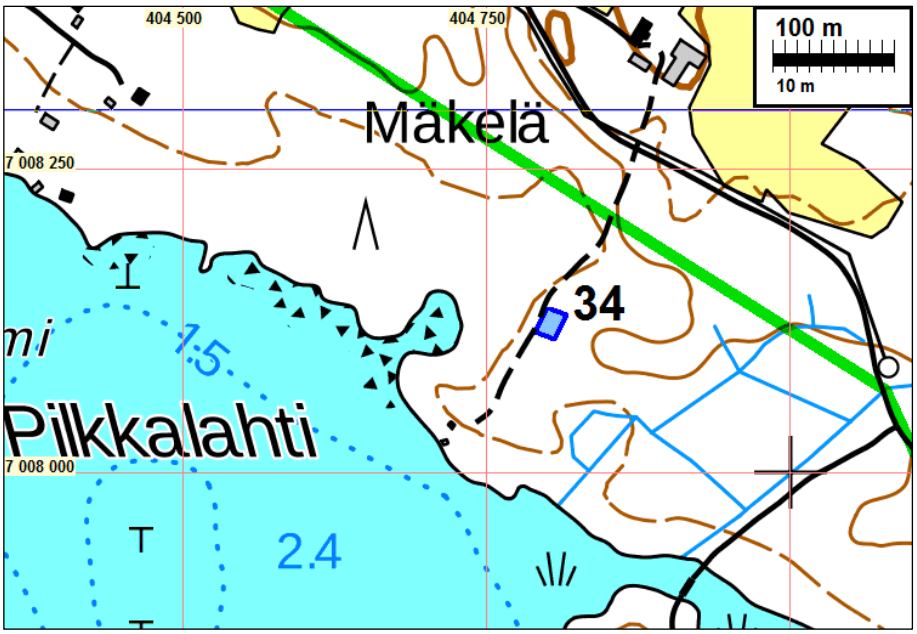

Löydöt koekuopasta: Vas. ensimmäinen rivi: ylh. kirkasta astialasia, sen alla tasolasia, jonka reuna nyrhitty pyöreäksi, osin sulanutta tasolasia. Toinen rivi: Punasavikeramiikkaa, jossa vaalean lasituksen jäänteitä, tummanvihreää astialasia, tummanvihreän lasiastian kahvan osa. Kolmas rivi: sinivalkokoristeista fajanssia. Neljäs rivi: veitsen ruotokatkelma.

Rakennusjäännös. Lapio koekuopan kohdalla, oikealla koivujen kohdalla ja takana uunin jäännökset. Kuvattu länteen.

40 KIVIJÄRVI PETÄJÄNIEMI 3

Mjtunnus: uusi
Status: muu kulttuuriperintökohde (S)
Ajoitus: historiallinen
Laji: raivausröykkiöitä
Koordin: N: 7001193 E: 406913
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,2 km itään.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Nuorehkossa metsätaimikossa havaittiin noin 60 x 30 metrin alalla kolme aivan ilmeisesti viljelyksiin liittyvää raivausröykkiötä, kooltaan noin 1,5 x 1,5 m - 3 x 3 m sekä noin 13 m pituinen raivausvalli korkeudeltaan 30-80 cm. Röykkiöt ja valli koostuvat korkeintaan halkaisijaltaan korkeintaan noin 40 cm kivistä - siis käsin heitettävistä kivistä.

Alue on lounaaseen viettävää hiekkamoreenirinnettä. Puusto on arviolta alle 10 vuotta sitten hakattu, alue on äestetty ja taitettu. Nyt puusto ja aluskasvillisuus oli nuorta mänty- ja kuusitaimikkoa sekä nuorta lehtimetsää, aluskasvillisuus korkeaa heinää ja horsmaa yms., jossa näkyvyys oli huono. Inventoinnissa havaitun raivausröykkiöalueen ja nykyisiin karttoihin merkityn polun koillispuolelle on vuoden 1848 pitäjänkartalle (2333 06) merkitty "Petäjäniemen torppa", jonka peltoalueisiin inventoinnissa havaitut raivausröykkiöt selvästi liittyvät. Kivijärven pitäjän Kivijärven kylän isojakokartalla vuosilta 1787 - 1802 paikalle ei ole merkitty asutusta tai viljelyksiä (E42C:4/1). Vuoden 1966 peruskartalle (2333 06) paikalle ei myöskään ole merkitty viljelyksiä tai asutusta. Ilmeisesti paikalla sijainnut torppa on ollut melko lyhytaikainen. Itse torpan jäännöksiä tai muita raivausröykkiöitä ei vuoden 2018 inventoinnissa etsitty. Kyseessä on "muu kulttuuriperintökohde" - siis ei kiinteä muinaisjäännös.

Vallin päät: 7001186 406916 - 7001179 406904.
Raivausröykkiö 3 x 2 m 7001193 406913

Kaksi röykkiötä 7001150 406921, n. 1,5 m halk.

Kartta s. 60.

Raivausröykkiö alueen keskiosassa. Lounaaseen. Raivausröykkiö kohteen pohjoisosassa, länteen.

41 KIVIJÄRVI KAIJANJÄRVI

Mjtunnus: uusi
Status: muu kulttuuriperintökohde (S)
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: torppa
Koordin: N: 7014029 E: 415089
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 18,3 km koilliseen.

Huomiot: Isojakokartalla vuosilta 1782 / 1802 (signum E42c:6/1-9, raportin isojakokartta nro 9) alueelle on merkitty peltoja. Kyseiselle kartalle epäselvästi tehtyjen merkintöjen perusteella ei voida olla varmoja, onko paikalla isojaon aikana ollut torppa. Joka tapauksessa tuolloin on alueella ollut viljelyksiä. Pitäjänkartalla (2334 07) 1840-luvulta paikalle on merkitty torppa.

Vuoden 1964 peruskartalla (2334 07) alueelle on merkitty peltoa ja kolme latoa tai muuta ulkorakennusta. Tuossa vaiheessa alue on ollut Kuivaniemen kylän Järvelän talon (Rn:o 4:52) maita. Vuoden 1992 peruskartalla alueella on edelleen peltoa, joskin hieman vuoden 1964 tilanteesta supistuneena sekä samat 3 ulkorakennusta. Tälle kartalle on merkitty paikalla nykyään oleva kesämökki. Maanomistussuhteet ovat samat kuin vuoden 1964 peruskartalla.

Inventoinnissa vuonna 2018 alueella havaittiin noin 4 x 5 m laajuinen, korkeudeltaan korkeintaan puolen metrin korkuinen kiveys. Kiveykseen tehtyyn koekuoppaan tehdyssä koekuopassa havaittiin rapautuneita (mahdollisesti palaneita kiviä) ja palanutta savea. Kyseessä on siis mahdollisesti uuni. Muutaman metrin säteellä oli muutamia halkaisijaltaan noin 1 m maakiviä, jotka saattavat olla rakennuksen perustuskiviä, mutta tästä ei voida inventointihavaintojen perusteella olla varmoja.

Kyseisestä rakenteesta noin 14 m pohjoiseen on kooltaan noin 5 x 3 m matala suorakaiteen muotoinen multapenkkirakenne - ilmeisesti tulisijattoman rakennuksen perusta.

Em. rakenteiden välissä on halkaisijaltaan noin 1 m, mataline reunusvalleineen noin 3 m pyöreähkö rakenne, jolla syvyyttä on noin 30 cm. Kyseessä saattaa olla vanha kaivo.

Kohteet sijaitsevat muutama kymmentä metriä vieressä olevasta kesämökistä pohjoiseen. Alue on kuusi- ja mäntymetsää ja nuorta äestettyä hakkuualuetta. Maaperä on lähinnä hiekkamoreenia, vanhojen peltojen osalta hiekkaa ja hietaa.

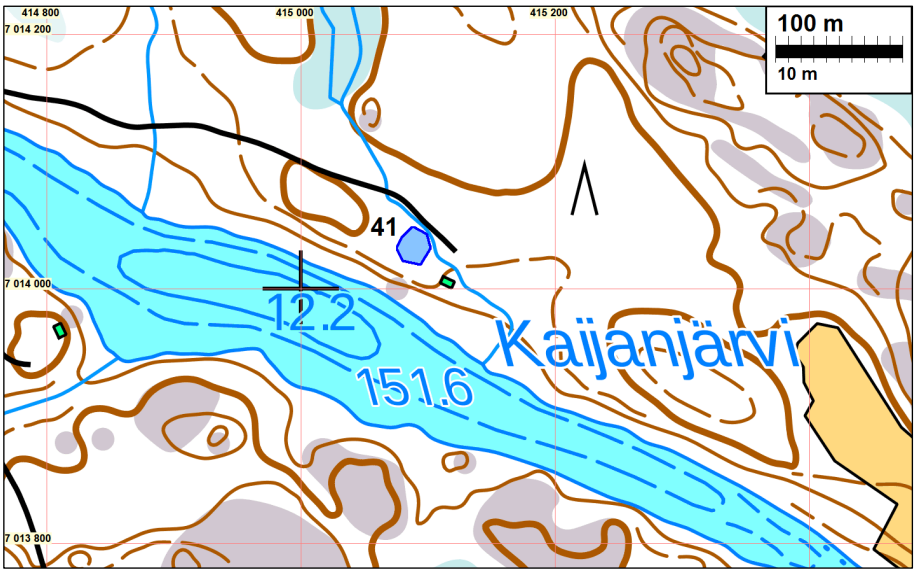

Yllä otteet isojakokartasta 1787 ja pitäjänkartasta 1848

Ote peruskartasta v. 1964

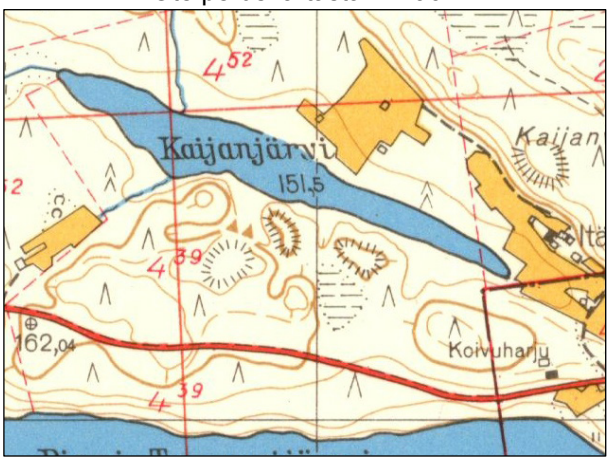

Mahdollisen uunin jäänteet. Kuvattu luoteeseen.

Pohjoislaidalla oleva multapenkkirakenne, jonka luoteislaidalla lapio. Kuvattu koilliseen.

44 KIVIJÄRVI VEITJÄRVI

Mjtunnus: mh 159567
Status: muu kulttuuriperintökohde (S)
Ajoitus: historiallinen
Laji: uittokämpänjäännös
Koordin: N: 7003281 E: 390810
Tutkijat: Laurila 2013 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 12,2 km länteen.

Huomiot: Laurila 2013: Kohde sijaitsee Veitjoen ja Veitjärven rannan läheisyydessä. Maaperä on moreenia, metsä noin 60-vuotiasta mäntymetsää. Paikalla on lahonneita veistettyjä hirsiä, lautoja ja nauloja. Paikalla on ilmeisesti ollut rakennus. Kyseessä on ilmeisesti tammivahdin koppi.

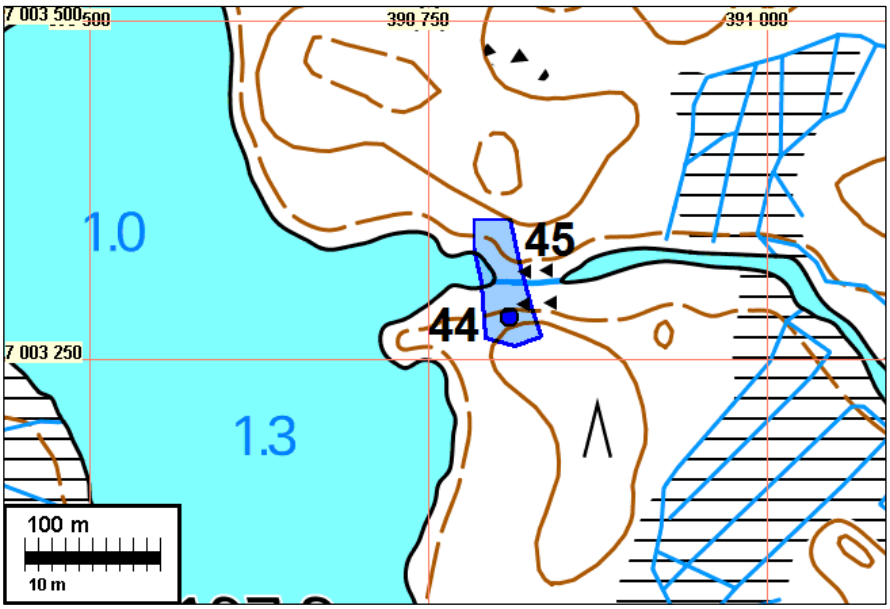

45 KIVIJÄRVI VEITJÄRVI

Mjtunnus: mh 159565
Status: muu kulttuuriperintökohde (S)
Ajoitus: historiallinen
Laji: uittopadonjäännös
Koordin: N: 7003307 E: 390807
Tutkijat: Laurila 2013 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 12,2 km länteen.

Huomiot: Laurila 2013: Kohde sijaitsee Veitjoessa Veitjärven rannan läheisyydessä. Maaperä on moreenia, metsä noin 60-vuotiasta mänty- ja kuusimetsää. Kohde käsittää kivi- ja maarakenteisen uittopadon jäännöksen. Padon puretulla portilla on kivirakennetta ja lahonneita hirsiä. Kyseessä on uittopato 1900-luvulta.

Rajaus sisältää kohteen 44.

Kartta yllä.

46 KIVIJÄRVI TIMONKOSKI

Mjtunnus: mh 159756
Status: muu kulttuuriperintökohde (S)
Ajoitus: historiallinen
Laji: uittopato
Koordin: N: 7000688 E: 390881
Tutkijat: Laurila 2013 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 11,9 km länteen.

Huomiot: Laurila 2013: Kohde sijaitsee Hoikkalammesta laskevan Hoikanjoen kapeikossa, lähellä kämppää. Kohde käsittää kivi- ja maarakenteisen uittotammen. Puron kohdalla on hieman lahonneita hirsiä. Puron tammen valli ulottuu noin 20m purosta

koilliseen, lounaispuolella maa nousee jyrkemmin vedestä ylös. Kohde rajautuu viivamaisesti noin 25 metrin matkalle näkyvien rakenteiden yhteyteen. Kyseessä on uittotammi, luultavasti 1900-luvun alkupuolelta.

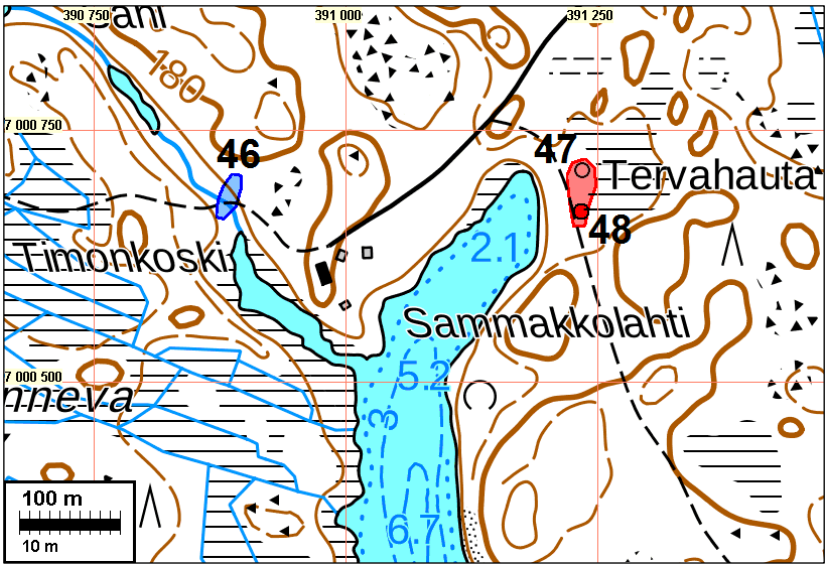

Löytöpaikat

1 KIVIJÄRVI HEITSAARI

Mjtunnus:
Status: löytöpaikka
Ajoitus: ajoittamaton
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 6998036 E: 405918 Z: 130, paikannus ±20 m
Tutkijat: Jussila 1989 inventointi, Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,0 km kaakkoon.

Huomiot: Huvilan pihasta. Saari, niemenkärki. Paikka sijaitsee Heitsaaren pohjoiskärjessä, 4 km Kivijärven kirkosta SE. Löytö - kivitaltta - tullut huvilan ja ulkorakennuken puolesta välistä.

Jussila 1989: Keski-Suomen museon intendentti Janne Vilkuna kyseli esinettä löytäjältä Toivo Tutipäältä v. 1986. Tutipää ei tulloin suostunut riidatta esineestä luopumaan. Kivijärven palomestari Antti Kainulainen kertoi minulle, että Tutipää olisi sittemmin myynyt esineen ruotsalaiselle antiikkikaupiaalle. Lisäksi Kainulainen kertoi, että Tutipää olisi löytänyt pellostaan (Kivijärven kk:n pohjoispuolella) rautaisen keihäänkärjen. En tavannut Tutipäätä ollessani paikkakunnalla.

Sepänmaa 2018:
Löytöpaikka alue tarkastettiin 2018. Alue on mökin pihamaata, jossa risteilee polkuja. Polkujen pinnalta havaittiin kvartsi-iskoksia kahdella kohdalla: tenniskentän kaakkoislaidalla 1 kvartsi-iskos (N 6998052 E 405902) ja päärakennuksen lounaispuolelta 2 kvartsi-iskosta parin metrin päässä toisistaan (N 6998017 E 405891). Koekuoppia mökin pihapiiriin ei tehty. Löytöjä ei talletettu. Maaperä alueella on hiekkaa ja soraa, puusto pääasiassa mäntymetsää. Aivan ilmeisesti pai-

kalla on kivikautista asuinpaikkaa, mutta ennen lisähavaintoja kohdetta on pidettävä hajalöytökohteena. Paikasta noin 80 m, 180 ja 400 m lounaaseen, samalla niemellä todettiin inventoinnissa kolme kivikautista asuinpaikkaa (kohteet 23 - 25). Koordinaatit tarkastettu ja muutettu.

Kartta sivulla 45

3 KIVIJÄRVI KIRKONKYLÄ

Mjtunnus:
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 7000446 E: 402994, paikannus ±1000 m
Tutkijat: Jussila 1989 inventointi, Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 1,5 km etelään.

Huomiot: Sepänmaa 2018:
Vuoden 1989 inventoinnissa karkeasti paikannettu löytöpaikka. Löydöt on saatu v.1897 Tenhulan talosta: liuskekeihäänkärki, KM 3497.

Tenhulan talo (Kivijärven kylä, Rn:o 3) on sijainnut muutama sata metriä itäkaakkoon kirkosta. Talon koordinaatit: N 7000446 E 402994. Kohteen 3 koordinaatit ovat siis väärät (arvioitu aikoinaan summittain kirkonkylän seudulle). Oikeat koordinaatit (parinsadan metrin tarkkuudella) **eivät osu v. 2018 inventoidulle kaava-alueelle.**

4 KIVIJÄRVI KÄRSÄSAARI

Mjtunnus: 1000010353
Status: löytöpaikka
Ajoitus: rautakautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 7008824 E: 410327, paikannus ±400 m
Tutkijat: Jussila 1989 inventointi, Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 11,2 km koilliseen.

Huomiot: Sepänmaa 2018:
Snellmanin 1893 mukaan esineet on löytänyt itsellismies Matti Laurikainen v. 1892 maata kuokkiessaan. Löytöpaikka oli ehkä 200 syltä (n. 350 m) vedenrajasta. Saari on sen verran pieni (n. 800 x 300 m), että kaikilla kohdilla ranta on alle 350 m:n etäisyydellä - tässä kohtaa löytötiedoissa lienee siis virhe. Vuoden 1964 peruskartalla saaren sisäosassa on pieni tila nimeltään Saari. Saari on muuten kivikkoinen, joten kuokittavaa maata lienee sijainnut vain kyseisen tilan lähiympäristössä. Annetut koordinaatit ovat karkea oletus löytöpaikasta muutaman kymmenen metrin tarkkuudella. (HUOM! Muinaisjäännösrekisterissä ovat erilaiset koordinaatit.)

Vuoden 2018 inventoinnissa käytiin vain saaren luoteisosan pitkällä niemellä.

Löydöt: KM 2942: 2, rautakeihäänkärki, km 2942:3-4, rautaputki ja kovelinrauta.

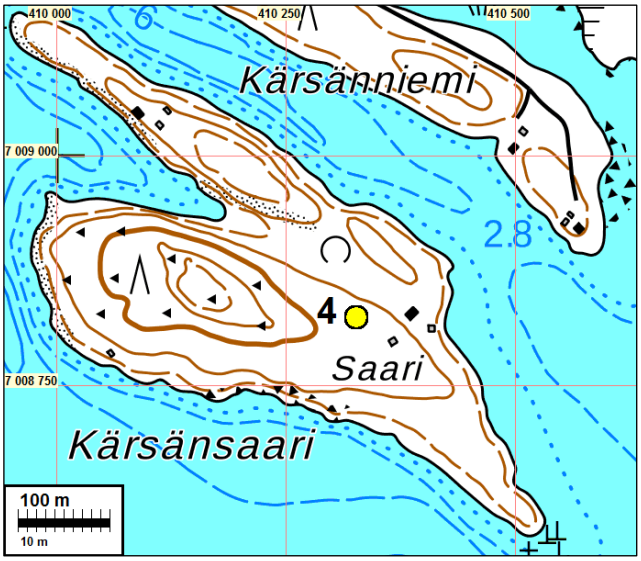

5 KIVIJÄRVI HIIDENJÄRVI-HIITOLA

Mjtunnus: 1000010366
Status: löytöpaikka
Ajoitus: rautakautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 7002683 E: 412653, paikannus ±500 m
Tutkijat: Jussila 1989 inventointi, Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 10,2 km itään.

Huomiot: Jussila 1989:
Tavilammin kangas, Hiitolan talo. Tarkastamatta. Moreeni-Hiekkakangas, karu ympäristö, erämaata. Hiitolan talo sijaitsee Kivijärven itäpuolella olevan Hiidenjärven SE-rannalla, 10 km kirkolta E-NE. Löytötiedossa mainitaan Tavilammin kangas. Ko. nimeä en kartalta paikantanut, mutta Hiitolan talosta n. 1 km SE on pieni Tavilampi. Ajoin paikan ohi. Kaikki talon pellot olivat laitumina eli nurmella. Paikannimistö on mielenkiintoinen: Hiitola, Hiidenjärvi, Hiidenneva, Hiidenvuori, Hiidenniemi, Hiidenlahti (Kivijärvessä), Hiidenkallio, Hiidenoja. Kaikki muutaman kilometrin säteellä. Mikä on alkuperäinen Hiisi-paikka? Järvi kenties? Paikka ei ole louhuinen tai vaikeakulkuinen, vaan päin vastoin; se erottuu "vehmaampana" ja tasaisempana ympäristön kumpumoreeni-suo alueesta ja Kivijärven rannan lohkareikosta. Hiisi-nimi ei siis liene kirosanamerkityksessä annettu paikalle, joten sillä voisi olla vanha keskuspaikan-kulttipaikan merkitys! Alue vaatisi ja ansaitsisi oman pienen tutkimushankkeensa. Alueella voisi pari arkeologia käyskennellä lapion kanssa muutaman päivän.

Sepänmaa 2018: Todennäköisin löytöpaikka ei sijoitu v. 2018 tutkimusalueelle. Koordinaatit korjattu tähän. Kommentti: soikeiden tuluskivien löytöpaikat eivät juuri koskaan osoita kiinteää muinaisjäännöstä. löytö: KM 4443: 1, soikea tuluskivi.

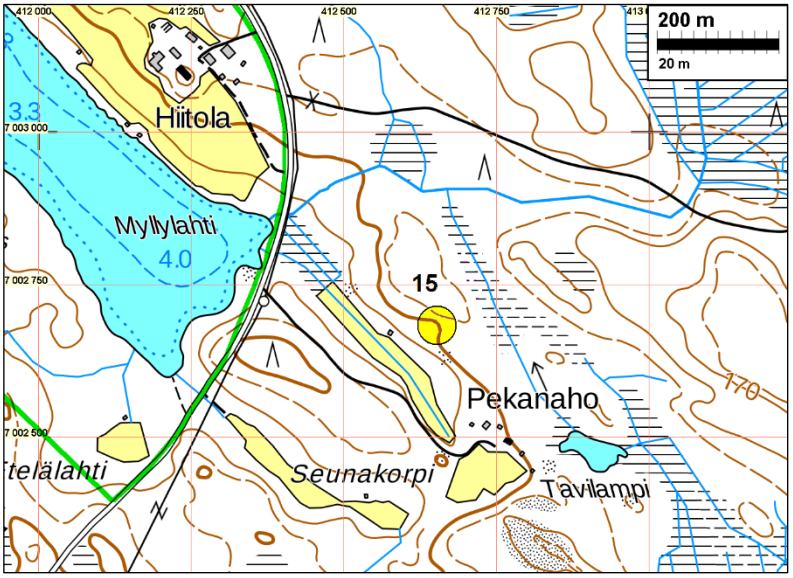

Oletettu löytöalue keltaisella pallolla Tutkimusalueen raja vihreällä.

6 KIVIJÄRVI LOKAKYLÄ-LOKALAHTI

Mjtunnus: 1000010368
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 6997333 E: 411819, paikannus ±300 m
Tutkijat: Jussila 1989 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 9,6 km itään.

Huomiot: Kivitaltta on löydetty Lokalahden talon pellosta (kerätty v. 1896).
Sepänmaa 2018: Jussilan v. 1989 tekemä karkea paikannus on virheellinen koska taloa ei tuolloin kyetty paikantamaan. Lokalahden talo = nykyään Vanhatalo. Löytöpaikalle on annettu sen mukaan tässä uusi koordinaatti. Löytöpaikka ei sijoitu v. 2018 rantakaava-alueelle. Löytö: KM 2808:6, kivitaltta.

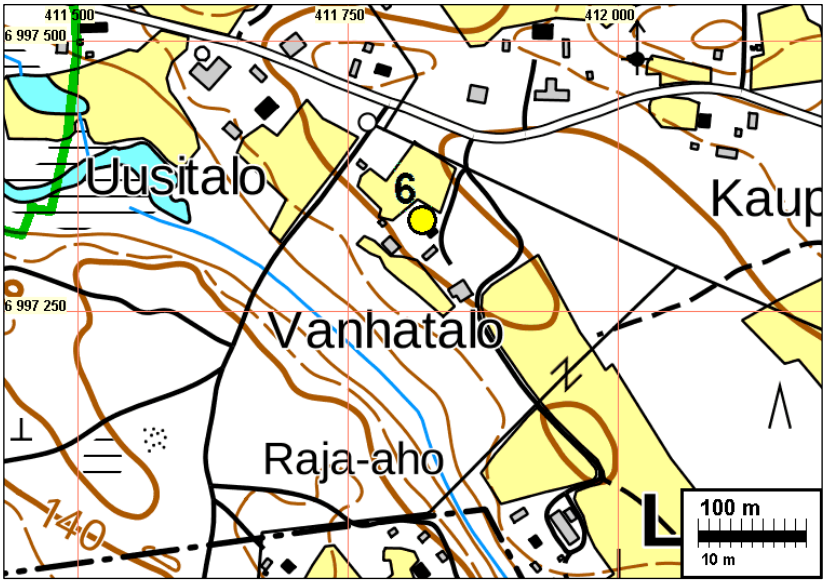

Löydön saantipaikka keltaisella pallolla Tutkimusalueen raja vihreällä.

7 KIVIJÄRVI VIPULAHTI

Mjtunnus: 1000010369
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 7008967 E: 411578, paikannus ±1000 m
Tutkijat: Jussila 1989 inventointi, Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 12,2 km koilliseen.

Huomiot: Kivitaltta on löytynyt "Suoniityltä, läheltä Vipulahden torppaa". KM 3354:30. Kerännyt E. Jack v. 1895. Jussila 1989, kohde 14.

Sepänmaa 2018: Vipulahden talo on v. 2018 tutkimusalueen ulkopuolella - torpan suoniittyjä on toki voinut olla kaava-alueen puolellakin. Tienoolla inventoitiin v. 2018 - maasto pääasiassa kivikkoista, osin rakennettua. Ei havaintoja muinaisjäännöksistä. V. 1989 inventoinnissa torpan paikannus on väärä. Koordinaatit korjattu tässä.

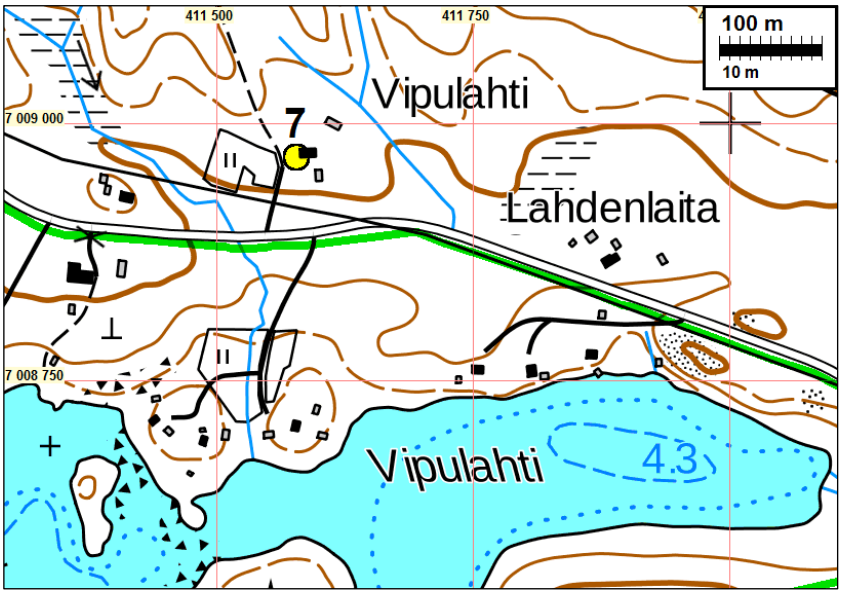

Löydön saantipaikka keltaisella pallolla Tutkimusalueen raja vihreällä.

11 KIVIJÄRVI HANHINIEMI

Mjtunnus: 1000010392
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 7010760 E: 405623, paikannus ±400 m
Tutkijat: Jussila 1989 inventointi, Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 10,6 km pohjoiseen.

Huomiot: Jussila 1989:
Tuomolan talon mailta. Tarkemmin paikantamatta. Niemi. Paikka sijaitsee 10 km Kivijärven kirkolta N, 2.5 km Kinnulan rajalta S, Kivijärven länsirannalla, Autioniemessä. Sain vihjeen paikkakunnalta, että Tuomolan talon edesmennyt isäntä on

aikoinaan löytänyt kiviesineen ja että, esine on lesken hallussa. Kävin paikalla ja tapasin esineen hallussapitäjän leskirouva Kaisu Leppäsen os. Autioniemi, 43800 Kivijärvi. Hän ei suostunut luopumaan esineestä. Piirsin kivikirveen, piirros alla. Tarkempia löytötietoja en saanut. Esine on löydetty 50-luvulla tilan mailta. Tutkailin ympäristöä, mutta en havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa. Havaintomahdollisuudet olivat huonot.

Sepänmaa 2018:
V. 2018 inventoinnissa lähialueella todettiin kolme kivikautista asuinpaikkaa (kohteet 18 - 20) - ei tosin Tuomelan maalta. Tuomelan talo on myös isojakokartoilla esiintynyt. Nykyisin tyhjillään. Talon tienoota tutkittiin myös hist. ajan rakennusjäännösten kannalta - ei havaintoja muinaisjäännöksistä.

Kartta s. 38

12 KIVIJÄRVI HEINÄLAHTI-JOKELA

Mjtunnus: 1000010372
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 7013123 E: 411157, paikannus ±400 m
Tutkijat: Jussila 1989 inventointi, Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 15,1 km koilliseen.

Huomiot: Jussila 1989: Tarkastamatta. Talon emännällä on E.Jämbäckin mukaan kiviesine. Lähellä kohde on 17. (Jämback: ks. kohde 20).

Sepänmaa 2018: Alueella inventoitiin v. 2018. Talo on edelleen asuttu, mutta entiset pienet viljelysalat ovat pusikoituneet ja metsittyneet. Näiden ulkopuolella olevat alueet ovat erittäin kivikkoisia. Ei havaintoja muinaisjäännöksistä. Löytöpaikka epäselvä - saattaa sijoittua kaava-alueelle tai sen ulkopuolelle.

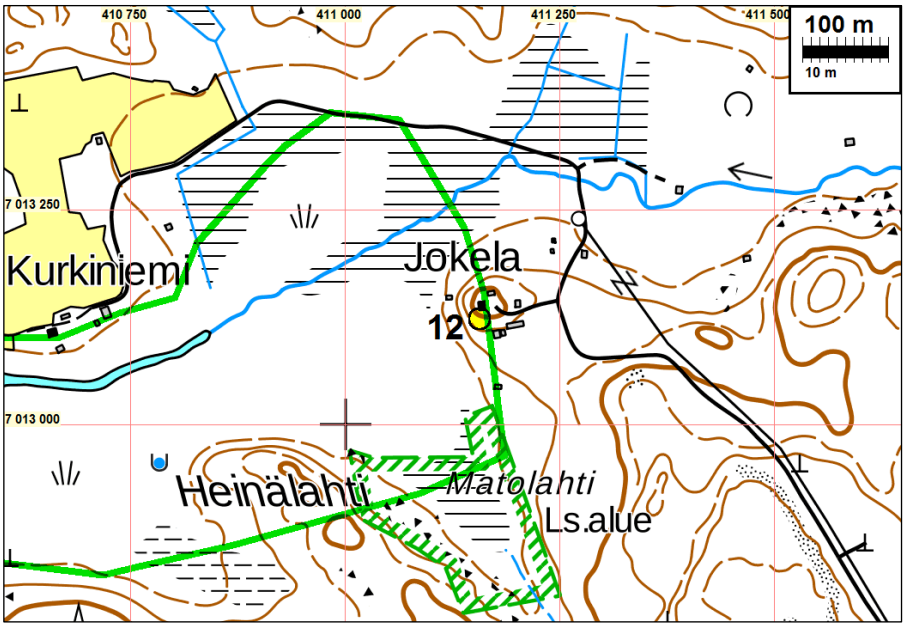

13 KIVIJÄRVI TYVELÄ

Mjtunnus: 1000010348
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 7002972 E: 406026, paikannus ±400 m
Tutkijat: Jussila T 1989 inventointi, Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,1 km koilliseen.

Huomiot: Jussila 1989: Kourutaltan on suutari Matti Kemppainen löytänyt kirkonkylän Tyvelän talon pellosta. Inventointikertomuksen kohde 8 s. 9.

Sepänmaa 2018: Paikkaa vilkaistiin v. 2018 inventoinnissa. Tilan pellot heinällä. Havaintomahdollisuudet huonot ja maastotarkastus siten viitteellinen. Koordinaatit korjattu. Löytö KM 3849:1, kivitaltta.

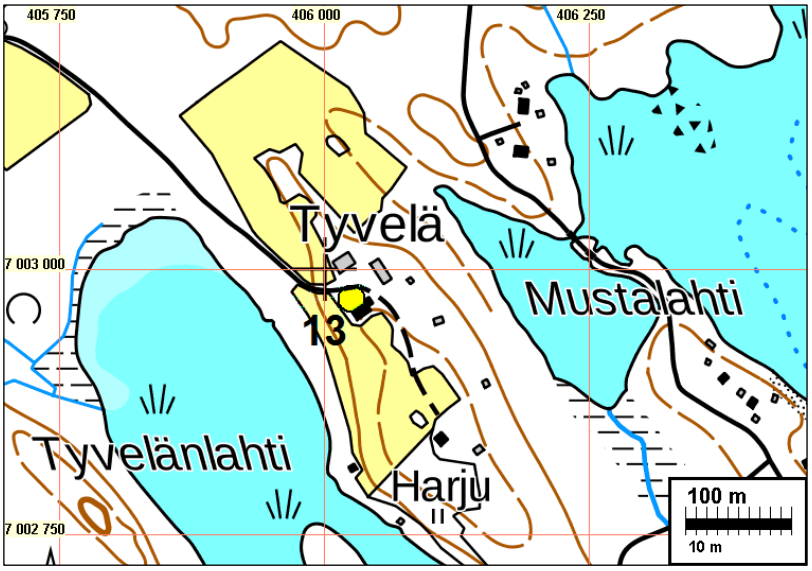

42 KIVIJÄRVI JOKINIEMI

Mjtunnus: -
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 6991429 E: 402955
Tutkijat: Jussila 1989 2018 inventointi, Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 9,1 km etelään.

Huomiot: Sepänmaa 2018: Löytöpaikka talon tarkkuudella (arviolta +-200 m). Paikkaa ei tarkastettu v. 2018 inventoinnin yhteydessä. Löytö KM 2020:162, kivitaltta.

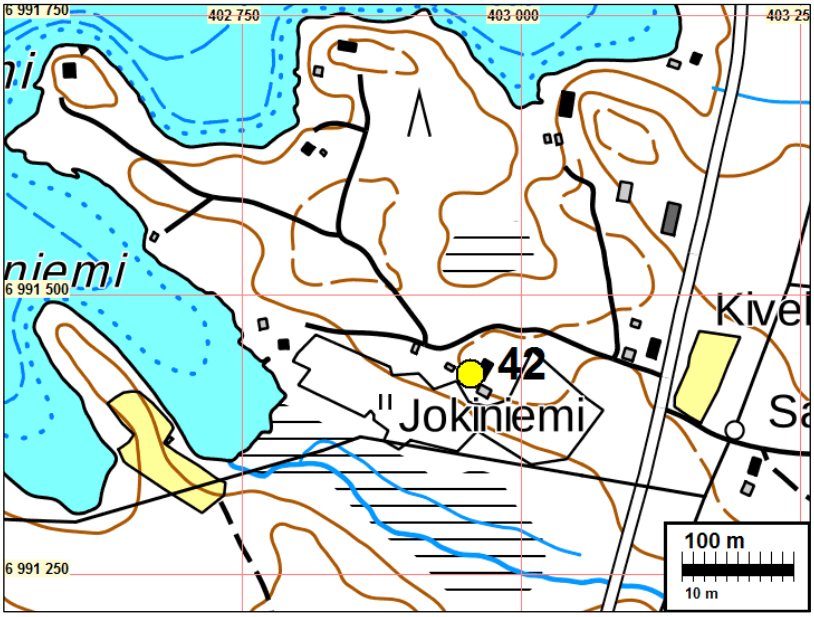

43 KIVIJÄRVI TYNNYRINIEMI

Mjtunnus: 1000010374
Status: löytöpaikka
Ajoitus: kivikautinen
Laji: löytöpaikka
Koordin: N: 7012360 E: 405237, paikannus ±200 m
Tutkijat: Jussila 1989 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 12,1 km pohjoiseen.

Huomiot: Kourutaltan on löytänyt Matti Pigg Kuivaniemen Puralankylän Ristiniemen tilalta pellosta savimaasta. KM 13292:1 Kourutaltta.

Löytöpaikka on arvio ja arvioitu paikka on hieman kaava-alueen rajauksen ulkopuolella - se voi periaatteessa olla myös kaava-alueelta.

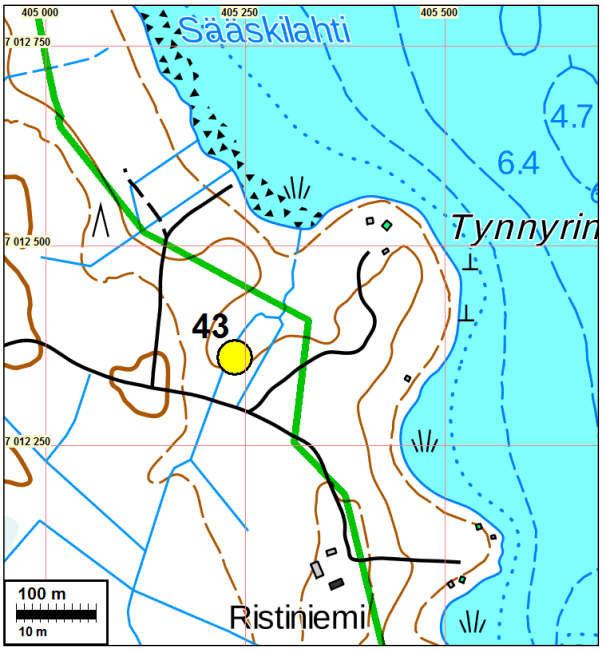

Muita havaintoja

31 KIVIJÄRVI RASVALAHTI B

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: säilytyskuoppia
Koordin: N: 7009289 E: 404322
Tutkijat: Sepänmaa & Poutiainen 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 8,9 km pohjoiseen.

Huomiot: Poutiainen 2018: Historiallisen ajan varastokuoppia. Rasvalahden kivikautisella asuinpaikalla on neljä kuoppaa. Niistä kaksi on pitkänomaisia, lähinnä suorakaiteen muotoisia, pituus noin 4 m, leveys noin 1,5 m, syvyys runsaan metrin. Niiden ympärillä on selvät vallit. Alarinteen puolella olevan vallin takaa lähtee 3 ja 5 m pituiset ojanteet, niiden leveys ja syvyys puolisen metriä. Kuoppien länsi- ja itäpuolella on matalammat neliömäiset kuopat. Itäisin kuoppa on muista erillään. Kuopissa ei todettu hiiltä eikä huuhtoutumiskerrosta tai minkään sortin kulttuurikerrosta. Kuopat ovat todennäköisesti myöhäisen historiallisen ajan varasto- tai säilytyskuoppia. Alue Rasvalahden eteläpuolella on nykyisin metsää, mutta vuoden 1964 peruskartalla (2334 04 Puralankylä) siellä on peltoa. Sitä on myös asuinpaikan ja kuoppien lähistöllä lännessä. Kuopat ovat kivikautisen asuinpaikan sisällä mutta eivät liity siihen.

7009283 404321
7009289 404322
7009291 404327
7009301 404329

Kuopat ovat kivikautinen asuinpaikka Rasvalahti B sisällä (30).

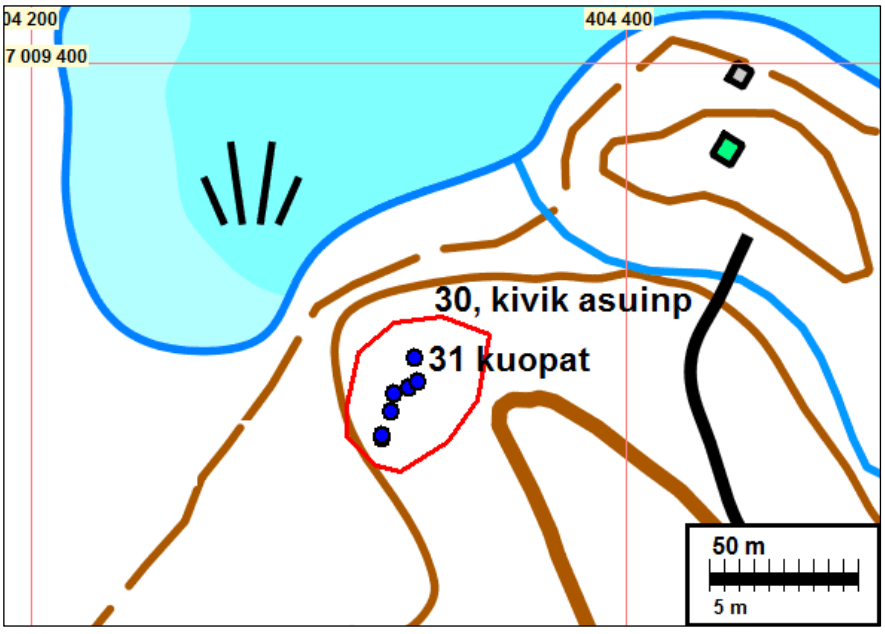

49 KIVIJÄRVI RANTALA 1

Mjtunnus: mh 162006
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: ladonjäännös
Koordin: N: 6996869 E: 398155
Tutkijat: Laurila 2013 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 5,9 km lounaaseen.

Huomiot: Laurila 2013: Kohde käsittää kaksiosaisen ladon jäänteen. Länsiosa on mitoiltaan noin 7m x 8,4m kokoinen hirsirakenteinen lato. Katto on romahtanut sisään. Jäljellä on 7 hirsikertaa + kolme päätyhirsikertaa. Laajennusosa on ollut lautarakenteinen, mitoiltaan noin 3,5m x 7m ja se on kaatunut nurin. Kyseessä on viereiseen tilaan liittyvä ladon jäännös.

Jussila: lato on merkitty maastokartalle, se on moderni raunio.

50 KIVIJÄRVI RANTALA 2

Mjtunnus: mh 162007
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: ladonjäännös
Koordin: N: 6996848 E: 398120
Tutkijat: Laurila 2013 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 5,9 km lounaaseen.

Huomiot: Laurila 2013: Kohde käsittää lahonneen ladon jäännöksen. Jäljellä on joitakin lahonneita hirsiä ja lautoja. Paikalla on myös ruostunut äes. Kyseessä on viereiseen tilaan liittyvä ladon jäännös.

Jussila: kyseessä on moderni raunio.

51 KIVIJÄRVI RANTALAN TILA

Mjtunnus: mh 162005
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuintilan jäännös
Koordin: N: 6996934 E: 398063
Tutkijat: Laurila 2013 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 5,9 km lounaaseen.

Huomiot: Laurila 2013: Kyseessä on vanhan tilan jäännös 1900-luvulta. Kohde rajautuu noin 30m x 60m kokoiselle alueelle vanhalle pihamaalle. Kohde käsittää puretun tilan jäännökset. Jäljellä on ainakin kolmen rakennuksen heikosti erottuvat jäännökset. Jäljellä on hieman tiiliä ja lahonnutta puutavaraa. Alueella on myös yleisesti hiiltä ja osa puista on vahingoittunut palossa.

Jussila: kyseessä on moderni raunio.

1700-luvun lopun talonpaikkoja isojakokartoilta – muita kohteita

52 KIVIJÄRVI PEURALAMPI SE

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7004208 E: 396833
Isojakokartta: 4
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 6,9 km luoteeseen.

Huomiot: Mahdollisesti talonpaikka 1787 (1803) isojakokartalla. Kartalla on peltokuvio joka viittaisi talon paikkaan. Alue on nyt rakennettua ja peltoa. Mitään maan päälle näkyvää mahdollisesta vanhasta talonpaikasta ei paikalla havaittu.

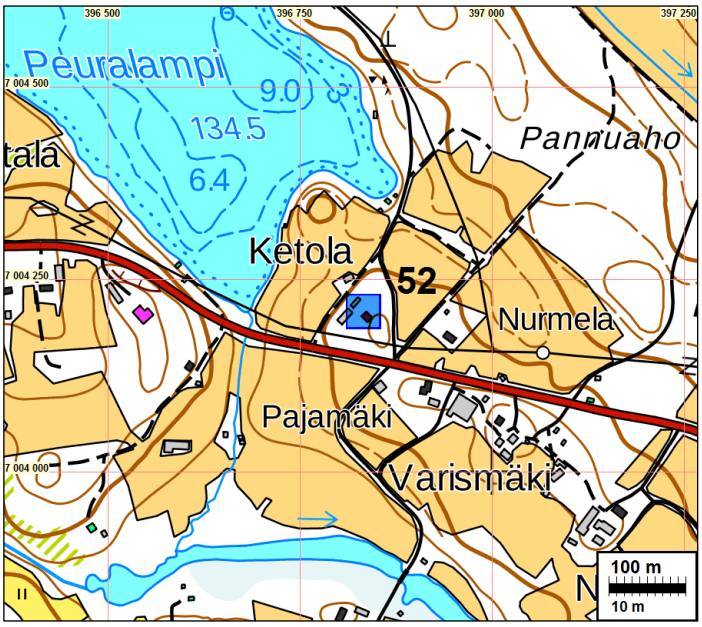

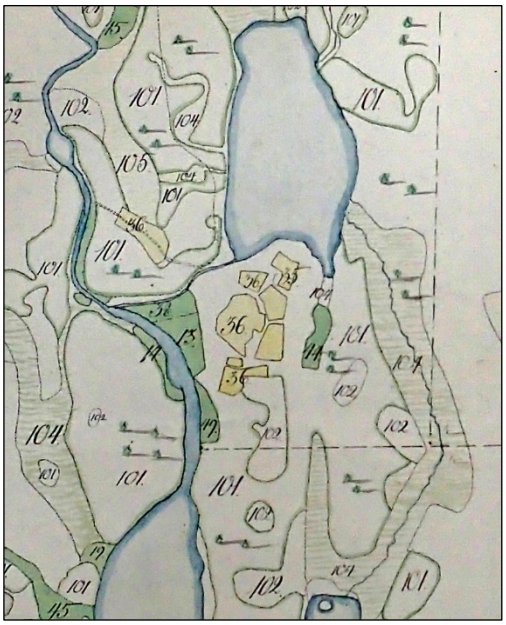

53 KIVIJÄRVI AUTIONIEMI 1

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7010918 E: 405298
Isojakokartta: 6
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 10,7 km pohjoiseen.

Huomiot: V. 1757 (1803) kartalla tonttimaa Kuivaniemessä. Alue on nyt tilakeskusta, rakennettua ja pihaa. Lähistöllä ei maan päällisiä merkkejä vanhasta asutuksesta.

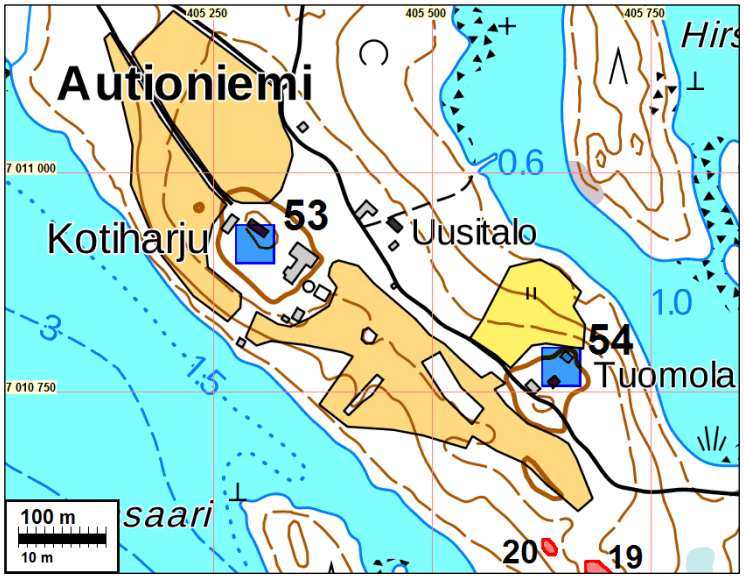

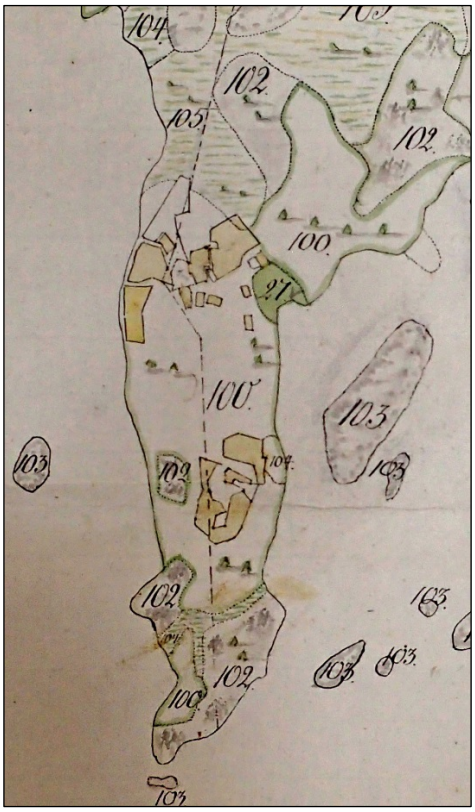

54 KIVIJÄRVI AUTIONIEMI 2

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7010778 E: 405648
Isojakokartta: 6
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 10,7 km pohjoiseen.

Huomiot: V. 1757 (1803) kartalla mahdollisesti tonttimaa Kuivaniemessä. Peltoryväs ja kuvio, joka viittaa taloon - kartta kuitenkin epäselvä ja tonttimaa ei paikannu. Kyseessä on oletus. Alue on kuitenkin nyt tilakeskusta, rakennetta ja pihaa. Lähistöllä ei maan päällisiä merkkejä vanhasta asutuksesta.

Kartat edellisellä sivulla.

55 KIVIJÄRVI HIITOLA

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7003093 E: 412245
Isojakokartta: 7
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 9,9 km itään.

Huomiot: Vuoden 1787 (1803) kartalta paikannettu Hiitolan talonpaikka, paikantuu nykyisen talon ja tilakeskuksen paikalle. Alue on siis rakennettua ja pihaa. Lähistöä tutkittu nyt ja 1989 - mitään vanhaan asutukseen viittaavia maanpäällisiä merkkejä ei ole havaittu.

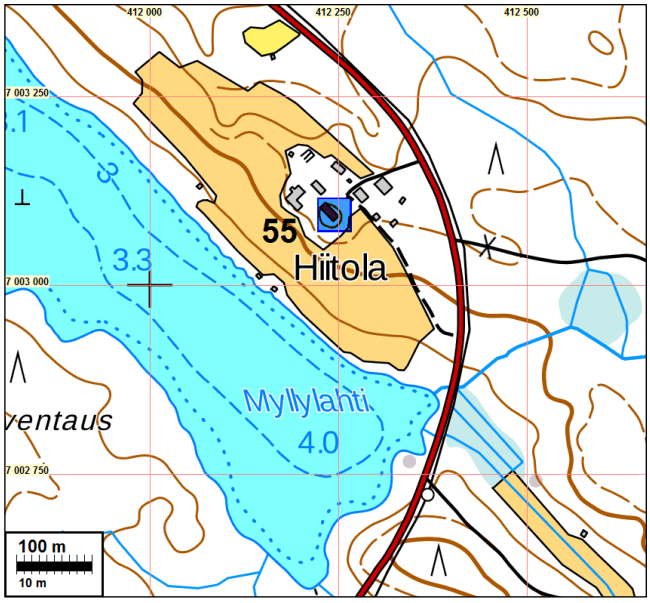

56 KIVIJÄRVI PITKÄJÄRVI

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7003538 E: 414943
Isojakokartta: 7
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 12,6 km itään.

Huomiot: Isojakokartalle v. 1787 (kartoitus) merkitty Pitkälän talo (pitäjänkartalla 1848 torppa) vaikuttaisi paikantuvan nykyiseen peltoon - kohdalle missä ei ollut peltoa vielä v. 1966 peruskartalla. paikannus on varsin epätarkka - se voisi olla lähempänä rantaa pellossa tai hieman idempänä kohdilla missä v. 1966 kartalla useita ulkorakennuksia. Paikan päällä silmänvaraisessa tarkastelussa ei asiaan saatu selvyyttä. Vanhan, 1700-luvun talonpaikan paikantaminen vaatisi erityisen tutkimuksen. Tässä vaiheessa, kun paikannuksessa on vielä epäselvyyttä, ei paikalle voi antaa mitään erityistä statusta, eli mahdollinen muinaisjäännös laajalla alueella.

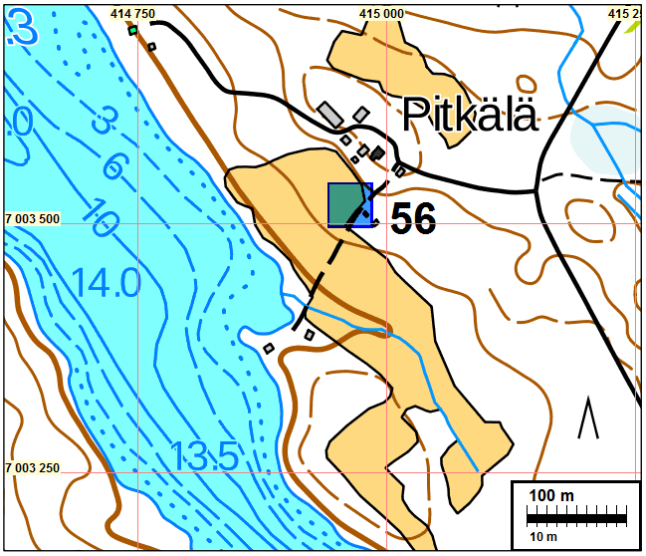

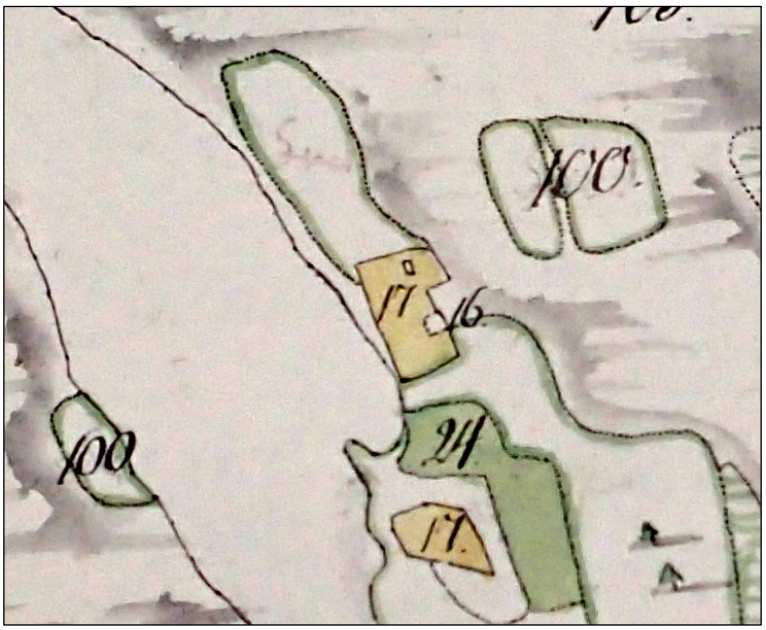

Ote isojakokartasta 1787

Ote pitäjänkartasta 1848

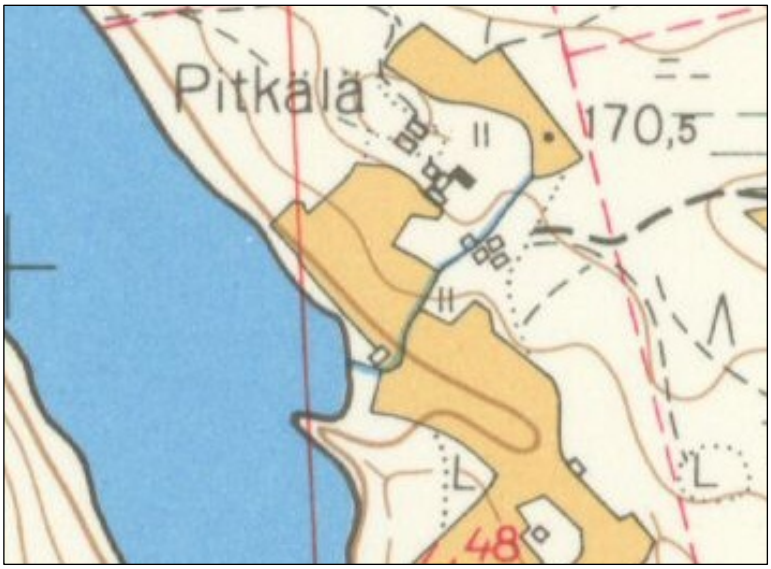

Ote peruskartasta 1966

57 KIVIJÄRVI TALVIAISNIEMI

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7006966 E: 411426
Isojakokartta: 8
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 10,8 km koilliseen.

Huomiot: Isojakokartalta v. 1787 Talviaisen talo paikantuu nykyisen talon kohdalle - alue rakennettua ja pihaa. paikannus ei ole tarkka, koska taloa ei selvästi merkattu isojakokartalle ja sen paikka on peltokuvion ja kartan merkkejä tulkiten jossain määrin oletus - mutta hyvä sellainen.

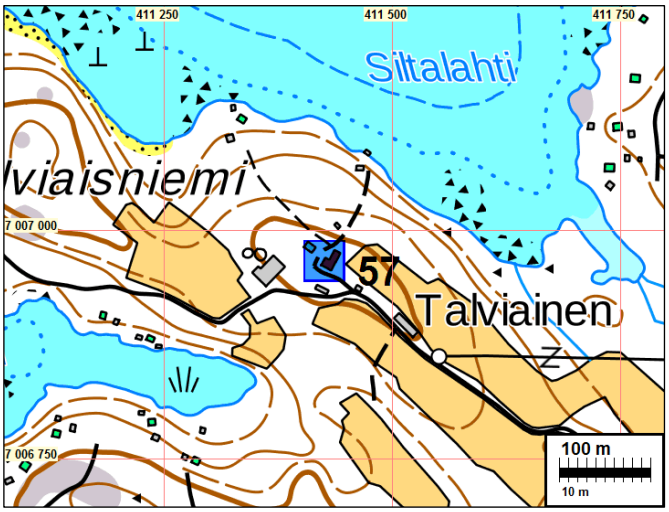

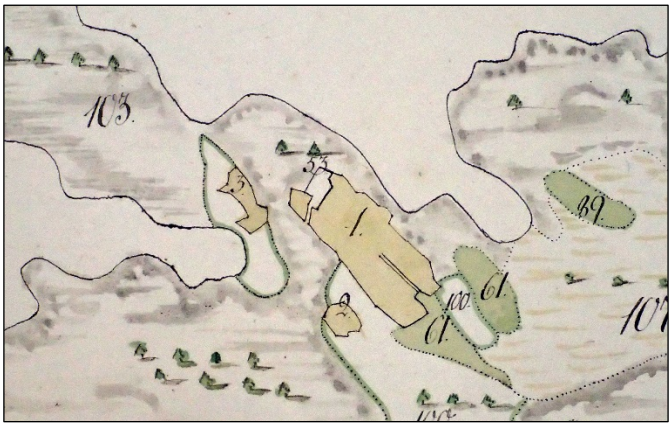

58 KIVIJÄRVI KÄRSÄ

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7009602 E: 409802
Isojakokartta: 9

Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 11,5 km koilliseen.

Huomiot: Isojakokartalta v. 1787 (kartoitus) paikannettu vanha Kärsän talon paikka. Paikannus ei ole tarkka ja sisältää oletusta. Talonpaikka paikantuisi nykyisen tilakeskuksen pihamaan koillisosaan missä rakennus. Sen pohjois-länsipuolella pusikkoa, metsää ja peltoa - jonne ehkä talonpaikka voisi myös paikantua - mutta myös nykyiseen pihaan. Paikannuksen epämääräisyyden takia ei anneta nyt mitään statusta paikalle - se vaatisi tarkempaa tutkimusta. Mahdollinen muinaisjäännös paikka voisi olla, mutta laajahkolla alueella.

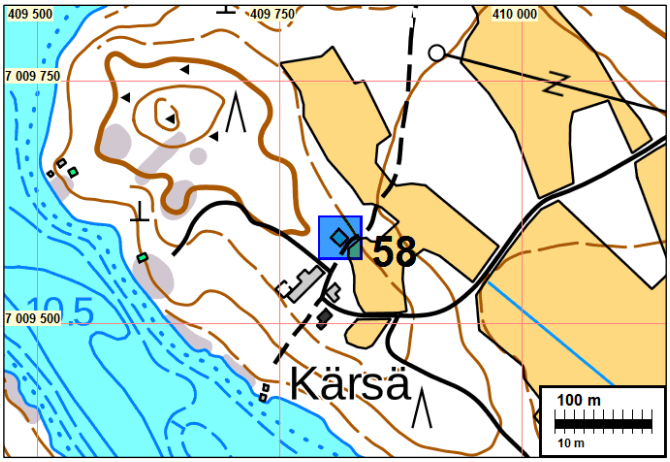

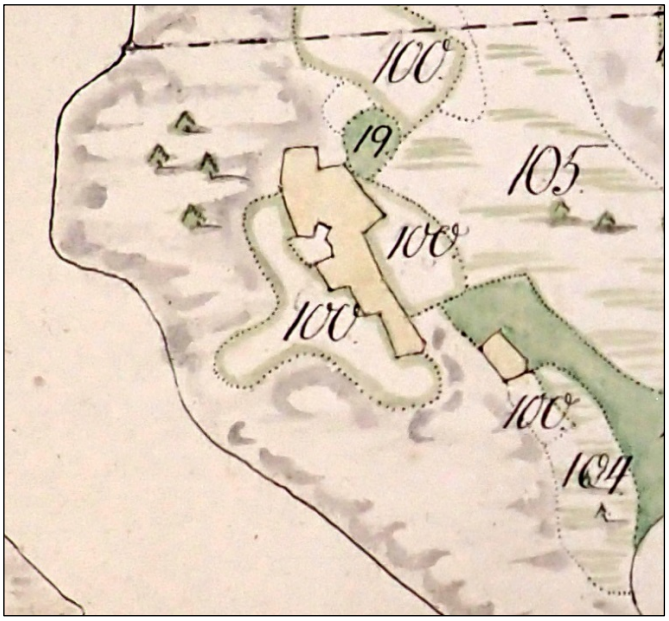

59 KIVIJÄRVI LEUKUNLAHTI LUKKARI

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7002276 E: 403201
Isojakokartta: 10
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi

Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 1,8 km pohjoiseen.

Huomiot: Vuoden 1787 kartalla peltoryväs ja kuvio joka viittaa taloon. Taloa ei kuitenkaan ole selvästi merkitty ja sen paikka on oletus, jossa se sijoittuisi nykyisen Lukkarin talon kohdille, jossa oli talo myös v. 1848 pitäjänkartalla.

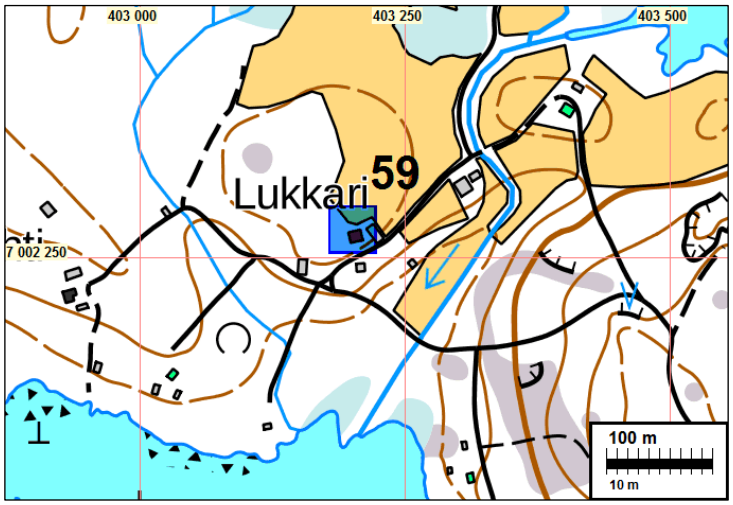

60 KIVIJÄRVI TULISAARI

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7002996 E: 406031
Isojakokartta: 10
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 4,1 km koilliseen.

Huomiot: Vuoden 1787 kartalta Tyvelän vanha talopaikka paikantuu selkeästi nykyiseen pihaan ja tilan rakennusten kohdalle.

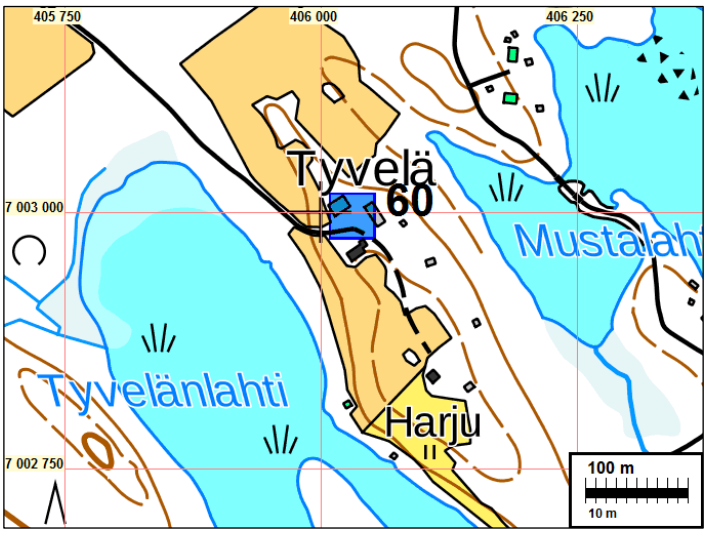

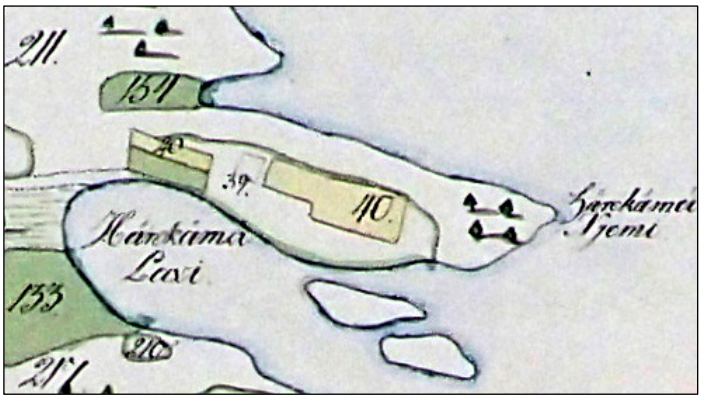

61 KIVIJÄRVI RIMMI

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7004228 E: 401836
Isojakokartta: 11
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 3,8 km pohjoiseen.

Huomiot: Vuoden 1787 kartalta Rimmin vanha talonpaikka paikantuu kohdalle missä v. 1966 kartalla talo ja on edelleenkin. Paikannus on kuitenkin tulkinnan varainen koska karttamerkintä epäselvä isojakokartalla-

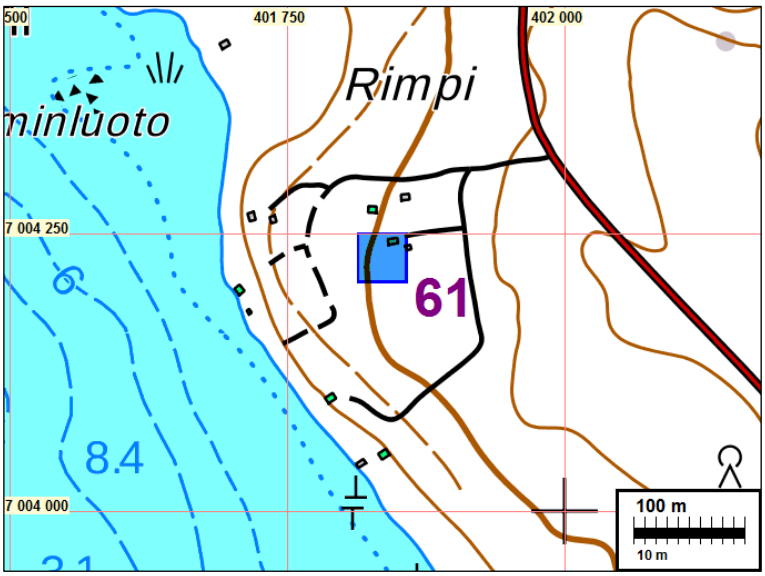

62 KIVIJÄRVI LÄNTTÄ

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7000196 E: 403246
Isojakokartta: 10
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 0,6 km kaakkoon.

Huomiot: Vuoden 1787 kartalta talo paikantuu v. 1966 peruskartalle merkityn Läntän talon kohdalle. Paikannus on tulkinnanvarainen, koska taloa ei ole selvästi kartalle merkitty. Alue on nyt rakennettua – paikalla on talo edelleen.

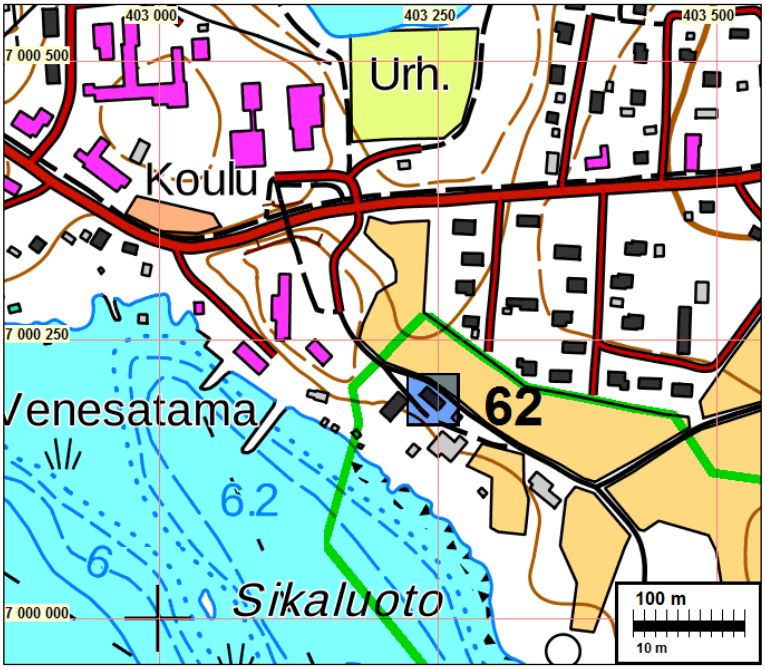

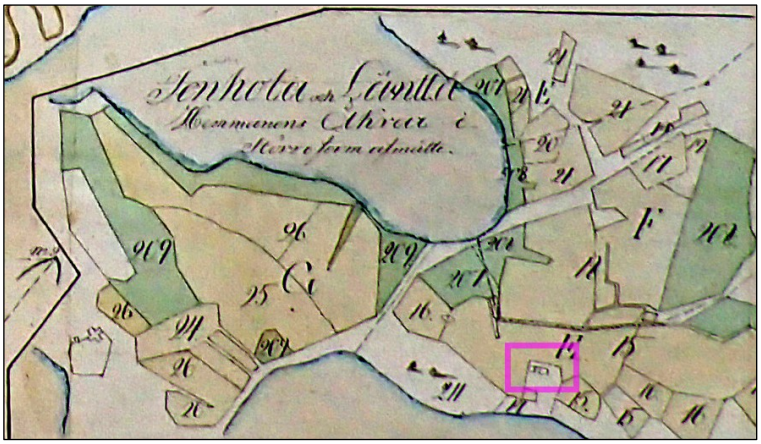

Talopaikan tulkinta oikealla ja merkitty sinipunaisella suorakaiteella. Vasemmalla kirkko. Tutkimusalueen raja vihreällä.

63 KIVIJÄRVI TIIRONKYLÄ

Mjtunnus: uusi
Status: havaintopaikka
Ajoitus: historiallinen
Laji: asuinpaikka: talonpaikka
Koordin: N: 7001156 E: 400373
N: 7001118 E: 400416 (?)
Isojakokartta: 5
Tutkijat: Jussila 2018 inventointi
Sijainti: Paikka sijaitsee Kivijärven kirkosta 2,4 km länteen.

Huomiot: Vuoden 1787 kartalta ainakin yksi talo, mahdollisesti kaksi lähekkäin. Paikannus on tulkinnanvarainen, koska talojaa tai taloa ei ole selvästi kartalle merkitty. Alue on nyt rakennettua – paikalla on ollut useita rakennuksia v. 1966 peruskartalla ja alue on edelleen rakennettua ja pihamaata.

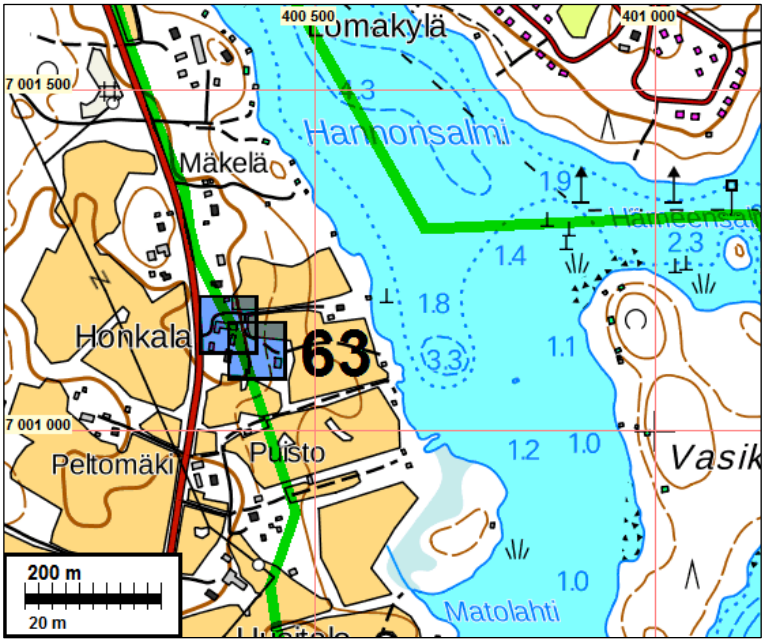

Talot tai talo vasemmalla, peltojen reunamilla